AMMINISTRAZIONE DELLA PROVINCIA
DI TORINO
BIBLIOTECA
R. - b - 30

R. D. 30

DONO della Libreria Pregliasco

Torino, 15 luglio 1960

IO. BAPTISTAE SVRDI IVRISC.

In ampliſsimo Senatu Pedemontano Senatoris, imperante CAROLO EMANVELE DVCE SABAVDIAE SERENISS.

Commentarij

Ad capitulum primum An Agnatus uel filius defuncti poſsit retinere feudum repudiata hæreditate: Et ad §. Titius ſi de feudo defuncti &c.

Summarijs ad vnumquenque commentarium luculenter appoſitis.

AVGVSTAE TAVRINORVM,

Apud hæredes Nicolai Beuilaquæ, 1583.

PROVINCIA DI TORINO
BIBLIOTECA

PERILLVSTRI, AC EXCELLENTIS. D. CAESARI CAMBIANO DOMINO RVFFIE

In ampliſsimo Senatu Pedemontano primo præſidi, & domino ſuo Io. Baptiſta Surdus ſalutem.

PRO mulgaturus quaſdam in ſenatu abſolutas quæſtiones, quas pridie Aduocati, inter ſe diſsidentes, componere nequiuerunt: quaſi in ſtadium Atlheta deſcenſurus, Noui quales conſueuerint his repentinis apparitionibus ſibili excitari; Scio plures in me, qui hactenus latui, oculos conuerſuros: erunt forte & accuſatores: Propterea opus eſt mihi optimo, qualis es tu defenſore: Quam perſonam rogo, vt ſuſcipias: Potes autoritate, & uirtute quibus polles, & ad culmen Dignitatum apud Sereniſ. Ducem noſtrum eue-

ctus es id complere facillimè: Te patrono quocunque tutus ab omni ſcõmate progrediar, Accipias igitur in tutelam hoc tenue noſtrum munus. Quod ſuſceptum fouens efficies, ut alio loco laudes tuas, quas de induſtria hic taceo, auorumque tuorum: qui toga & armis Illuſtres euaſere, recenſens intelligar ab omnibus tui eſſe obſeruantiſſimus: interim, ut ſoles, me ama: & bene uale.

INCERTI AVTHORIS
in hoſce commentarios carmen.

PArthenope Andreæ miratur dogmata, tantum
Trinacria exultat progenuiſſe uirum.
Feudorum edocuit quo non præſtantiùs alter
Iura, quibus Princeps ſe, populumque regat.
Noſtra nec inuidit regio, tot clara peritis,
Nomina iam quorum gloria in aſtra tulit:
Æmicat hos inter, uelut inter ſydera Phœbus,
Senſibus illuſtris Surdus, & eloquio.
Quod legis eſt guſtus, ſed adhuc maiora premuntur,
Feudalis cupidus quæis ſatur artis erit.
Iura ſenatorem dum gens Taurina ferentem
Suſpicit, hoc ſtupuit iura docente quoque.
Tu pedemontanas minima inter patria terras
Haud fueris, tantnm digna tuliſſe uirum.

DE EISDEM commentarijs BARTHOLOMEI MARONIS IVRISCONS. CRESCENTINATIS ad lectorem Exaſticon.

DIgnior eſt reliquis Feudi tractatus ut amplus,
Sic reliquis grauior, difficiliſq; magis.
Conſultus ſuper hoc doctor quòd ſæpius anceps
Reſponſi, tacito mutuit ore bonus.
Promptus ut ergo queas Feudales ſoluere nodos
Hanc bene qui ſentit fert tibi Surdus opem.

SVMMARIVM.

1 FEudorum diuerſe & ad libitum citra regulam ſpecies.

2 Feudum hæreditarium quale.

3 Hæreditarium feudum conceſſum pro ſe & hæredibus.

4 Feudum dicitur hæreditarium ſi ſit conceſſum pro ſe & ſuis.

5 Feudum ex pacto & prouidentia quale.

6 Caſtrum conceſſum ſimpliciter in feudum cuius naturæ.

7 In qua ſpecie feudorum intelligendum ſit præſens capitulum.

8 Caſus capituli.

9 Agnati niſi hæredes feudum defuncti aſſequi non poſſunt.

10 Agnato an ſufficiat ut hæres primi inueſtiti ſit, adhoc ut feudum conſequatur.

11 Agnatus ſuccedens in feudo non obligatur ſatisfacere defuncti creditoribus.

12 Feudum quid ſeparatũ ab hæreditate ſ debitum filijs iure ſucceſſorio.

13 Filius non poteſt feudum paternum a paterna hæreditate ſeparare.

14 Filius feudum hæreditarium a patre alienatum an reuocet.

15 Filius an reuocet feudum hæreditarium præſcriptum.

16 Filius feudum abſolute hæreditarium ab hæreditate patris non ſeparat.

17 *Subſtitutione vulgari filijs non datur facultas ſeparandi feudum ab hæreditate.*

18 *Agnatis conſentientibus dominus poteſt filium defuncti qui fuit excluſus a feudo de nouo inueſtire.*

19 *Filius an feudum ex prouidentia capere poſſit repudiata patris hęreditate.*

20 *Filius licet hæres facto inuentario feudum conſeruat a debitis innoxium.*

21 *Inuentario conſeruatur feudum a creditoribus.*

22 *Inuentarium an proſit pro ſeruatione feudi hæreditarij.*

23 *Filius adepta paterna hæreditate poteſt feudum repudiare.*

24 *Filius qui nequit patris hæres eſſe poteſt ſine hæreditate feudum acceptare.*

25 *Filij inequaliter hæred.s inſtituti æqualiter feudum diuidunt.*

26 *Filius exhæredatus an feudum conſequatur.*

27 *Filius qui uiuo patre renuntiauit illius hæreditati poteſt eo mortuo ſine hæreditate feudum conſequi.*

28 *Nepos repudiata patris hæreditate feudum auitum conſequitur.*

29 *Agnatus repudiata hæreditate agnati defuncti eius feudum aſſequi poteſt.*

30 *Paternum feudum quod dicatur.*

31 *Feudum nouum mortuo vaſallo ſine filijs ad dominum redit.*

32 *Feudum omnino hæreditarium agnatus conſequi non poteſt niſi ſit defuncti hæres.*

33 *Agnatos*

33 *Agnatus non tenetur æs debitum à defuncto agnato ſatisfacere.*

34 *Agnatus qui non eſt hæres debet tamen æs contractum pro feudo ſoluere.*

35 *Dominus feudo aperto quod æs a vaſſallo debitum reddere teneatur.*

36 *Fructus pendentes in feudo an feudales.*

37 *In feudis habet locum ſucceſſorium edictum.*

38 *Agnatorum appellatione non venit filius.*

39 *Fructus feudi anno mortis vaſſalli cui ſpectent.*

40 *Filius an poſſit emphiteuſim paternam acceptare repudiata hæreditate.*

41 *Filius hæres particularis prouirili emphiteuſim paternam cum fratribus diuidit.*

42 *Pater an poſſit donare vel prælegare vni ex filijs emphyteuſim conceſſam pro ſe & filijs.*

43 *Donans poteſt donationem in tertium conferendam reuocare.*

44 *Pater inueſtitus de feudo pro ſe & liberis an poſſit illud vni ex filijs relinquere.*

45 *Dominus agnatis tacite vel expreſſe conſentientibus poteſt filium qui patris hæreditatem repudiauit de feudo inueſtire.*

46 *Feudum conceſſum filio qui hæreditatem patris repudiauit agnatis conſentientibus ob defectum ſobolis reſolutum ad dominum & non agnatos redit.*

47 *Feudum nouum conceſſum iure antiqui feudi eſt antiquum in quo omnes agnati ſuccedunt.*

48 *Feudum quando dicatur nouum.*
49 *Inuentarium an liberet filium ne teneatur pro ære alieno paterno in feudo ex prouidentia.*
50 *Filius conficiens inuentarium an ſatisfacere creditoribus patris teneatur de feudo hæreditario.*
51 *Feudum an veniat in petitione hæreditatis.*
52 *Feudum an veniat in reſtitutione fideicommiſſi.*
53 *Filius poſſidens feudum an præſumatur hæres.*

An Agnatus, vel filius defuncti poſsit retinere feudum repudiata hæreditate. Cap. I.

SI contigerit uaſallum ſine omni prole decedere, Agnatus, ad quem uniuerſa hæreditas pertinet, repudiata hæreditate, feudum, ſi paternum fuerit, retinere poterit, nec de debito hæreditario aliquid feudi nomine ſoluere cogitur, ſed in fructibus, ſi quos reliquit, ut de eis debitum ſoluatur, quo tempore deceſſerit, ſecundum quòd ſupra diximus, conſiderabitur: Vbi verò filium reliquit, ipſe non poteſt hæreditatem ſine beneficio repudiare, ſed aut utrunque retineat, aut utrunque repudiet, quo repudiato, ad agnatos, ſi paternum ſit, pertinebit: Et licet alterum ſine altero retinere non poſsit, agnatis tamen conſentientibus poterit dominus eum, ſi uoluerit, quaſi de nouo beneficio inueſtire, quo facto licebit ei repudiata hæreditate feudum tenere nullo onere ei hæreditario imminente.

PVLCHRA, & frequens eſt materia huius capituli, pro cuius interpretatione præmitto diuerſam à principio feuda inſtitutionem habuiſſe, ca. 1. §. & quia, de is qui feud.
1 da. poſſ. Oſaſ. deciſ. 161. nu. 5. verùm † ſuccedente tempore adeo diffuſa eſt feudalis facultas, quòd nullis fere regulis cohercetur, nam quiſque ſecundum propriam voluntatem modum, & conditionem, quibus regatur, in eius conſtitutione, tametſi contra naturam feudalem apponere poteſt ca. 1. §. præterea quid ſit inueſt. Calder. conſi. 7. de feud. Brun. conſ. 41. Aluar. conſ. 62. inter conſ. Brun. Socin. conſ. 66. col. 5. libr. 4. Pariſ. conſ. 13. nu. 14. lib. 1. Soc. iun. conſ. 109. nu. 12. lib 2. Hinc opus fuit pro intelligentia quarundam ſpecierum inuentione & diſtinctione, & inter alias magiſtraliter Doctores ponunt feudum quoddam
2 reperiri, quod hæreditarium † appellatur, quale eſt illud quod legitur conceſſum pro ſe & filijs hæredibus, vel pro ſe & deſcendentibus hæredibus, vel pro ſe & ſucceſſoribus, vel pro ſe & hæredibus maſculis, Andr. de Iſer. hic in principio & in ca. 1. §. hoc quoque de ſucc. feud. Alex. conſ. 10. col. 3. lib. 3. conſ. 19. col. 1. lib. 5. Alciat. conſ. 178. num. 3. Iaſ. conſ. 57. col. 1. lib. 1. Gratus conſ. 4. nu. 42. lib. 1. Curt. iun. conſ. 1. nu. 11. conſi. 138. num. 14. Pariſ. conſ. 2. nu. 2. conſ. 16. num. 13. conſ. 23.

nu. 160.

nu.160.& ſeq.lib.1.conſ.65.col.2.libr.3.Rolan. conſ.10.nu.18.conſ.53.col.1.lib.3. Afflict.deiſ. 140.Curt.in tract. par.1. quæſt.8. verſic.quarto Iul.clar.in §.feudum quęſt.9.Couaruu.libr.2.var. reſol.cap.18.ver.6.concluſio Oſaſc.d. deciſ.161. nu.1.Marin. Frec.de differ.inter feud.ex pact.& feud.hæred.Capit.in ſua inueſt.in verbo Hęreditarium, Thom.de marin.in tract.de gener. feu.in titu.de feud.hæredit. Burſ. conſ. 291. nume.76. Ampliat Curt.iun.conſi.3. vt ſit feudum hæreditarium,licet in principali diſpoſitione non fiat hæredum mentio,ſi tamē fiat in alijs clauſulis,quem interpretatur Oſaſc.dict.deciſ.161.num.3.ſi verbum hæres ponatur ad declarationem verbi dubij, vt ſi inueſtitura facta ſit pro ſe & ſuis, non inquam ſi addatur inueſtituræ factæ pro ſe & filijs, ſed Curtium reprobat Pinel. & bene in l.1. in 3. par.ſub nu.85.C.de bon.mater. per tex. in clem. 1.de præben.ex ijs quæ Iaſ.conſi.56.col.2. & fin. lib 3.addo Ceſal.conſ.617.nu.59.vbi cenſet hoc verbum in clauſulis executiuis nihil probare.

3 Eſt etiam feudum hæreditarium † quando legitur conceſſum pro ſe & hæredibus non poſito verbo filijs vel liberis, quia licet in feudis verbum hæres pro filio capiatur c.1. de alien.feud. c.1 §.fin.de le. Cora.tamen in feudi conceſsione capitur pro filio, qui ſit hæres,(vt qualitas addita effectum operetur Bart.& Alex.in l. ex facto §.ſi,

ff.ad trebel.Iſer.hic in prin. Alciat. in l. quod dicitur nu.23 ff.de verb.oblig.& in conſ. 178.Clarus d.§.feudum.quæſt.9.verſi.nunc proſequendo Alex.conſ. 19.col.3.lib.5.Natt. conſ. 159.col.2. Rube.in l.Gallus.§.1.num.191. de lib.poſth.vbi Galiau nu.36.Caſtr.in l.ſi mihi & titio.ff.de ver. oblig.Thom.de marin.dict.titul.de feud. hæred. nu.12.Rol.dict.conſi.10.conſ.55.num.2.lib.3.& conſi.3.num.17.lib.4. Cefal.dict.conſi.617.nu. & ita tenendum eſt quicquid aliter cenſuerit Caſtrenſ.in d.l.ex facto §.fi.Iaſ.in l.ſi non ſortem §.libertus.col.fi.ff.de cond.indeb.in d.l. Gal.§.1. nu.45.Alci.conſ.179.Dec.conſ.38. col.5.Capit. in d.inueſt.in verb.hæreditarium & verb.Paulus.

4 Ampliatur etiam vt dicatur feudum † hæreditarium ſi conceſſum fuerit pro ſe & ſuis Imol.conſ. 21.Alex.conſ.26. col.3.libr.5. Alc. conſ. 180.& conſ.183.in d.l.quod dicitur num. 24. Rol.conſ. 28.nu.6.li.3.conſ.3.nu.17.lib.4.Scurſ.poſt Brunum conſi.136.nu.6. quamuis aliter teneat Tho. de Marin.d.tract.in titu.de feud.ex pact.& prouid.nu.73.

5 Alia eſt ſpecies feudi † quæ vocatur ex pacto & prouidentia, qualis eſt ea, qua conceditur feudum pro ſe & liberis, vel pro ſe & filijs nulla mentione hæredum facta Iſer.hic Dec.conſ.78.conſ. 185.nu.3.conſ.208.num.7.conſ.390.nu.5. Ruin. conſ.16.in prin.lib.1.Curt.iun.d.conſ.138.num.

16.Pa-

16.Pariſ.conſ.2.nu.22.conſ.5.num.2.lib.1.conſ. 72.nu.3.lib.4.Loffred.conſ.1.col.1.& 2.Bellon. conſ.33.Bero.conſ.68.nu.65.lib.1.Pinel.in d.l.1. par.3.num.85.C.de bon.matern.Ceſal.dict.conſ. 617.numero 57. Oſaſc. deciſ.139. & deciſ.161. Thom.de marin.in d.titu.de feud.ex pact. & pro uid.nu.25.& nu. 67.vbi multipliciter exemplificat, Contemporanei verò Iſerniæ cenſebant feudum ita conceſſum non differre à feudo hęreditario, & tunc ſolùm eſſe ex prouidentia, quando concedebatur puta Seio patri, & poſt eum Titio filio, ſed hęc opinio ab omnibus reprobatur, ratio autem huius magiſtralis propoſitionis latè explicatur per Thom. de marin. in d.tract. titu.1.in princip.

Aliud admittitur feudum concedi poſſe ſim-
6 pliciter in hanc formam † Concedo tibi caſtrum in feudum nulla mentione facta filiorum vel hęredum, & quęrunt Doct.an dicatur feudum hęreditarium vel ex pacto & prouidentia, & torquent ſe, quia Iſer.hic princ. videtur tenere quòd ſit hęreditarium & in c.1.nu.14.Qui feudum dare poſſunt videtur tenere quod ſit ex pacto & prouidentia, & Nardus hic ad Iſerniam nu.11.verbo & hęredibus notans loca vbi Iſer. tenet quòd ſit ex prouidentia qui vbique mouetur ex l. ſi pactum ff.de probatio.& c.1.de duob. frat. à capit. inueſt. interpretatur, quòd intellexerit feudum

eſſe ex prouidentia, idem notat Loffred.conſ.1.à nu.99.ad num.127.Afflic.ſentiens hanc difficultatem in prælud.feud.nu.96. arguit pro vtraque parte, & nihil firmat, at in ca.1.num.62.ex quib. cau.feud.amit.& in hoc c.num.10. interpretatur Iſerniam intelligere ſeudum in dubio cenſeri ex prouidentia, hanc opinionem ſequitur & communem dicit Oſaſc.d.deciſ.161.num.12. Thom.de marin.in d.tit.de feud.ex pac.& prouid.nu.52.& ſeq. Sed quod in dubio feudum cenſeatur hæreditarium eſt gloſ.in ca.1.quib.mod.feud.conſtit. poteſt, quæ ad id mouetur ex d.l.ſi pact.& c.1.de duob. frat. quia vnuſquiſque præſumitur ſibi & hæredibus prouidere, hanc partem ſequuntur Bald. Aluar.& Præpoſ. hic Curt.Iun. conſ.3.& conſ.138.& alij allegati per Oſaſc.d.deciſ.161. num.5.Rol.qui de communi teſtatur in tract.de confec.inuent.in 4.part. verſ.nunquid hæres nu. 23.& in conſi.97.nu.39.lib.1.conſ.67.nu.23.lib. 2.conſ.28.nu.9.conſ.55.libr.3.Alex.conſ.26.lib. 5.Grat.conſ.4.nu.41.lib.1.Natt.conſ.130.num. 10.Neuiz.conſ.9.nu.8.Alcia.conſ.179.nu.1.Ceſ. conſ.152.nu.55. Crauet. conſ.634.num.2.Burſ. conſ.3.nu.3.Zaſ.in epit.part.8.nu.6.Capit.in d. inueſt.d.verb.hæreditarium verſ.concluſio tertia Rubeus in d.l.Gallus.§.1.nu.180. Mouentur iſti omnes quia in dubio vnuſquiſque præſumitur prouidere ſibi & filijs vt hæredibus, glo.in l.ſi tibi

§.ſi

§.ſi pactus ff.de pact.Bal.conſ.212.lib.2.Iaſ.conſ. 217.lib.2.Ceſal.conſi.43.Brun.conſ.136.col.2. libr.2. Quaſi patris interſit filium eſſe hæredem, qui eius creditoribus ſatisfaciat & fidem obſeruet Hoſt.in c.tua de vſur.Alciat.in d.l. quod dicitur nu.28.in conſi.180.& conſi. 183. Rolan.d. conſi.3.nu.20.& d.conſi.28.nu.9.Sed probabilior videtur ſententia, quod ſit ex prouidentia quia feudum ab origine & ex ſui natura non fuit trãſitoriũ in filios vt hæredes, ſed extincto primo vaſallo ad dñm reuertebatur c. 1.§. 1.de his qui feuda.poſ.lege aũt promulgata per Coradũ imperatorẽ cœpit feudũ tranſire in filios & nepotes,cõceſsio igitur feudalis cenſeri debet facta,vt tranſeat de patre in filios & nepotes non vt hæredes, ſed vt filios, quia ſecundum legem quæ hæreditariam qualitatem non reſpexit, præſumitur facta, arg.l.in teſtamento 1.C. de teſta.milit.nec obſt. quod quiſque ſibi & hæredibus proſpicere intelligatur d.l.ſi pactum & l.ſcripto ff.vnd. libe.quia id procedit in re ad hæredes tranſitoria gloſ. fin. in d.l.ſi pactum l.non ſolum §. tale ff. de lib. leg.l. 1.ff.de ſeruit.cuiuſmodi non eſt feudum Oſaſ.dic. deciſ.161.nu.12.circa ſi facit tex.in c.r.de duob. fratr.ſi verbum hęredibus pro filijs interpretabimur,prout in uſibus feudorum capi ſolet d.c.1.de alien.feud.

7 Quæro modò in qua ſpecie † interpretandus

ſit textus noſter & hic Iſer.nu.2. Afflic. in princi. Curt.iun.d.conſi.138.Guliel.aper. in primis notab.not.36.Bru.conſ.24.Didac.li.2.var.reſol.ap. 18.Ceſ.conſ.224.nu.65. Capit.in d.inueſt.in verbo ex pact.& proui.uer.ſecunda declaratio Burſ. conſ.3.nu.5.& conſ.291.nu.103.cum aliis alleg. per Rolan.conſ.28.in princ.libr.3.cenſent quod intelligendus ſit loqui de feudo ex pacto & prouidentia, Verum quod loquatur de feudo hæreditario notat Bal.hic Salic.in l.2.nu.5.C.de libe. & eo.libe.Dec.conſil.445.nu.51. Iacob. in tract. feud.§.ita quod ipſi inueſtiti, Clarus in d.§. feudum quæſt.76.Rolan.dict.conſ.28. Burſat.conſi. 49.nu.47.& dict.conſ.291.nu.104.mouentur iſti doctores ea ratione, quia tenent quod in dubio feudum cenſeatur hæreditarium; & quod filius poſsit feudum ex pacto & prouidentia acceptare, & patris hereditatem repudiare, ſecus autem ſi ſit hereditarium, cum igitur in caſu noſtri capituli filius non poſsit feudum acceptare & hæreditatem patris repudiare, ſequitur, quòd loquatur de feudo hæreditario, Et Ceſal. ad tollendam hanc difficultatem cenſet textum hunc loqui de utroque feudo, hereditario, & ex pacto & prouidentia, in conſ.224 nu.15.quem falli exiſtimo, Cæterum quidquid ſibi uelit Rolan.d.conſ.28.uerius eſt, quod textus noſter intelligi debeat de feudo paterno ex pacto & prouidentia nō hereditario,

filius potest feudum acceptare et hered. repudiare

vt clare

vt clare ſenſit Iſer.in ca.1.§. hoc quoque nu 7.de ſucceſ.feud. & late defendit Io. Cannet.in conſtit. Volentes fol.103.in fi.& ſeq Sunt autem hęc feuda paterna ſeu antiqua ex pacto & prouidentia, quæ proueniunt à genere & tranſeunt in liberos non tam vi pacti q̃ ex natura rei, ac oĩbus deſcendentibus quamuis non hæredibus ſemper remanent incolumia l.3.ff.de interdict.& releg.l. familiaria cum l.ſeq.ff.de relig.& ſumpt.fun.l.quęſitum ff.de ſepul.viol.l.iura.ff.de iu. pat.l.eorum. ff.ad l.Iul.maieſt.cum alijs allegatis per Iaco.de Ardi.in ſua ſumma in tit.de ſucceſ.feud.ver. item quęritur nunquid, Nec ea deſcendentes conſequuntur ex perſona morientis, quia ius illius per mortem intercidit.l. vxor patrui C. de legat. l. quod in rerum.§.1.ff.de leg.1.vnde gloſ. & Iſern. in c.1.de feu.cognit.dicunt quod filij non acquirunt patri ſuccedendo, ſed acquiſitum capiunt. ſequuntur Bal.& Afflic.in c.1.an mut.ſur.vel alc. imperfec.Alciat.conſ.97.num.39.conſi.116.& conſ.250.in 3.dubio Ceſal.conſi.4.nu.44. Pariſ. conſ.23.nu.128.lib.1.conſi.65.num.19.lib.3. Et iſtud ius defertur ab vſu qui vim legis obtinet.l. de quibus ff. de legib.cum ſimil. quod nondum delatum tranſit in deſcendentes Io.And.ad Specul.in rub.de feu.Ruin.conſi.12.nu.9.lib.1.quinimo deſcendentes ad id genus feuda admittuntur licet non agniti, quia veniunt ex iure proprio,

 & do-

& domini conceſsione ; & non iure hęreditario Bar.in l.item prętor.ff.de ſuis & legit. Bal.in l.ſi in perſona C.de fideicom. Dec.conſi.445.nu.20.& ſeq.Et cenſentur data primo,& poſt mortem primi ſecundo & deinceps alijs ſucceſſoribus ex ordine gradus c.1.an ille qui interf.frater. dom.ſui, & mortuo primo fingitur feudum ad dominum reuerſum,& ab eo iterum conceſſum,ita quod videntur tot ab initio facte conceſsiones, quot ſunt perſone ſuccedentes. Iſern.in c.1.Imperat. lothar. frecc.in tit.de differ.feu.quęſt.1.Igitur in hac feudi ſpecie in oleuit vſus ne filius debeat aut poſsit ab eo hęreditatem paternam ſegregare, id autem poſsit alius agnatus, vt hic deciditur & in ca.1.§. filius de capit.qui cur.ven. Tho.de marin.in titu. de feu.hæred.num.35.Alciat.in d.l.quod dicitur nu.28.& huius naturę eſt omnis feudi recti conceſsio,niſi aliquo pacto ſit alterata.

His ita ꝑmiſsis dubitatũ fuit apud Obertũ de or
8 to † & quęſitũ, An agnatus vel filius defuncti poſſit retinere feudũ repudiata illius hæreditate , & dicendum videbatur non poſſe agnatũ repudiata defuncti agnati hęreditate ad feudum aſpirare,
9 quia feudum agnatus † conſequi non poteſt niſi defuncti hęreditatem adeat,Iac.de bel.in c.1.de eo qui ſibi vel hęred.ſuis Iſer. hic in prin.& in ca. 1.§.hoc quoque de ſucceſ.feudi Alex. conſi.10. col.3.libr.3.& ocnſil.13.col.3.& conſ.19.col.1.

lib.5.

lib.5.Pariſ.conſ.65,nu.9.lib.3.& conſi.16.nu.14. lib.1.Ruin.conſ.9.nu.2.lib.1.Curt. Iunior.conſi. 1.nu.11.& conſ.138.in fi.Alex.conſ.178.nu.4.& couſ.183.Neuiz.conſi.9.nu.9.lib.1. Grat.conſ.4. nu.42.lib.1. Rolan.qui alios allegat in conſi.90. nu.14.lib.4. Oſaſ.deciſ.23.num.33.& deciſ.162. Ceſal.d.conſi.617.nu.17. & ſeq.Eſt verum,quod ſi hæres vniuerſalis eſſe non poteſt, ſufficit ſi hæres particularis ſit Bart.l.vt iuſiurandi §. ſi.libri ff. de operis liber.& conſ.55. Dominus amatus lib. 1.Natt.conſi.159.nu.21.Soc.iun.conſi.72.col.8. lib.1.Alex.conſ.8.lib.3.Dec.conſ.208.Bru.conſ. 18.Frec. in tract.de differenti feudorum ex pacto quæſt.10. vno caſu non excludetur à feudo licet hæres non ſit, ſi hæreditatem conſequi nequeat quia alius fuerit hęres inſtitutus vel ab alio in allodialibus excludatur,Bal.Aluar.& Præpoſ.hic,Rolan.conſ.35.nu.15.lib.3.& conſ.90.nu.96.libr.4. Crau.conſ.509.nu.8.Ceſal.conſ.224.nu.26.Ferretus conſ.178.nu.7.Frec.d.quæſt.10.

8 Iſtis tamen non obſtantibus reſpondet Obertus,ſi contigerit vaſallum ſine omni prole decedere agnatus,ad quem vniuerſa hæreditas pertinet repudiata hęreditate feudum,ſi paternum fuerit retinere poterit,huius deciſionis ratio ita deducitur,quia feudum paternum ſeu antiquum ex pacto & prouidentia attauis conceſſum, ſtatim agnatis ꝙ naſcuntur acquiritur, ca.1.§.hoc autem

notandum de his qui feud.dare poſ.capitu.1.de
grad.ſucced.in feudo Bru.conſi.97.num.39.qui
licet illo vti per anteceſſorem donec viuit Impe-
diantur,eo tamen mortuo quaſi ſublato impedi-
mento ad ius ſuum admittuntur glo.c.1.in fi.de
cogn.feudi.

Cum igitur ius quod habet agnatus, ſit quid
ſeparatum ab hæreditate defuncti, vt ſuum con-
ſequatur non opus eſt vt ſit illius hæres, l.fin.§.in
computatione de iure delib. quaſi ſeparatorum
ſeparata ſit ratio l.pap.exuli ff. de minorib. Nec
obſtat quod ex aduerſo dicebatur, agnatum vt
feudum agnati defuncti conſequatur opus eſſe vt
10 illius hæreditatem adeat, quia reſpondetur non
eſſe opus quòd ſit defuncti hęres,ſed ſufficere † ſi
ſit hæres primi inueſtiti mediante perſona ante-
ceſſorum, quaſi hæres hæredis ſit illius hæres.l.ſi.
C.de hæred.inſtit.Curt.Iun.conſ.55.col.4.Crau.
conſ.98.& ita tenere videtur Alex.conſ.30.lib.
1.conſi.26.& 28.libr.5.Calder.conſ.12.de feudis
Brun.conſi.18.& conſ.25.nu.2.Alex.conſ.178.
& conſ.183.Pariſ.conſ.23.nu.167.lib.1.& conſ.
65.col.2.libr.3.Crauet.conſ.501.nu.4.conſ.509.
num.8.Thom.de mari.in titu.de feud.ex pacto &
prouid.nu.25.Rui.conſ.69.nu.16.lib.3.Rol.con-
ſil.28.nu.12.lib.3.Purp.conſ.85.nu.6.lib.1.Rol.
conſ.48.nu.50.libr.4.Burſ.conſ.3.nu.13.Capijc.
in ſua inueſt.§.feudorum genera verb. hæredita-

rium verſ. & nota bene, quæ reſponſio vera eſt & procedit vbi contendatur de feudo ex prouidentia, In quo ſufficit quòd agnatus probet ſe ab vno communi ſtipite cum agnato defuncto legitime proceſsiſſe, Frec. d. q. 10. in fi. Sed ſi feudum ſit hæreditarium antiquum tunc agnatus agnati feudum conſequi non poteſt niſi ſit etiam illius hæres, vt elleganter notat frec. in d. tit. de differentia feudorum ex pacto q. 18. Bru. 95. 122. lib. 2. Cra. conſ. 472. nu. 1. Curt. d. conſ. 138. Alc. d. conſ. 178. Thom. de marin. in tit. de feudo hæred. num. 34. quod intelligo vt declarat frecia, ſi hæres eſſe poteſt ſaltem pro parte Rol. d. conſ. 48. num. 50. & conſ. 90. nu. 46. li. 4. aliàs ſufficit quod ſit hęres primi acquirentis mediatè, quamuis Dec. conſ. 78. cenſeat indiſtincte ſufficere agnato quod ſit agnatus, vt feudum antiquum obtineat licet non ſit hæres ſequitur Ferretus conſ. 103. in 3. dubio, quod non eſt verum.

Stante præmiſsa concluſione quæſitum fuit ab oberto, an Agnatus teneatur ſatisfacere defuncti
11 creditoribus & reſpondet † quòd nec de debito hæreditario aliquid feudi nomine ſoluere cogitur, ſequitur Brun. dict. conſilio. 18. nume. 13. & conſ. 104. Cra. conſ. 197. nu. 2. Alex. conſ. 30. nu. 10. li. 1. Aret. conſ. 14. Dec. conſ. 78. nu. 4. Neuiz. d. conſ. 9. num. 9. Petrus Iacobi in tit. de cond. ex moribus num. 6. Sed quomodo illis ſatisfiet de-

cien-

ficientibus bonis allodialibus, & reſpondet Obertus quòd in ſoluendo creditoribus ponetur ratio in fructibus, vt ſi vaſallus moriatur poſt calendas Martias vſque ad calendas Auguſti, fructus omnes pertinebunt hęreditati & ſic creditoribus dabuntur in ſolutum, ſi vero alio tempore moriatur ſpectabunt agnato ſucceſſori, & hoc eſt quod voluit dicere Obertus dum ait, ſecundum ea quæ ſupra diximus, ſe referens ad diſtinctionem factam quando feudum in deffectum ſobolis ad dominum reuertitur, c.1.§.his conſequenter hic finitur lex, & cum hac interpretatione tranſeunt Doctores.

Ad fillio vesponde Sed quid ſi vaſallus moriatur relicto filio, poteritne, filius feudum retinere, & hæreditatem paternam repudiare, & videbatur dicendum filium ſicut agnatum, poſſe feudum acceptare, hæreditatem autem repudiare, vt dicitur in prin. tum ne deterioris conditionis ſit filius quam agnatus c.1. §.titius cũ materia ſi de feu.defunct. tum quia feu
12 dum † cenſetur quid ab hęreditate ſeparatum & debetur filio non ex teſtamento, vel ab inteſtato ſed iure ſucceſſorio, Bald.c.1.nu.5. de ſucc.feudi, Capit. deciſ.97.Bal.c.1.§.& quia nu.5.de his qui feud.dare, & ad illud vocatur natura non hęreditate, Bal.c.1.de eo qui ſibi vel hęred.ſuis in fi.frec. In tract. de differen. feudo. ex pacto q.1. in quo ius habet ex perſona primi acquirentis ut ſupra dixi

Successorio iure

dixi, & quamuis feudum in filios tranſeat ſi hæ-
redes fuerint,tranſit tamen vt in filios, Bal.conſ.
121.num.10.lib.3.& per mortem patris tollitur
magis impedimentũ filijs adminiſtrationis quàm
quod ius ex ſucceſsione acquirant gloſ. in d.c.1.
de feu.cogn.Gul.a per.in 3.notab.nu.9.ergo ab-
ſtinere poterit ab hæreditate, & feudum conſe-
qui. His tamen non obſtantibus hic concluditur
13 contrarium quod filius † non poſsit feudum pa-
ternum retinere & hæreditatem repudiare ſed
aut vtrunque repudiet,aut vtrunq; retineat, con
cordat tex.in c.1.§.filius de cap.qui curiam ven-
didit, & cum hac interpretatione tranſeunt hic
omnes,Petrus Iacobi in tract.de condict.ex mo-
ribus nu.6.Rol.conſ.3.nu.29.lib.4. Thomas de
marinis in tit.de feudo ex pacto & prouid.num.
30.Et pro ratione inquit Bal.quod ideo filius di
uiſionem non ponit inter hæreditatem & feudum
quia eſt eadem perſona cum patre l.fin.C.de im-
pub.& alijs ſubſtit.Iaſ.conſ.38.lib.3.Socin.conſ.
26.libr.4. Cuius intereſt habere hæredem l.quia
ff.de interrog.action. Imo afficitur iniuria pater
ſi filius abſtineat hęreditate,ſecundum Iſer.& Af-
flic. hic Thomas de mari. titul. de feudo ex pa-
cto & prouid.nu.31.quaſi non liceat filio damno
ſam hæreditatem repudiare, & feudum vtile re-
tinere arg.l.hæredes C.de omni agro deſerto lib.
11.l.quidem erelogio C. de iure delib. cum de-

beat incommodum agnoſcere, qui ſentit commo dum l. ſecundum naturam ff. de reg. iur. c. qui ſentit co. tit. in 6. Hæc de filio concl. de plano. procedit in feudo conceſſo pro filijs hæredibus, quod vocatur hæreditarium Iſern. hic in prin. & ſupra tetigi Natt. conſ. 130. num. 9. Ratio eſt quia cum fuerit acquiſitum pro ſe & filijs hæredibus, filijs, vt illud conſequantur conuenit vt qualitatem hę redis habeant l. 1. C. quorum bonorum Rolan. conſ. 28. nu. 6. & conſ. 55 in prin. libr. 3. Cta. conſ. 894. nu. 24. Ceſal. d. conſ. 617. nu. 81. etenim vbicunque diſpoſitio eſt qualificata, vt procedat requiritur qualitatem concurrere. c. 1. de homicid. in 6. vbi Io. Andr. l. fulcinius §. 1. ff. ex quib. cauſis in poſſ. eatur. Bart. l. fin. C. de nat. liber. Dec. conſ. 443. nu. 24. Alciat. conſ. 306.

14 Hinc infertur, quod filius hęres † feudum hæreditarium paternum à patre cum domini conſenſu diſtractum reuocare nō poteſt, etiam quòd adeat hæreditatem cum Inuent. Alex. conſ. 19. 26. 28. lib. 5. Afflic. deciſ. 112. Dec. conſ. 185. in princip. Crau. conſ. 256. col. 2. Alc. conſ. 160. nu. 15. Curt. Iun. conſ. 138. Iaſ. conſ. 7. & conſ. 56. in fin. lib. 3. Gratus conſ. 4. in 3. dubio lib. 1. Hiero. Scurf. cōſ. 156. col. 1. poſt Brunum Loffre. conſ. 1. Camera. in c. 1. §. 1. gloſ. 9. num. 49. de prohib. feud. aliena. per fed. Ceſal. conſ. 152. nu. 56. Pariſ. conſ. 2. nu. 32. & conſ. 3. lib. 1. Ruinus conſ. 1. num. 12. conſ.

17. nu.

17.nu.11.libr.1. Cepolla in conſ.31.nu.12.in ciuili Berous conſ.68.nu.45.lib.1. Crau.conſ.745. nu.9.& conſ.894.nu.11.Rol.conſ.44.num.8.lib. 3.& conſ.3.lib.4. Burſa.conſ.2.nu.37.& conſ.3. nu.26.conſ.89.nu.37.conſi.132.num. 10.& ſeq. conſ.291.nu.79.& 107.lib.3.frec.in tract.de differentia feud.ex pacto q.7. Thom. de marin.tit.de feudo hæred.antiquo nu.27.Capijt.in ſua inueſti. §.feudorum genera verb.hæreditarium Iſer.c.1. §.titius vbi Nardus verbo ſecus ſi de feud.defuncti, Iſer.c.1.in fi.qui ſucceſ.teneantur, vbi Nardus verbo Inuentarij, vbi in fi.reprendit Pinellum tenentem contrarium in l.1.parte 3.num.95.C.de bonis mat. Gabriel in titu. de reg. iuris concl.11. num.19.

Mouentur Doctores, quia ſi filius patris hæres eſſe debet, vt feudum conſequatur factus hæres contra factum patris non veniet l.cum à matre C.de rei vend.l.ex qua perſona de reg.iur. Crau. conſ.125.Iaſ.conſ.56.in prin.lib.3.conſ.168.col. fi.lib.4.Rol.conſ.34.nu.71.lib.4. Et agens exceptione repellitur cum pro euictione obligatus ſit l.vendicantem ff.de euict.Alex.conſ.109.libr.4.

15 Eadem ratione infertur † ne poſsit filius feudum hęreditarium à tertio præſcriptum auocare, frec. in titu.de differentia feud. ex pacto q.4. quia patiens feudum pręſcribi videtur alienare l.alienationis ff.de verb.ſig. Cenſent tamen aliqui, con-

trarium, quod filius conficiens hęreditatis paterne inueutarium hęreditarium feudum, à patre alienatum reuocare poterit, quia filius & deſcendentes ex prima inueſtitura, ius habent in feudo iure proprio ex domini conceſsione, & non ex perſona patris vt ſupra declaraui Iſer. hic col. fi. Oſaſ. deciſ. vlt. nu. 20. quod Ius cum ſit ſuum proprium non proueniens ab hęreditate, eidem ſaluum remanet ex Inuentarij confectione. l. fi. §. & ſi pręfatam, & §. in computatione C. de iure delib. l. fi. C. de euictio. l. defuncto C. ſi in fraudem patroni, & pro hac concluſione videtur text. in l. filius fa. §. cum pater de legat. 1. & ita tenet Iac. de Beluiſis in c. 1. §. titius ſi de feudo defuncti Bal. l. qui ſe patris nu. 9. C. vnde liberi Alex. conſ. 124. ſuper primo quæſito col. penult. libr. 4. conſil. 18. attentis narratis col. penul. & conſ. 19. ſuper eo col. 3. lib. 5. Dec. conſ. 185. in cauſa & conſ. 445. nu. 55. Iaſ. conſ. 56. col. 6. verſ. 4. reſpondetur libr. 3. Oſaſ. d. deciſ. vlti. nu. 14. & deciſ. 180. nu. 11. Clarus §. feudum q. 42. verſ. ſucceſsiue quęro, Socin. Iun. conſ. 112. nu. 13. li. 2. Rui. conſ. 38. nu. 21. & conſ. 154. nu. 11. lib. 1. Tiraq. in retrac. 1. part. §. 32. nu. 2.

In hac Doctorum contradictione probabilior videtur opinio, quod feudum antiquum hęreditarium cenſeatur quid ſeparatum à bonis & hęreditate paterna & conceſſum cuilibet deſcendenti principaliter, hac tamen lege quod ſi filius illud

conſe-

conſequi vellit oporteat ſimul, & patris hæredem fieri, vt hic dicitur, Verum cum nil in vſibus, feudorũ cautum legatur, an per inuentarium conficiendum, filijs ius illorum illeſum cõſeruetur concludere opportet quod illeſum remaneat beneficio inuentarij, per tex. & ibi notata in c. 1. de cognit. feu. facit regula indultum de regul. iur. lib. 6. vt hic per Iſern. nu. 9. & propterea ꝙ illis conceſſa ſit feudi alienati reuocatio Soc. Iunior cõſ. 112. lib. 2. Cra. conſ. 66. nu. 7. conſ. 501. nu. 5. 509. nu. 6. conſ. 472. nu. 1. Dec. conſ. 185. & conſ. 280. nu. 9. Pinellus vbi ampliat licet Inuentarium non fiat in l. 1. tertia par. nu. 95. C. de bonis mater. Iaſ. conſ. 56. lib. 3. & pro hac opinione eſt gloſ. d. §. in cõputatione, reſtituto tamen pretio & eo quod interſit emptoris feudi, quatenus vires hæreditarie ſuppetunt l. dotale §. fin. ff. de fundo dotali, hęc eadem facultas competit, ſi pater nulla bona in quibus filius ſe immiſceat pro hærede derelinquat, Iac. de Beluiſis c. 1. §. titius in fi. ſi de feud. defuncti, vel ſi pater alium inſtituat hęredem vt mox dicam.

16 Præmiſſa de filio concluſio † ampliatur vt procedat in feudo abſolute hæreditario, quod eſt ſi conceſſum legatur pro ſe & hæredibus quibuſcunque, de quo per Doct. in ca. 1. de feud. non haben. propri. naturam Soc. Iun. conſ. 72. col. 8. lib. 1. Iul. clarus §. feudum q. 9. Rebuffi. in præludijs in de-

in decima ſexta diuiſione de quo latè dixi in ca. 1. verbo ſancimus de prohib. feud. aliena per fed. quia omni caſu ſemper hæres erit licet ſolum feudum vellet retinere, cum non differat à cæteris bonis hæreditarijs huiuſmodi feudum, Ripa l. ex facto §. ſi quis ita nu. 16. ff. ad trebel. Crau. conſi. 256. nu. 8. Iul. clar. d. §. feudum quæſt. 76.

17 Iterum ampliatur vt procedat † tametſi filio eſſet aliquis vulgariter ſubſtitutus, cuius reſpectu dici non poteſt, defunctum hæredem non habere l. 1. vbi doc. ff. de vulg. & pup. ratio eſt, quia per ſubſtitutionem pater non eſt viſus dare facultatem filio acceptandi feudum & hæreditatem dimittendi Bal. hic nu. 11.

18 Modo præmiſſa concl. † quod filius non poſſit feudum retinere & hæreditatem repudiare, limitatur non procedere, ſi poſt repudiationem agnatis conſentientibus, Dominus filium vt de nouo feudo inueſtiat, tunc enim poterit feudum retinere omiſſa hæreditate citra onus ſoluendi æs alienum, vt hic in textu dicitur, Thomas de marin. in tit. de feudo hæred. antiquo nu. 12. Et dicitur filius vt de nouo feudo inueſtitus, ſi agnatis conſentientibus & repudiata hæreditate dominus illum de feudo ſimpliciter inueſtiat, erit itaque inueſtitus de nouo feudo licet dictum non ſit, Bal. hic Ruin. conſi. 1. nu. 18. lib. 1.

19 Secundo limitant aliqui † vt non procedat in

feudo

feudo ex prouidentia, quod filius poterit præcipnum capere repudiata paterna hæreditate, & ad ita tenendum allegatur autoritas Bulgari Irnerij & Pilei glo. in cap. 1. §. 1. verbo inueſtiri de ſucc. feud. quæ intelligit textum hunc loqui de feudo paterno, quod non ſit antiquum. Cinus in l. 2. in fin. C. de libertis & eorum libe. vbi cenſet feudum conceſſum patri & filiis in eos tranſire non vt in hæredes Alex. ad Bal. in l. qui ſe patris verb. Item quæritur C. vnde lib. Bald. hic nu. 8. Aluar. nu. 9. Prępoſ. nu. 6. Lauden. Scheneh. Paris de puteo Petrus Rauennas, Alex. l. ſi patrono nu. 14. ff. ad trebel. Natt. conſ. 130. nu. 9. Lucas de pęnna. l. ſi quis in ſacris C. de Comitib. ſacr. ſcrin. lib. 11. Rub. in d. l. gallus §. quidam recte nu. 181. Clarus §. feudum q. 76. Pinellus qui dicit hanc eſſe communem opinionem in l. 1. 3. part. nu. 85. C. de bonis matern. freç. in tit. de differentia feudo ex pacto q. 10. in fi. Capijt. in inueſt. §. ex pacto & prouiden. verb. tertia declaratio Oſaſc. in deciſ. 162. nu. 3. mouentur præmiſsi Doct. quia hoc feudum filij habeut iure proprio, ex conceſsione & prouidentia primi inueſtientis, vt gloſ. hic notat, & non ex beneficio paterno, Ergo vt quid ſeparatum ab hęreditate, & vt rem propriam aut maternam, citra hæreditatis immiſtionem, conſequuntur, gloſ. d. c. 1. de cog. feudi arg. l. quicunque §. ſi quis ita ff. de verb. oblig. l. vt iuſiurandi. §. ſi liberi

ff. de

ff. de operis libert. §. optimum in aut de exib. reis. l. ſi arrogator §. ſi impuberi ff. de adopti. l. 3. ff. de interdictis, cum alijs allegatis per Iac. de Ardiz. in ſumma tit. de ſucc. feudi verſ. Item quæritur nun quid repudiando, addit frec. d. titul. & q. 8 quod feudum ex prouidentia non cenſetur quid hæreditarium, nec venit in reſtitutione fideicommiſsi, aut generali quitatione Bart. in l. item videndum §. fi. ff. de pet. hęred. & pro hac parte videtur textus in d. l. filius §. cum pater.

Sed quod filius non poſsit ſeparare ab hęreditate patris feudum ex prouidentia, ſed quod aut habeat vel vtrunque repudiet, tenet Iac. de Ardiz. in ſumma d. ver. item quęritur, Iac. de Beluiſis hic quem Bal. Aluar. & prępoſitus approbant, Io. Andreę ad Spec. in titu. de feudis §. quoniam, verbo directæ, Sonsbec. in tract. parte nona nu. 159. & 165. Aret. conſ. 14. num. 13. Cap. deciſ. 97. nu. 2. Lofre. conſ. 1. nu. 68. Soc. Iun. 95. 114. in prin. lib. 2. Burſa. conſ. 3. nu. 5. Cefal. conſ. 224. num. 65. Curt. Iun. conſ. 138. Bru. conſ. 24. Dec. conſ. 208. in fi. Thom. de marinis in titu. de feudo ex pacto & prouid. num. 26. Afflic. hic.

Eſt verum quòd Iſernia viſus eſt, in aliquibus locis tenere, quòd non poteſt diuidere feudum ab hęreditate, & alibi tenet quod poſsit, & Nardus hic verbo prouidentia colligit loca & contradictiones, quarum aliquas prius notauerat Capijt.

pit. d. verſi. tertia declaratio, & tandem interpretatur Iſerniæ mentem fuiſſe, ſecundum ſummam Iacobi Ardizoni per eum allegatam iuxta notata per Barto. in l. non ſolum §. ſi liberationis ff. de lib. legata, vt filius non poſsit repudiare hæreditatem, & feudum acceptare, ſi poſsit heres eſſe, quia fuerit à patre inſtitutus, vel ſi deceſſerit ab inteſtato, ſi vero alter inſtitutus ſit, quia non cogitur querelare, habebit feudum præcipuum, idem ſi nulla bona allodialia relinqueret, & hæc pars mihi probabilior, & verior videtur, Nard. hic ad Iſern. verbo in hoc ſuccedit. Thom. de marin. in tit. de feu. ex pac. & prouid. num. 37. Non omitto quod Oſaſ. interpretatur. c. noſtrum d. deciſ. 162. ſub nu. 9. quod loquatur in feudo informi, quod in vſibus feudorum non reperitur, De quo ſi facta legatur conceſsio pro ſe & liberis, quod tunc poſsit filius repudiata hæreditate feudum conſequi, q̃ ſanè reſolutio eſt verbalis vt & ipſe in fine dictæ deciſionis aduertit, ac ideo reijcienda Ratio autem quare vſus ſic innoleuerit multiplex allegatur, & inquit Bald. quod ideo filius diuiſionem non ponit inter hæreditatem & feudum, quia eſt eadem perſona cum patre l. fina. C. de impuber. in aut. de Iureiuran. à moriente præſti. arg. l. iſti ff. quod metus cauſa Iaſ. conſ. 38. libr. 3. Soc. conſ. 26. libr. 4. Cuius intereſt habere hæredem. l. & quia. ff. de interrog. action. Imo afficitur

iniuria pater, ſi filius abſtineat ab hæreditate ſecundum Iſer. hic, & Afflic. Camera. c. 1. §. prætere a verſi. 4 ſpecies de prohib. feud. alien. per fed. ſonsbech. in tract. parte nona num. 161. Thomas de marinis in tit. de feudo ex pacto & prouid. nu. 31. & ne alioqui omiſſo paterno medio à patruo quandoque excludatur pro parte, vt Cuiacius hic aduertit, addi poteſt quod non licet filio damnoſam hæreditatem repudiare, & feudum vtile retinere Arg. l. hæredes C. de omni agro deſer. libr. 11. l. quidam erologio C. de iure delib. Ang. cõſ. 184. col. 1. ex forma, nam & incommodum ſentire debet qui commodum agnoſcit l. ſecundum ff. de reg. iuris.

20 Dixerit aliquis, ſi filius † hæres eſſe debet patris, vt feudum nanciſcatur, inſolidum tenebitur oneribus hæreditarijs ſatisfacere, quibus forte continget feudum cum allodijs errogari, Reſpondet Iſer. Afflictus & alij quod filijs cõſultum erit, in hoc feudo ex prouidentia vt præcipuum & ſaluum eis remaneat, cum fructibus ſecundum diſtinctionem cap. 1. §. his conſequenter hic finitur lex, ſi paternam adiuerit hæreditatem facto inuentario, Iſer. hic Rolan. conſ. 44. lib. 3. Thom. de Marinis in tit. de feudo ex pacto & prouidentia nu. 33. Ruin. conſ. 25. nu. 10. lib. 2. Paul. de Caſt. in l. pro hærede §. ſi quid tamen ff. de acquir. hęred. num. 4. Rub. conſilio. 59. Burſat. conſ. 3. nu. 39. d.

consil.

conſ.291.nu.69.& ſeq. Curt. Iuni. conſ. 322. nu.
21 9.& ita cenſent quod inuentarium † proſit pro conſeruatione feudi ex prouidẽtia, Iſer. & Afflic. hic, Iſer. c. 1. in fi. qui ſucc. teneam. Bal. in l. qui ſe patris col. 10. nu. C. vnde liberi Alex. conſ. 19. & conſ. 33. lib. 5. Dec. conſ. 285. col. 1. Curt. Iun. conſ. 155. & in feudo ex prouidentia pauci ſunt qui contradicant, Thom. de Marin. tit. de feudo ex prouidentia nouo, num. 17. ita quod confecto inuentario filius ſibi feudum ex prouidentia conſeruat illeſum & creditoribus reſpondere, ſolùm tenetur, quatenus ſuppetunt allodialia, Burſat. d. conſi. 291. num. 75.

22 Sed an proſit in feudo hęreditario, & Iſer. in c. 1. in fi. princ. de prohib. feud. alien. per fed. cenſet quod non proſit, ſequitur Alex. conſ. 19. conſ. 28. lib. 5. Lofre. conſ. 1. nu. 145. Rui. conſi. 38. nu. 15. lib. 1. Grad. conſ. 4. in 3. dubio Nardus ad Iſer. d. c. 1. verbo inuentarij, qui ſucc. tenean. Burſa. conſi. 31. num. 13. conſi. 89. num. 37. d. conſ. 291. num. 79. & 131. Alc. conſi. 160. Thom. de Marinis tit. de feud. hęred. nu. 39.

Sed quod in feudo antiquo hęreditario proſit inuentarium, tenet Oſaſ. deciſ. 181. Menoch. cõſ. 181. num. 61. lib. 2. Phanut. in tract. de inuentario parte 6. nu. 17. cum aliis allegatis per D. Ant. Solam in commentarijs decretorum Sabaudię, c. quia plerique, gloſ. 1. nume. 5. & ſuperius tetigi.

Quę opinio mihi probabilior videtur quia tamet ſi feudum conceſſum pro ſe & hęredibus dicatur à Doctoribus hęreditarium, quod oporteat eum qui vult conſequi feudum hęredem eſſe, non propterea feudum res hęreditaria eſt, quinimo dicitur quid ſeparatum, à rebus hęreditarijs, vt ſupra fuit dictum, non mirum igitur ſi illud conſeruatur ex inuentario.

Pręmiſſa concluſio quod filius conficiens inuentarium ſibi feudum conſeruat declaratur non procedere in hac patria Pedemontana, & Sabaudiana in qua data eſt licentia Vaſallis feuda alienandi pro dotibus & donationibus propter nuptias conſtituendis vel reſtituendis aut alijs neceſſitatibus vaſalli ſubueniendis, pro illis enim caſibus filius obligatur ſatisfacere creditoribus quatenus ſuppetant vires patrimonii & feudi, vt dixi in c. 1 §. titius ſi de feudo defuncti. Oſaſ. deciſ. 164. Crau. in conſi. pro genero numero...

feudu dotis causa potest alienari pro dotibus

23 Tertio intelligunt Doctores deciſionem textus noſtri eſſe veram, ſi filius uelit repudiare hęreditatem, ſed ſi adepta hęreditate uelit feudum repudiare, permittetur c. 1. de uaſallo qui contra conſtit. Loth. Bal. Aluar. Afflic. & omnes hic Iac. de Ardiz. in ſumma c. 92. Thom de Marin. in d. tract. tit. de feudo hęred. antiquo nu. 3. Abbas c. quę in eccleſiarum nu. 19. de conſtit. ubi Feli. col. penul. Curt. in tract. parte 4. nu. 135. Zaſ. in epit. feudali

feud.par.10.nu.85.& par.12.nu.14. Sonsbech.in tract.feudi par.12.nu.114.quod reſtringit Fel.d. c.quæ in eccleſiarum aliquibus caſibus, Iul.Clar. d.§ feudum quæſt.34.

24 Quarto limittatur † vt procedat, quando per filium ſtare non poteſt quin ſit hæres patris ſi velit, ſed ſi filius volens hæres eſſe, nequeat, quia ſit prę teritus vel inſtitutus in re certa, tunc feudum paternum conſequetur, nec pro debitis hęreditariis obligatur Iac.de Beluiſ. Bal.hic nu.2. Afflic.nu. 19.Bru.conſ.104. Mari.frec.in tit.de diff.feudo. ex pacto q.13. Thom.de Marin.d.tract.de feudo hæred.antiquo nu.4.& ſeq. Rol.conſ.67. nu.13. lib.2.& conſi.53.lib.3.Brun.conſ. 18.num.15.& conſi.121.verſ.6.facit lib.2. Ruin.conſ.17.nu.2. lib.1.Natt.conſ.679.nu.18. Capit.in ſua inueſtit. §.feudorum executiones verb. limita ſecundo. Purpu.conſi.85.nu.7. & ſeq.lib.1. Rol.conſi.48. nu.15.& ſeq.& nu.50.lib.4.vbi ampliat ad agnatum, Purpu.conſi.149.lib.1.Ratio eſt in filio prę terito, quia per ipſum non ſtetit quin fuerit hæres, & licet poſsit dicere paternum teſtamentum nullum, tamen non cogitur arg.l.ſi iudex ff.de minori.Bal.hic nu.10. & Ideo feudum habebit, at in filio cui res certa eſt relicta ratio eſt, quia in feudis de quibus nulla valet ordinatio c.1.de ſucceſ.feudi, non conſideratur hæreditas diſtributiue, ſed ſola hæredis qualitas denominatiue, ſecundum

dum Iaco. de Beluis. & Bald. hic & ideo feudum
25 † filij inequaliter inſtituti equaliter diuidunt So
cin. in conſi. 72. col. 8. lib. 1. Bar. l. vt iuſiurandi §.
ſi liberi nu. 3. ff. de oper. lib. Alex. l. quędam §. ni-
hil nu. 7. ff. de eden. Bal. in c. 1. de ſucc. feudi Alex.
conſi. 19. col. 3. libr. 5. Crau. conſi. 192. col. 1. Iul.
Clar. in ſuo tracta. ſententiarum. §. feudum q. 86.
Curt. in trac. in 3. parte nu. 8. Bru. conſi. 135. col.
17. verſi. quod ſi dicatur, lib. 2. Ruin. conſ. 9. nu. 9.
lib. 1. Quia vt dictum eſt non valente defuncti di-
ſpoſitione datur ſucceſsio ab inteſtato Bart. l. 1.
C. de ſecundis nuptijs, Dec. in l. ius noſtrum in ſi.
ff. de reg. iur. Quicquid aliter ſenſerit Rol. à valle
conſi. 23. num. 4. cum ſeq. lib. 1. & in conſ. 10. in 1.
dubio lib. 3. Natt. conſ. 159. nu. 10. cum ſeq. quo-
rum opinio poſſet procedere in re emphiteotica
hæreditaria, vt notat Alex. d. §. nihil nu. 6. & ſeq.
Iul. Clar. in §. emphiteuſis quæſt. 38.

Requiritur itaque vt filius feudum ab hæredi-
tate ſeparare nequeat quod hæreditas paterna
ſit ſibi delata & dicitur delata, quam poteſt ad-
eundo conſequi. l. delata, ff. de verbo. ſignifi. alias
poterit feudum conſequi ſi hæreditas alijs delata
ſit Bal. hic in l. 3. in fin. C. de fideicom. in c. 1. hoc
quoque nu. 10. de ſucc. feudi Natt. d. conſ. 159. nu.
22. Rol. d. conſi. 513. & conſi. 57. nu. 77. lib. 3. &
conſi. 3. nu. 13. & conſ. 40. nu. 46. lib. 4. ne alioqui
permittamus parentes fraudare filios bonis, quæ
à ge-

à genere citra eorum curam receperunt l.2.vbi Doct.ſi in fraud.patro. iniquum enim eſſet ſi propter paternam irrationabilem voluntatem feudum excluſis filijs ad agnatos tranſiret quorum melior eſſe non debet quàm filiorum conditio, gloſ. & Doct.in c.1.§. Titius ſi de feudo defuncti, & quorum maxime intereſt feudum habere, poſtquam ab aliis bonis excluduntur Afflic. hic poſt Iac. de Beluis.nu. 19.

26 Sed quid ſi filius † exhæredetur à patre, poteritne feudum petere, & videtur quod ſic argu.l. vel quæ §.exhæredatus ff. de relig. & ſumpti funer.Gul.a perno in ſuis nota.4.not.nu.71.Refert an cauſa exhæredationis ſit probabilis, vel probata,& tunc filius feudum conſequi non poteſt Pariſ.conſ.106.nu.26. libr.1. & ita intelligo Petr.Iacobi in practica tit.de feudo ex morib.nu.9.quia ſicut ſi intercedant cauſæ exhæredationis inter vaſallum & Dominum,priuatio feudi conceditur c.1.§.prædictis modis Quæ fuit prima cauſa ben. amitt.ita ſi iuſta patrem cauſa mouit ad exhæredandum,filius ex ea efficitur infamis,quia in curia conſiſtere nequit c. 1. §. ſi vaſallus culpam ſi de feudo defuncti,quòd intelligit Thom.de marin.in d.tracta.de feud.hæred. antiquo nu.13. & 14.verum eſſe,& procedere in feudo hęreditario & ex prouidentia nouo, ſequitur. Marinus frecia in tractatu de differentia feudorum ex pacto differentia

rentia 23. niſi nominatim filius in conceſsione eſſet vocatus, ſi vero exhæredatio non ſit iuſta, nec probabilis filio querelante teſtamentum, cancellatur exhęredatio, & res ad cauſam inteſtati reducitur, Propterea quod filius conſequetur hęreditatem & feudum ſi voluerit Thom. de Mari. d. tit. de feudo hęreditario antiquo nu. 6. feudum tamen retinere & hęreditatem dimittere non poterit, vt hoc textu, at filio tacente, licet per conſenſum delictum non inducatur, quod factum non eſt Bal. conſ. 98. lib. 2. Io. de anna. & ibi Bolog. conſ. 17. tamen propter pręſumptionem orientem ex paterna atteſtatione, admittẽdum eſt filium nec ad feudum poſſe aſpirare, qui neglexerit noxam purgare, Iacob. de Ardiz. in ſumma de ſucc. feudi verſ. an filius exhęredatus Aluar. in c. 1. §. & quia vidimus de his qui feud. dare poſſ. Curt. in tract. parte 3. num. 7. Zaz. in epit. feudali ee ſucc. feudi nu. 7. Iul. Clar. in d. §. feudum. q. 24.

Nec obſtat id quod notatur in d. §. exhęredatus, quia ſecundum tempora illius, legis exhęredatio non erat limitata ad cauſas infamatorias, per quas feudum perditur quod hodie legitur immutatum.

27 Quinto limitatur concluſio † huius capituli ſupra poſita vt non procedat, ſi filius patre viuente paternę hęreditati renuntiauerit, poteſt enim filius ſi vult illi renuntiare Doct. l. fi. C. de pactis l.

pactum

pactum C. de collat. c. quamuis de pactis lib.6. At mortuo patre feudum ſolum conſequetur, ratio eſt, quia per renuntiationem ab hæreditate eſt excluſus, non a feudo, quod non venit in generali renuntiatione, c. 1. §. in generali, ſi de feudo defuncti Bal. hic, & poſt eum Alua. Bar. l. item videndum §. fin. ff. de pet. hæred. frec. de diff. feud. ex pacto, q. 8. Præpoſ. Laud. Afflic. & alij hic, Zaſ. in epit. de ſucc. feudi nu. 9. Tiraq. in tract. le mort ſaiſit le vif. 4. parte. 5. declaratione, Tomas de Marin. d. tit. de feudo hæredit. antiq. nu. 7. Capit. d. §. feudorum executiones, verb. limita tertio Rol. conſi. 3. num. 14. lib. 4. & quamuis doct. tranſeant cum hac opinione, tamen illa non videtur vera niſi aliquis ſit hæres patris.

28 Sexto limitatur in nepote† qui ſi ſuccedat auo, vt quia interim eius pater præmortuus ſit, poterit hæreditatem paternam, ſi quam reliquit, repudiare, & feudum cum hęreditate auita retinere, ſi vero filius iam feudũ viuente patre adeptus fuiſſet, nepos non poſſet illud ab hæreditate diuidere Bal. hic nu. 18. Zaſ. in epit. in tit. de ſuc. feudi nu. 11. Thom. de Mari. d. tit. de feud. hæred. antiquo num. 9.

Deuenio modò ad notabilia, & primo nota-
29 tur † in hoc tex. quod moriente aliquo vaſallo ſine filiis, agnatus ad quem ſpectat mortui hæreditas, poterit repudiare hæreditatem, & feudum

acceptare,hoc verum eſt,ſi feudum ſit paternum,
& agnatus originem trahat a primo inueſtito, Et
30 paternum † in caſu huius c. ſumitur pro feudo ex
pacto & prouidentia, vt gloſ. & Doct. hic interpre
tantur, Thom. de Marin. in d. tract. titul. 1. num. 2.
Decius conſ. 445. nu. 51. cum aliis cumulatis per
Oſaſ. d. deciſ. 162. nu. 1. & ſeq. Paternum autem ge
neraliter appellari poteſt quodcunque maiorum
ſupra in infinitum fuit c. 2. de verbo. ſignific. facit
tex. in l. 4. §. 1. ff. de in ius voc. in l. appellatione pa
rentis ff. de verb. ſignifi. At feudum paternum ſtri-
ctè & large capitur, feudum paternum ſtrictè di-
citur, quando fuit acquiſitum a patre vel ab ali-
quo ex aſcendentibus vſque ad quartum gradum
incluſiue: largè vero paternũ eſt, quando fuit
acquiſitũ ab aliquo ex aſcendentibus ſupra quar-
tum gradum quod proprie appellatur antiquum,
vt per omnes Doctor. in prælud. & in c. 1. §. 1. de
ſucc. feud. Zaſ. in epit. de feud. pat. Curt. in tract.
par. 1. q. 8. Capit. in d. inueſt. §. feudorum genera,
in verbo paternum, & in verbo antiquum Iul. Cla
rus d. §. feudum. q. 8. Alex. conſ. 30. col. 2. li. 1. cõſ.
26. nu. 7. lib. 5. Dec. conſ. 208. nu. 9. conſ. 263. col.
1. & conſ. 445. nu. 5. late Thom. de Marin. in tit.
de feud. ex pact. & prouid. antiquo num. 2. & nu.
9. procedit itaque prædictum notabile in feu-
do paterno, ſiue antiquo, & ſimiliter tenẽdum eſt
in feudo nobili, quia tale feudum iure antiqui feu

di cen-

di cenſetur, Dec.conſi.53.Grat.conſi.4.num.5.&
31 11.lib.1.Si vero feudum eſſet nouum, † tunc feudum non ſpectaret agnato, ſed ad dominum deuolueretur, c.1.de ſucc.frat.glo.& Doct.hic, Ratio autem conſuetudinis relatæ in hoc notabili eſt, vt iam dixi, quia agnatis in infinitũ naſcituris a primo inueſtito ius quæſitum eſt ex prima inueſtitura c.1.§.cum vero, De his qui feud.dare poſ. Bal.hic, dixi in c.1.§.titius, ſi de feudo defuncti, quod ius remanet impeditum pro adminiſtratione gloſ.in c.1.de cogni.feudi, dum proximior reperitur poſsidere, illo autem mortuo tollitur impedimentum, & ſubſequens inuitatus omiſſa illius hæreditate feudum vt ſibi debitum auocat, quod verum eſt, ſi hic agnatus fuerit hæres primi inueſtiti Aluar.hic Rol.d.conſ.10.nu.19.Pariſ. conſ. 16.nu.13.lib.1.Ruin.conſi.17.nu.11.lib.1.aut hæreditas non delata, vt ſupra declaraui. limitatur
32 hęc † concluſio, vt non procedat in feudo abſolute hæreditario, vt ſi conceſſum legitur pro ſe & hæredibus quibuſcunque, vel pro ſe & quibus dederit, vel pro ſe & ab eo cauſam habentibus, hoc enim non differt ab aliis bonis allodialibus, poteſt alienari, legari & in eo omnes ſuccedunt Doct.ca.1.§.feudum ea lege.ſi de feudo defuncti c.1.de feudo non hab. propr.nat.feudi Soc.in d. conſ.72.col.9.lib.1.Pariſ.conſi.65.num.16.lib.3. Cur.in conſ.1.col.2.Ozaſ.in deciſ.161.nu.16.Iul.

Clar.d.q.9.Pariſ.conſ.23.nu.170.lib.1.& non fit reſtrictio ad habiles, ſecundum Bald.in l.cum virum C.de fideicommiſsis, quia diſpoſitio hominis non reſtringitur ad habiles, ſed generaliter intelligitur, Fel.c.in pręſentia de probat.Alex.Iaſ.l.1.§. nuntiatio ff.de oper.nou.nuntia.Pariſ.d.conſ.23. nu.170.Natt.conſi.159.nu.6.& ſeq. Rol.d.conſ. 10.nu.29.

33 Secundo notatur † quod agnatus, qui feudum capit, & hęreditatem defuncti dimittit, prout dimittere poteſt, vt hic dicitur, ſequitur Alex.conſ. 40.nu.10.libr.1.Aret.conſi.14. Dec.conſi.78.nu. 4.Bru.conſ.25. non tenetur pro ęre alieno à defuncto contracto, Ruin.conſ.17.nu.11.lib.1. Ratio eſt quia agnatus feudum capit virtute primę inueſtiturę, vt ſibi debitum, glo.c.1.in fi.de cogn. feudi, quod grauari ęre alieno a defuncto non potuit, c.1.§.donare. Qualiter olim feudũ alien.pot. c.1.§.1.de prohib.feud.alien. per fed. quę limita-

34 tio, † non procedit, ſi debita occaſione feudi ſint facta, Tunc enim nullis bonis allodialibus exiſtentibus, agnatus ſucceſſor tenetur etiam de feudo ad illorum ſatisfactionem, vt ſi pro ſeruitiis feudalibus fructibus non ſuppetentibus vaſallus pecuniam mutuo accepit, vt ſi caſtro ruinam minante vt reficeret ſe obligauit, certe his & ſimilibus caſibus, admittendum eſt agnatum ſucceſſorem obligari ad ſatisfaciendum, & id maxime pro funeris im-

ris impenſa, quod Iſer.& Afflic.hic approbant, frec. in tract. de auct. baro. in 29. auct. num. 10. Bal.conſ. 232.lib.3. Bru.d.conſ.104. Crau.conſ. 197.col.1.Sonsbec.in tract. feudali parte 12.nu. 100.Bal.l.2.C.commu.de legatis.

35 Si vero domino aperiretur † dominus his ſatisfacere ſecundum, Natam conſ 616.col.fi.non obligaretur, Sed contra tenet Marinus Frec. in tract.de auctor. baron. in 29.auctor. num.6. Vbi etiam ampliat quando dominus conſenſiſſet obligationi contracte per vaſallum, quia tunc deuoluto ad dominum feudo, dominus pro obligatione tenetur ſatisfacere nullis alijs bonis exiſtentibus, allegat Iſer.c.1.§.ſi clientulus de alienat: feudi & in l.conſtitutionem diue memorie de reuocat: feudorum, & idem erit ſi dominus vaſallo vt hæres ſuccederet, quia eius creditoribus ſatisfacere obligatur, ibi nu.9.ſequitur. Capit.in ſua inueſt. §. feudorum exceptiones verb. dominus & in verb.ex cauſa iudicati, Iſer.hic ſub nu.3. & 4. Camera.in c.Imperialem fol.18.verſi.4.& vltim.

36 Tertio notatur, quod fructus † feudi pendentes, ſi vaſallus moriatur poſt calendas martias vſq; ad calendas ſeptembris, licet pars fundi dicantur l.4.ff.de vſufruct. tamen non ſunt feudales, Bal.c.1.nu.8.de ſucc.feudi Boer.deciſ.199.num.7.Lofred.conſ.46.nu.17.Frec.in tit.a regnicolis verſi.21.limito, & ita cedunt vtilitati hæredis, vel credito-

ditorum defuncti, rationem autem tetigi in c.1. §.his conſequenter hic finitur lex.

37 Quarto notatur, quod ſi filius † ſe abſtineat ab hæreditate, & feudo paterno, via agnatis proximioribus aperitur ad feudum, & ita in feudis habet locum ſucceſſorium edictum, ſicut habet locum carbonianum, & ventris nomine, ſecundum Bal. & alios hic.

Quinto notatur, quod agnatis cõſentientibus, quibus feudum fuit apertum per repudiationem hæreditatis a filio factam, poterit filius citra periculum alicuius oneris hæreditarij feudum a domino impetrare. Ratio autem eſt, quia tunc videtur filius feudum a domino ſimpliciter accipere, vt rem nouam, vel a perſona agnatorum, & ſicut ipſi poterant ab hæreditate abſtinere accepto feudo, ita & filius veniens ex perſona eorum, hoc modo colligendum eſt notabile hic in fi. & non ſecundum Afflic. in vlt. notabili, qui male notat, & non eſt verum illud, quod dicit, quia filius nõ poteſt renuntiare feudum domino, antequam ſe hæredem patris declaret, & poſt declarationem ſera atque inutilis eſt renuntiatio pro excuſatione, ne teneatur creditoribus reſpondere, l. & ſi ſine §. ſed quod Papinianus ff. de minorib.

Vltimo notandum eſt quod in vſibus feuda-
38 libus appellatione † agnatorum non venit filius, alias non eſſet Rub. concepta, An agnat. vel

filius

filius Bru.conſ. 80.licet ſecus ſit de iure communi.l.filius de ſu.& legit.

Expeditis notabilibus capio gloſſam primam, & quia in textu dicitur, quod agnatus poteſt feudum paternum retinere, & hæreditatem agnati defuncti repudiare, dubitari potuiſſet, quid ſi feudum eſſet nouum, & reſpondet gloſſa, quòd tunc agnatus non poſſet feudum habere, ſed ad dominum reuertitur in defectum deſcendentium c.1. de fratr.de nouo benef.inueſtitis c.1.§.ſi duo de feudo. Marchie, Gloſſ.2. quærit rationem quare agnatus poteſt feudum paternum retinere reiecta hæreditate agnati defuncti, & reſpõdet quod propterea poteſt retinere feudum, quia illud capit ex prouidentia principali, ideſt ex prima conceſsicne, & non ex Iuditio vel ſucceſsione vltimi defuncti, & pro hac ratione eſt in arg.tex.in l.ſi arrogator ff. de adopt. & ad propoſitum allegat multa iura Iacob.de Ardiz.in ſua ſumma de ſucc. feudi verſi. item quæritur, quod ſupra latius explicaui.

39 Glo.tertia quia in textu † dicitur quod vt de fructibus natis in feudo creditoribus ſatisfiat, cõſideratur tempus, quo mortuus eſt vaſallus ſecundum quod ſupra dictum eſt, aperit illud, quod ſupra dictum eſt, id eſſe, quod ſi vaſallus decedat ſine filijs, & feudum domino aperiatur, ſi ante Martium omnes fructus cum feudo domino ſpectant,

ſi poſt

ſi poſt Martium vſque ad calendas ſeptembris hæredibus vaſalli, c. 1. §. his conſequenter hic finitur lex, ita per eandem rõnem ſi vaſallus moriat̃ ante calendas martias, vel poſt calẽdas ſeptembris, fructus applicabuntur agnatis ſuccedentibus in feudo, ſi vero poſt calendas martias vſque ad calendas ſeptembris, creditoribus dabuntur in extinctionem eorum crediti, & cum gloſſa tranſeunt omnes hic, Cumanus tamen in l. diuortio. ff. ſoluto matrimonio, & conſi. 99. Alex. d. l. diuortio Bru. cõſ. 106. tenent quod fructus diuidi debeant pro rata vltimi anni quo vaſallus uixit, ſed hi doctores non meminerunt huius textus in verbo ſecundum quod ſupra diximus, propterea non eſt recedendum a glo. vt dixi in d. §. his cõſequenter, frec. tit. de differ. feudorum ex pacto quæſt. 5. Soc. d. l. diuortio nu. 9. ſi vero fructus eſſent a ſolo ſeparati, non ſunt feudales, & cedunt vtilitati hæreditatis Bald. conſ. 70. lib. 2. Curt. in tract. 1. parte verſi. 6. principaliter quæro.

Gloſ. in verbo repudiare, quia in textu dicitur quod filius non poteſt repudiare hæreditatem paternam, & feudum retinere, ampliat concluſionem huius. c. procedere ſiue feudum ſit nouum, ſiue paternum, & quando eſt paternum ad agnatos deuoluitur, vt hic dicitur in fi. ſed ſi ſit nouum domino aperitur, quia in eo nemo ex tranſuerſalibus ſuccedit, c. 1. in fin. de ſucc. feudi gloſſ. 1. hic,

quod

quod ampliat Afflic.hic num.18.ſiue feudum ſit hęreditarium,ſiue ex pacto & prouidentia,quod verum exiſtimo vt ſupra dixi, At quia in textu dicitur,quòd agnati poſſunt feudum acceptare, & hæreditatem agnati repudiare,colligit glo.conditionem in hoc filiorum eſſe deteriorem, quam agnatorum,de qua meminit, & ampliat ad alios caſus, Thomas de Marin.in tract.de generi.feud. in tit.de feudo ex pact. & prouid.num.41.verùm Doct.medentur huic deteriorationi,vt equalis ſit conditio, ſi filij adeant hęreditatem cum inuentario, & ideo non erit deterior conditio filiorum,ſi conſuetudini ſatisfacientes inuentarium conficiant hæreditatem patris adeuntes, male enim de filijs præſumitur,ſi inuentarium facere neglexerint, propterea ſibi imputent ſi feudo priuantur nolentes ſe hæreditati immiſcere, c.damnum de regul.iuris in 6.

Subiungit glo.in fin. quòd mirum videtur,filium non poſſe hęreditatem repudiare,& feudum paternum retinere, attento quòd feudum paternum filius capit potius ex principali prouidentia,quam iuditio defuncti,vt in 1. & 2.gloſ.notatum fuit,quod latius declarat Thom.de Marin. in titu.de feudo ex pacto,& prouid. in prin.allegans multa iura, ſed nihil ſoluit, propterea quod Bal.& non nulli alij hic differentiam ponunt inter feudum paternum hęreditarium, & feudum ex

prouidentia, vt primo caſu procedat id, quod dicitur in hoc textu, At ſecundo poſsit filius repudiare patris hæreditatem, feudum autem retinere Pinellus in l. 1. in 3. par. nu. 85. C. de bonis mater. quod non eſt verum per ſupradicta, Afflic. hic num. 18.

40 In fine querit gloſa, an idem iudicari † oporteat in emphyteuſi, quod concluſum eſt in feudo, vt filius nequeat emphyteuſim cõſequi, niſi ſe immiſceat hæreditati paternæ, & reſpondet quod hinc inde ſtant pro emphyteuſi, ſicut pro feudo argumenta, at Iſer. & Afflic. hic cenſent, quod filius emphiteote non poſsit ſegregare emphyteuſim ab hæreditate, ſi conceſſa ſit pro ſe, & filijs, ſiue ſit eccleſiaſtica, ſiue priuata, & omnia quæ dicta ſunt de filio vaſalli militare in filio emphyteote, Bald. tamen poſt Iac. de Beluis. Laud. Aluar. Præpoſ. Petr. Rauen. hic, Iul. Clar. in d. lib. ſententiarum §. emphyteuſis quæſt. 37. Cenſent referre, an emphyteuſis conceſſa ſit pro ſe, & filijs, vel pro ſe & hęredibus, vt primo caſu poſsit filius repudiata hæreditate paterna emphyteuſim acceptare, At ſecundo, debeat ſimul hæreditatem, & emphyteuſim accipere, aut vtrunque dimittere, Bar. l. vt iuſiurandi §. ſi liberi nu. 4. ff. de operis liberto. Iaſ. l. 2. nu. 188. C. de iure emph. Didac. lib. 2. vari. reſol. cap. 18 Alc. in reg. prima de prę ſump. cap. 31. & ibi apoſtilator, & in l. quod dicitur nu. 2. ff. verb. oblig.

oblig.Bar.l.quod dicitur num.6.& in l.ſi tibi §.ſi pactus nu.9.ff.de pactis.

Verum Bar.Aret.Alex.Iaſ.Soc. Rub.& alij in l. Gallus §.quidam recte in primo capite, prædictæ diſtinctionis aliam adiungunt, videlicet, quod aut pater ſtipulatur pro ſe & filiis rem, quæ de ſui natura tranſit ad omnes hæredes, & tunc viſus eſt pro illis ſtipullari ordine ſucceſsiuo, Ita vt admittantur ſi ſint hęredes, & ponunt exemplum in re emphiteotica conceſſa a priuato, Crotus in l.qui Romæ §.duo fratres in quæſt.10.Bar.ff.de verb.obligat.aut ſtipulatur pro ſe, & filijs rem, quæ non tranſit de ſui natura ad extraneos hæredes, & tunc filius poterit repudiare hęreditatem patris, & rem illam habere, & Doct. ponunt exemplum in re emphyteotica conceſſa ab eccleſia, Bar.in l.ſi non ſortem §.libertus in fin.ff.de condit.indebit. Iaſ.d.§.quidam recte & hæc vltima diſtinctio cõmuniter recipitur, Alex. Aret.Iaſ.l.quod dicitur ff.de verb.oblig.& in d.§.ſi pactus, Refert Rub.d. §.quidam recte nu.149.& nu.176.

Verum contra pręmiſſam doctrinam videtur caſus in præſenti, c.& propterea, Bar.poſt Iaco. de Beluiſ.hic, vbique cenſet, textum noſtrum procedere de conſuetudine, ſuam vero opinionem eſſe in iure communi comprobatam argumento operarum pręſtandarũ per libertos patronorum liberis, quę filiis debentur, vt filijs, & non vt here-

dibus, quibus licet non hæredibus præſtantur pro virilibus portionibus, d.l. vt iuſiurādi §. liberi l. Fabriles ff. de operis libert. l. Paulus. §. fi. de bonis libert. l. pro hærede §. ſi quid ff. de acq. hær. l. 3. ff. de interdicti, eodē modo iura ſepulcralia, & actio ſepulcri violati filijs cōpetunt, licet hæredes nō fuerint, l. ſepulcri in fi. l. penult. ff. de ſepul. violat. l. vel quę §. 1. ff. de religio. & ſumpt. funer. Sed ſic eſt ꝙ emphyteuſis eccleſiaſtica non tranſit in hęredem extraneum, ſed in filios dumtaxat, Bar. l. ét. ff. ſolu. matri. Alex. l. ſi patroni. ff. ad trebell. Fel. Dec. c. in præſentia de probat. Dec. in conſi. 71. Rub. d. §. quidam recte nu. 192. per conſequens pater ſtipulans pro ſe, & filijs, ſibi, & filiis videtur prouidere, licet illi non ſint hæredes, pro hac parte facit lex in l. ſi tibi §. ſi pactus l. & hęredi §. nos autem l. auus ff. de pactis l. quodcunque §. ſi quis ita ff. de ver. ob. vbi ꝙ ſtipulatus, pater poſt mortē ſuam dari filio, debet, licet filius nō ſit hęres, ergo hoc idem obſeruari in re emphyteotica acquiſita pro ſe & filijs, debet.

Mihi autem videtur, quod argumenta pro opinione Bar. & Doctorum allegata non multum vrgeant, Nam quod opere obſequiales incerte, iura ſepulchralia, ſucceſsiones, tutele, in filios tranſeant, licet non ſint hæredes parentum, in cauſa eſt, quia non a patre, ſed a genere, a Ciuitate, & a rerum natura tribuuntur, l. 3. ff. de interd. ſi vero a

patre

patrę per ſtipulationem forent acquiſita, filiis non acquiruntur, niſi ſint hæredes, l. cum patronus §. 1. ff. de oper. liber. Nec obſtat illud quod notatur in d. l. quodcunque §. ſi quis ita, cum alijs ſupra allegatis, quia aut nos loquimur in ſtipulatione per patrem nomine filij facta, & certum eſt, quod filius eius beneſitio vtetur, licet non ſit hæres, & utilem actionem habebit, glo. d. §. ſi quis ita Bar. l. quod dicitur ff. de uerb. oblig. Lex enim patri facultatem concedit pro filio ſtipulari §. alteri inſtit. de inutil. ſtip. & perinde eſt, ac ſi filius ſtipularetur.

Aut loquimur in aliis contractibus, & pater nō poteſt nomine filii contrahere, ita ut actio ſibi quęratur, niſi ratihabitio ſubſequatur, ſi uero contrahat pater nomine proprio pro ſe, & filijs, etiam ſuper re, quæ non tranſit ad hęredem extraneum, intelligitur ordine ſucceſsiuo, Bart. d. §. quidam recte, Ergo ſucceſſor debet eſſe filius, & ſi dicatur, nō requiritur quod ſit ſucceſſor iuris uel facti, reſpondetur, quod niſi filius ſit iuris ſucceſſor, non poterit etiam eſſe ſucceſſor facti, quia eius nomine nihil eſt geſtum, quod ſuadetur ex doctrina, Bar. in l. qui Romę. §. Flauius in fi. ff. de uerb. obl.

Arbitror propterea, Iſer. & Afflict. probabiliorem opinionem, opportere in emphyteuſi eccleſiaſtica acquiſita pro ſe & filiis filium eſſe patris hęredem, ſi conſequi emphyteuſim uelit, arg. noſtri

ſtri.c.quod magis facit pro hac opinione, quàm argumenta allegata pro Doctorum ſententia, & id maximè cum filio conſultum ſit, vt emphyteuſim retinere poſſit ſine onere æris hæreditarii, ſi hæreditati ſe immiſceat cum inuentario, vt ſupra dixi in filio vaſalli.

41 Pręmiſſa † concluſio ampliatur, vt ſufficiat filiũ eſſe inſtitutum in re certa, vt portionem virilem emphyteuſis conſequatur, Bar. d. §. ſi liberi Alex. d. l. quędam §. nihil ff. de edendo Iul. Clar. d. §. em-
42 phyteuſis q. 38. quia pater † non poteſt vni filio totam emphyteuſim conceſſam pro ſe, & filiis prælegare, vel donare in præiudicium aliorũ, Iaſ. l. 2. in vlti. q. C. de iure emphyt. Rub. d. §. quidam recte num. 186. Alex. conſ. 106. & ſeq. lib. 4. Didac. in libr. 2. varia. reſolutionum c. 18. num. 2. Anch. conſ. 319. Themate pręſuppoſito Cor. cõſ. 23. col. 2. lib. 1. Bolog. conſ. 46. Bertrandus conſ. 138. Alc. in reg. 1. præſumptio: c. 31. & in l. quod dicitur nu. 20. ff. de verb. oblig. Ruinus conſ. 154. lib. 1. cum aliis allegatis per Gabriellem in tit. de iure emphy. concl. 2. nu. 46.

Eſt verum quod in hoc articulo cenſent multi, quod pater poſſit vni filio prælegando, vel donando aliis pręiudicare Bald. hic Imola in l. ſi domus §. fi. de leg. 1. Gabriel d. concl. 2. Iul. Clarus in §. emphyteuſis q. 16. Alex. in l. apud Iulianum §. ſi quis alicui de leg. 1. Soc. conſ. 127. libr. 3. Alex.

conſ.

conſ.27.lib.5. Bal.in aut.quas ruinas nu.6.C.de ſacr.ſanc. eccl.

Aliqui ſentientes hanc controuerſiam pro concordia diſtinguunt, quòd aut pater contrahens acceptat pro ſe, & filiis ex cauſa onerosa, & tunc acquirens pro filijs, eis videtur rem acquiſitam donare in locum rei proprie, ſed hæc præſumpta donatio ſola morte confirmatur, l.2. C.de inoff.donat.l.donationes C.de donat.inter virum, & vxorem Bar.l.frater a fratre nu.57.ff.de cond. indeb. ergo ante ſemper poterit reuocare Bal.l.1.in fin. C.per quas perſon.Gabr.d.concl.2.nu.47.

Aut ex cauſa lucratiua, & tunc aut res ſui natura eſt trauſitoria ad quoſcunque, & pater de ea ad libitum diſponet per eandem rationem, & quia pater in dubio in hac materia viſus eſt acquirere ſibi, & filiis heredibus, gl.l.ſi tibi §.ſi pactus ff.de pactis, quam Doctor.ibidem approbant, Alc.in l. quod dicitur nu.28.ff.de verb.oblig.& conſ.250. in 3.dubio Bru.conſi.136.lib.2.niſi pater, aliter ſibi, aliter pro filiis ſtipullaretur, gloſ.l. Seia ff.de dona.cauſa mortis, Bal.hic nu.1.adeo quod ſecuta alienatione filius excludetur ex regula l. cum a matre, C.de rei vend.& l.vindicantem ff.de euict.

Item quia donans patri, & filiis, cenſetur donare patris contemplatione, præſertim ſi nundum erant cogniti, Soc.iun.conſ.77.lib.7.quo caſu donatum, quatenus filio donatum cenſeatur, profe-

ctitium

ctitium eſt, gloſ.l. cum opportet. C. de bonis quæ lib. Alex.l.ſed & ſi §.in arrogato, nu.6. de vulgari, de quo libera eſt patri diſpoſitio, Bald. in aut ſi quas ruinas ſub nu.5. C. de ſac. ſanctis eccl. Alc. in reg. prima præſumptionum cap.32.

Aut non erat tranſitoria ad extraneos, & hoc caſu, aut pater citra ſtipulationem ſimpliciter acquiſiuit pro ſe, & filiis, & tunc quia non acquirit aliquod ius filiis, niſi ſint patris hæredes, vt ſupra dictum eſt ſecundum, Iſer. hic, interim poterit de acquiſitis in vnum ex liberis ad eius arbitrium diſponere, Bald. in d. aut. ſi quas ruinas nu.6. Natt. conſ.475. Rubeus.l. gall. §. quidam nu.189. Aret. in l. apud Iulianum §. ſi quis alicui de leg.1. Bald. l.1. in fi. C. per quas perſonas.

Aut pater pro ſe, & filiis acquiſiuit notario pro illis ſtipullante, & quia hoc caſu *filijs* acquiritur ius irreuocabiliter ſine ceſsione ante acceptationem l. non enim aliter ff. de adopt. Tiraq. in tract. de conſtit. in 3. parte limit.30. nu.23. & 49. Ozaſi deciſ.33. ordine tamen ſucceſsiuo, Bar.l. gallus.§. quidam recte ff. de lib. & poſt. Clarus d. q.16. Alc. l. quod dicitur nu.20. ff. de uerb. oblig. ubi limitat num.22. in filiis nundum natis, pater non poterit illis præiudicare, quin ſaltem adita hæreditate cum inuentario reuocent alienata.

Præmiſſa procedunt de plano, quando aliter non apparet de uoluntate concedentis, & reſo-

lutio

lutio capitur ſuper uoluntate patris acquirentis.

Si uero de mente concedentis aliter apparet, uoluiſſe filiis cum patre, uel poſt eius mortem illis prouidere, tunc certum eſt, q; pater nil poſſet in eorum præiuditium diſponere, Natt. conſ. 475. nu. 14. Bart. l. mortis cauſa capio ff. de dona. cauſa mortis, & in re clara non opus eſt diſputatione, l. ille aut ille de leg. 3. l. uoluntatis C. de fideicom. Rol. conſ. 61. num. 31. lib. 3.

43 Hinc eſt † quod ſi quis Titio rem donauerit, vt poſt decennium illam Gaio reddat, licet lapſo decennio gaio vtilis actio competat pro rei donate cõſequtione, l. quoties C. de donat. quæ ſub modo, Alc. conſ. 126. nu. 11. Dida. lib. 1. variarum reſolut. c. 14. tamen interim primus donans poterit donationem reuocare, Bar. l. qui Romæ. §. Flauius ff. de verb. oblig. niſi pro gaio notarius fuerit donationem ſtipulatus, Bald. conſ. 377. lib. 5. Goza. conſ. 47. Alc. conſ. 12. & conſ. 3. nu. 9. Curt. Iuni. conſ. 55. col. 2. Alex. conſ. 22. lib. 5. Cra. cõſ. conſ. 19. nu. 11. Iaſ. conſ. 213. lib. 2. Bal. conſ. 383. lib. 2. Rub. conſ. 117. Rol. cõſ. 19. num. 19. libr. 1. Ruinus conſ. 7. nu. 29. lib. 1. Gabriel in tit. de donatio. concl. 5.

44 Hinc infertur † etiam quod ſi pater fuerit inueſtitus de feudo pro ſe, & liberis, poterit illud cum domini conſenſu alienare in præiuditium filiorum, vel alias ſine conſenſu vni ex filiis relin-

quere, Iſern.in capitul.1.nume.9. de alien. feud. pat.vbi Afflic.numer. 7.& Nardus ad Iſern.in capitul.1.§.titius verb. titius, ſi de feudo defuncti, vbi Aluar.& Laud.Alex.conſ.18.nu.5.lib. Bald. l.qui ſe patris num.11. C.vnde liberi Dec.conſi. 208.nu.8.conſ.390.& 445.nu.7. Cra. conſ. 135. & conſ. 624. vbi poſt multos allegatos dicit ita communiter teneri, Afflic.deci.112.nu.6.& 248. Lofre.conſ.1.nu.152.& conſ.8.num.23.Alc.in l. quod dicitur nu.22.ff. de ver.oblig. Ceſal.conſi. 152.nu.52. Camer.in c.1.§.præterea de prohib. feud.alien.per fed. Nardus ad Iſer.d.c.1.ver. ſed nunquid Tho. de Mari.qui diſputat ad vtranque partem in tit.de feudo ex pacto, & prouid.nouo num.16.Natt.conſ.475.Tiraq.in retractu, prima parte,§.11.glo.6.nu.23. Ceſal.conſ.3.nu.12.cōſ. 12.num.10.

Sed quod pater non poſsit præiudicare filijs, tenet Bal.in c.1.§.hoc quoque de ſuc.feu. Alex. conſ.106.nu.8.lib.4. Afflic.in c.1.in prin.nu.33. de proh.feu.alien.per fed. vbi dicit hanc eſſe cōmunem opinionem, Pariſ.conſ.3.num.16.conſ.5. nu.15.lib.1.Scurf.conſ.136. nu.6. poſt Brunum, Silua.conſ.15.nu.40. Iaſ.conſ.56.lib.3.cum alijs allegatis per Crauet.conſ.734.Soc.Iun.conſ.72. nu.35.li.1.conſ.103.nu.30.lib.2. Natt.conſ.242. nu.10.Burſ.conſ.291.nu.74.& 95.lib.3.& nouiſſime hanc opinionem tenuit Ceſal.conſ.617.nu.

57.& ſeq.libr.5.declarans tamen, vt pater poſsit de feudo nouo ex prouidentia ſibi, & filijs conceſſo diſponere, ſi pater aliquid dedit domino pro feudi conceſsione, quaſi domino datum occaſionem ei præbuerit feudi concedendi patri, & filijs, & cenſeatur de re patris facta a domino donatio filiis, quæ viuente patre non tenet, nimirum ſi pater de tali feudo diſponit, quaſi contemplatione patris datum ſit, & peculium profectitiũ remanſerit, de quo pater liberè in præiudicium filiorum diſponit, vt ſupra tetigi: quæ declaratio, ſi vera eſt, trahitur a multum remotis concluſionibus, propterea verior videtur opinio, quod pater poſsit de tali feudo diſponere in vnum ex filiis in præiudicium aliorum quo ad feudum non vi præſumptæ donationis, ſed ex aliis rationibus per Doctores adductis, ſalua tamen eis actione conſequendi pro rata pretium ex ſolutum a patre in feudi conſecutione, lege ſi ſponſus §. circa venditionem ff. de don. int. vir. & vx. Secundo declarat, vt pater poſsit diſponere, ſi feudum ſit conceſſum ſimpliciter nulla facta filiorum & hæredum mentione, quaſi feudum cenſeatur hæreditariũ, quod ſupra reprobaui, igitur tenendum eſt, quod hoc caſu non ſit licita diſpoſitio, vel aliàs ſemper ſit licita.

Et pro qualibet horum Doctorum claſſe allegantur plures rationes coniecturales, ita quod

vnuſquiſque pro ingenio poterit pro vtraque ar guere, & opinionem vtram maluerit optare, vt per Iaſ.in l.2.nu.207.& ſeq.C.de iu.emphy.Doct. in l.idem Iul.§.ſi quis alicui ff.de leg.1. Tiraq.d. gloſ.6.nu.25. vbi ponit multas diſtinctiones pro conciliandis Doctorum ſententijs:

Illa mihi probabilior videtur, quod aut pater fuit inueſtitus pro ſe, & filijs ex prouidentia Domini concedentis, & patris acceptantis, & licet dicant Doctores, quód videntur duæ conceſsiones factæ vna patri, & altera filijs, tamen hoc intelligitur ordine ſucceſsiuo, Bald.in l.liberti C.de op. lib. Ceſal.d.conſ.617.nu.36.ſed quia ius filijs quęſitum prouenit ex diſpoſitione paterna, & prouidentia Domini, dicendum eſt tunc poſſe patrem alienãdo cum conſenſu domini filijs pręiudicare, Ceſal.d.conſ.617.nu.34.& 41. Burſ.d.conſ.291. nu.95 adnot.per Bart. & alios in d.l.qui Romæ §.Flauius de verb.oblig. Si vero præter paternam acceptationem cõcurrat ſtipulatio pro filiis, quia ex ea acquiritur ius filijs irreuocabiliter non poterit pater alienando illis præiudicare, ita enim limittatur Doctr. Bar.in d.§.Flauius per Cumanũ & Aret.ibidem, Gabriel.In tit.de donat.concl.5. Ceſal.conſ.617.nu.42.

45 Capio glo.† in verbo, conſentientibus, quia in textu dicitur, quod dominus poterit filium, qui hæreditatem paternam repudiauit de feudo in-

 ueſtire

ueſtire agnatis conſentientibus, quærit quid ſi agnati non conſenſerunt tunc quando filius a domino inueſtiebatur, ſed inueſtituram ratificarũt, an valebit inueſtitura, videbatur dicendum, quia Dominus agnatis præiudicare nequit in feudo antiquo, c. 1. ubi Doctores quemadmodum feudum ad filium pertineat Curt. in conſi. 1. num. 32. Natt. conſ. 414. Alc. conſ. 166. in fin. & conſ. 188. quòd agnati non poſsint ratificare, quod eorum nomine non eſt geſtum, c. ratum de reg. iur. in 6. c. cum quis, de ſent. excom. in 6. l. ſi pupilli §. ſed ſi ego ff. de nego. geſtis.

Glo. tamen hic cenſet, quod agnati ſibi ex ratihabitione præiudicent, quia licet ex ratihabitione actus celebrati nomine alieno non poſsit negotium trahi ad ratificantem, vt videatur eius nomina geſtum, tamen quo ad præiuditium, vt voluntas trahatur ad negotium, certum eſt, quòd actus alieno nomine factus ratificatur, l. mater C. de rei vend. Bart. d. §. ſed ſi ego in fi. Tiraq. de retractu 1. par. §. 5. gl. 9. nu. 244.

Et vlterius concludit glo. quod ſi de feudo aperto agnatis propter refutationem hæreditatis paternæ filius de conſenſu agnatorum inueſtiatur a domino, agnati ſibi præiudicant, & amplius non reuocabunt, c. 1. §. præterea quib. mod. feud. amittatur, quia remittentibus iura ſua non datur regreſſus, Bal. hic, l. cum quidam C. de adminiſt. tut.

l. quæ-

l.quæritur §.ſi venditor.ff.de edil.edict. Iaſ.conſil. 219.col.2.lib.2.

Et addit ſufficere quod agnati conſentiant tacite, vt ſi præſentes ſint, & non contradicant domino, ne inueſtiret, arg.l.2. l. ſi hypothecas C.de remiſ.pign.gl.d.§. præterea.

Sed obſtat, quia agnati non poſsint impedire, quin dominus filium inueſtiret, vt dicitur de re mea, quæ poteſt alienari me præſente citra meum præiuditium, gloſ. Bart.& alij in l. Caius ff.de pigno.actio.

Secus autem eſt ſi tractaremus de pignoratione rei meæ, quæ me inuito non poteſt hyppothecari.l.2.C.ſi aliena res pign.data ſit l.2.C.cum di uid. & ideo patiens & tacens videtur conſentire d.l. Caius ſimili modo non remittitur ius ex præſentia, & taciturnitate, quod quis habet in re aliena l.ſicut §.non videtur vbi glo.ff.quib.mod.pig. vel hyppoth.ſolua.

Sed dici poteſt pro defenſione gloſe ſola præſentia conſenſum induci, quia ex contradictione agnatis ius conſeruatur. c.1.§.titius ſi de feudo defuncti, vbi notaui, dixi in ca. 1.§.præterea quib. mod.feud. amitta.

46 Glo.vltima quærit† de duabus dubitationibus, prima eſt, quia in textu dicitur, quod Dominus poteſt agnatis conſentientibus filium quaſi de nouo beneficio inueſtire, an moriente de inde filio inueſti-

inueſtito ſine filijs, feudum, ad agnatos vel dominũ deuoluatur, & cenſet gl. quã hic ſequuntur doctores, quod feudum domino aperiatur excluſis agnatis, ratio eſt, quia patientes agnati illum inueſtiri, qui a feudo erat remotus, iura ſua viſi ſunt remittere domino, qui inueſtiens filium, vt de nouo feudo inueſtituram fecit, Caſtrenſis conſi. 44. circa præſentem col. 2. lib. 2. Dec. conſ. 53. Crau. conſi. 798. in prin. propterea moriente illo ſine filijs feudum ad dominum deuoluitur, & non ad tranſuerſales, c. 1. de eo, qui finem fecit agnato c. c. 1. de fratri. de no. ben. inueſti. c. 1. de duob. fratri. a capit. inueſt. c. 1. in fine de ſucceſ. feudi.

Hæc concluſio ampliatur, vt vera ſit, ſiue dominus expreſſe filium inueſtiat, vt de nouo feudo, ſiue ſimpliciter ſine alia expreſsione, Bal. Laud. &
47 alij hic, Limittatur tamen † vt nõ ſit vera, quinimo dominus excludetur, & agnati vocabuntur, ſi dominus inueſtituerit filiũ vt de feudo antiquo Bal. hic, quia tunc feudum quod eſt nouum aſſumit naturam antiqui, Iaſ. in præludijs feudi. nu. 88. Alex. conſ 1. lib. 5. Curt. Senior conſ. 79. Iaſ. conſ. 1. lib. 3. Sol. conſ 60. lib. 1. conſ. 16. lib. 3. Berous conſ. 79 lib. 1. Cra. conſ. 639. num. 9. Gabriel in titu. de feud. concl. 1. in quo omnes agnati ſuccedunt, licet probare nequeant ſe ortos ab eodem ſtipite, dum probent ſe deſcendere ab agnato tranſuerſali dicti nuper inueſtiti, Natt. conſ. 468. Crau. conſ.

926.& in tracta. de antiq.temporis in vltima parte,& conſi.965.nu.4.quod latius examinaui in c. 1.§.ſin autem vnus,de his qui feud. dare poſſunt.

48 Ex hac gloſa colligitur † notandum ſecundum Bal.hic,quod feudum dicitur nouum, quãdo noua cauſa in inueſtitura interuenit,Oldr.conſ.178. quidam nobilis,Cra.conſ.579.nu.1.& ſemper eſt nouum, quando cõceditur perſonæ,quæ eſt a feudo excluſa,c.1. qui teſtes ſunt neceſſarij Crau. in tract.de antiq. temp.in vltima parte.

Secundo quærit gloſa retento eodem noſtri themate, quid ſi dominus filium inueſtiat, vt de nouo feudo agnatis ignorantibus,an valeat inueſtitura in præiuditium agnatorum,quominus feudum a filio reuocari poſsit, & reſpõdet forte nõ, ſed dictio dubitatiua in reſponſo ſtat pro affirmatiua Alex.in l. in ſubſtitutione ff.de vulgari Dec. c.ſuper literis col.6. de reſcript. Crau. conſ. 179. col.4. & ita tenet gloſa,quod agnati non poſsint reuocare feudum a filio, intelligit tamen gloſ. ſi filius feudum cum hæreditate non repudiauerat, ſed obtinuerat ſe de feudo inueſtiri a domino vt de feudo nouo q̃ gl.reſolutio in hac parte eſt vera, Afflic.hic nu.42.ſed poſita ſuper quæſtione indubitabili, Sed dubium eſſe poterat,quid ſi filius deinde moriatur ſine filijs, an domino feudum aperiretur,vel agnatis, & proculdubio concludendum,eſt agnatos eſſe preferendos virtute antiquę

inueſti-

inueſtituræ, quæ a filio mutari nequiuit in eorum præiuditium per nouam, c.1.de vaſallo derepitę ætatis, c.1.de eo, qui finem fecit agna. Bal.conſ. 215.lib.2.Roma.conſ.1.Aluar.inter conſil. Bruni conſi.47. Dec.conſil.445.nu.23.

Vltimo quærit, an poſsit dominus gratiam facere filio, & illum inueſtire de feudo paterno, vt de feudo nouo, in prȩiuditium agnatorum, & gloſa inclinat, quod poſsit, ſed Doctores omnes contradicunt hic, & in c.1.quemadmodum feud.ad filiam parti. Alc.conſ.166.in fine, Propterea feudo aperto agnatis per refutationem hæreditatis paternæ, ſi filius a domino contemplatione patris inueſtiatur de feudo, quod amiſit propter refutationem, agnati ab eo vendicabunt.

Expeditis gloſis in dubium reuoco, an verum
49 ſit † quod filius conficiens inuentarium habeat feudum ex prouidentia præcipuum, & non teneatur vltra vires hæreditarias pro debitis paternis, & textus hic innuere videtur, quod teneatur, quia indiſtinctè diſponitur filium debere hȩredē eſſe, ſi feudum prætendit retinere, & cum indiſtinctè diſponatur, indiſtinctè debet interpretari, l.1.§. generaliter ff.de leg.præſtandis, & vbi conſuetudine induci voluiſſent vaſalli, ne filius facto inuentario obligaretũ creditoribus hæreditarijs, induci curaſſent, ergo cũ nil caueatur, omiſſum videtur. l.1.§. penult. C.de cad.tollen. quod tanto magis

ſuadetur, quia diſpoſitio huius capituli poſt legẽ fi.C.de iure delib.inducta eſt, ita quod illi videatur derogare,l.pacta nouiſsima, C.de pactis,Quinimo, & ſi aliter diceremus, diſpoſitio ad abſurdum deduceretur, pone vaſallum nulla alia bona poſsidere,quam feudum,non poterit pro redemptione animæ, qui filium potuit pro neceſsitate famis alienare? l.1.C.de patri.qui filios diſtra: pro male ablatis aliquid relinquere? Et filius habebit feudum, & patrem in ſepultum derelinquet?

Ex aduerſo cenſent Doct.filium facientẽ inuentarium æquiparari agnato, Iſern.hic uu.7.qui ad aliqua debita nõ obligat̃, vt dicitur hic, & l.fi.C. de iure deb.tot ſolennitatibus, & conſultationibus introductam trahi ad caſum noſtrum,quę per hoc c.correcta videri non poteſt, cum illi contraria non ſit, vt hic notat Nardus verb.§.tribus,nec expreſsim dicatur, l.pręcipimus C.de appellat.in aucten.quib.mod.natu.effic. ſui §. tribus. Nã ita moderari pater, qui ſciebat feudum eſſe ex prouidentia, de quo non poterat diſponere. c.1.de ſucceſ. feud.ſumptus domeſticos debuit, vt de redditibus aliquid pro debitis, & legatis ſoluendis ſupereſſet,ne alioqui,ob paternam prodigalitatem repropria filium priuari contingat, vt eleganter hic notat Iſern. Alij autem mediam viam eligentes, vt dicitur in auct. de conſul. in prin. l.ſi quis argentum §.ſimili C.de donat. Bal.conſ.

180.

180.lib.2. cenſent filium licet inuentarium conficiat, obligatum reſtare pro funeris paterni impēſa, quaſi filius aliàs pro iniuria teneatur, l.quod ſi nulla ff.de relig. & ſnmpt.funerum, item & pro ſatisfactione debitorum cōtractorum per patrem ex neceſsitate famis, item & pro legatis pro anima, & pro conſcientiæ exoneratione, Iſer.hic, Capit.in ſua inueſt.verb.ſucceſſor vaſalli, verſ.limita 1.Lofre.conſ.46.num.28.quod puto æquitati, & filij neceſsitudini expedire, obnoxius maneat igitur in tantum pro præmiſsis filius, non ex eo, ꝙ de feudo pater diſponat, quia nec candellam pro anima de eo relinquet, Capit. in c.1.ver.an vero ſit feudum de prohi.feud. aliena. per fed. Iſer.hic nu.7.Afflic.deciſ.26.in fi. quatenus fructus feudi primi anni valebunt, & ad arbitrium iudicantis, l.1,ff.de iure delib. Iſern.hic quem Afflictus, & ceteri ſequuntur.

Præmiſſa in quàm procedunt in feudo, ex pro 50 uidentia, ſed quid dicemus † ſi feudum ſit hæreditarium, & filius conficiat inuentarium, an præter bona allodialia tenebitur pro feudo, & illius fructibus, & Bal. in c.1.in prin.nu.8.de ſucc.feudi tenet, quod pater poſsit grauare filium dare quolibet anno aliquid de fructibus, qui colliguntur in re feudali, quia poſtquam fuerint ſeparati, non erunt feudales, ſequitur, Iacob. in tract.feu.§.ita etiam, Lofred.d.conſi.46.nu.23.& in c.1.§.dona-

in feudo hered°

re nu. 3. qualiter olim feud. alien. pot. cenſet, quòd filius a patre poſsit in fructibus feudi grauari ratione bonorum allodialium, & relictorum, & interpretantur, Doct. Baldum loqui in feudo hæreditario, Afflic. c. 1. nu. 15. de prohib. feu. alien. per fed. Capit. in ſua inueſt. verb. futuri fructus, frec. in tit. de aut. baronis §. pluribus autem modis, nu. 62. Alex. conſi. 18. lib. 5. ergò eadem ratione pro obligatione paterna filius obligatur de feudi fructibus ſatisfacere, quinimo pro debito defuncti patris executio fieri poteſt ſuper fructibus feudi hęreditarij nullis bonis allodialibus exiſtentibus, Afflic. deciſ. 26. 111. 240. & 265. Bart. Alex. in l. ſi finita §. de vectigalibus, ff. de dam. infect. Curt. in tract. 4. parte q. 12. ex his concludendum videtur, filium, qui hæreditatem patris adiuit cum inuentario, reſtare obnoxium ſatisfacere creditoribus hæreditariis de fructibus feudi hæreditarij allodijs non exiſtentibus, Caſtr. in l. pro hærede §. 1. nu. 4. ff. de acquir. hæred. Alex. conſi. 19. lib. 5. Curt. Iun. conſi. 322. nu. 9. quod verum puto, exexcluſis tamen fructibus, ſeu eorum valore pro ſeruitio domino præſtando, item excluſis fructibus pro victu filij ſecundum eius dignitatem, & qualitatem, quia vaſallus miles eſt. c. 1. quo tempore miles, qui non exigitur, niſi in quantum facere poteſt, l. miles vbi gl. ff. de re iud. Ang. l. eorum ff. de dam. infect. Sal. in aut. ei qui. C. de bonis aut. iud.

poſsid.

poſsid. arg. c. 1. §. fin. Epiſcopum vel Abbatem, Iſer. hic nu. 9. frec. tit. de differe. feudorum ex prouidentia, q. 5. & ita tenendum eſt, quicquid aliter dixerit Thom. de mari. in tit. de feud. hæred. antiquo, num. 8. & ratio addi poteſt, nam certum eſt quod pro debito defuncti eo viuo executio fieri non poterat, nullis alijs bonis exiſtentibus, niſi in fructibus feudi. Bar. Alex. in d. §. de vectigalibus, ergo ſufficere debet, vt filius pro fructibus ſolum teneatur, alioqui res ad impietatem deduceretur, quod filius cogeretur hæreditatem, & feudum repudiare, quod ad agnatos tranſiret, qui conficientes inuentarium, feudi proprietatem ſibi conſeruarent, & ſicut admittitur filium retinere poſſe, ſi pater decedat non ſoluendo, Thomas de marin. tit. de feud. hęred. antiquo. nu. 10. Idem dicendum eſt, ſi pro parte ſoluendo de ceſſerit, arg. l. quæ de tota ff. de rei vend.

Subiungit hic Iſer. quòd feudum hæreditariũ
51 † venit in petitione hæreditatis, allegat gl. l. item videndum §. fi. ff. de pet. hæred. quam Odofredus Alber. Bar. Bal. Ang. Caſt. & Fulgoſ. diuerſimode interpretantur, quæ tamen generaliter eſt intelligenda, ſiue filius, ſiue agnatus agat petitione hæreditatis, in qua defuncti iura, corpora, poſſeſſio, & detentio comprehenduntur. l. & non tantũ ff. de pet. hæred. Ideo veniet feudum ſiue ſit hæreditarium, ſiue ex pacto, & prouidentia, quod a de-

fun-

functo relictum eſt, & a tertio occupatur cũ alijs bonis hęreditariis, Bar. in l. ſi patroni in princ. ff. ad trebel. vbi Alex. num. 13. Iaſ. in pręludijs feudorum num. 42. & conſi. 138 in fin. lib. 4. Lofred. conſ. 14. num. 6. Soc. Iun. conſi. 72. num. 3. lib. 1. & conſ. 75. nu. 30. lib. 1. Burſ. conſi. 89. nu. 32. frec. in tit. de differentia feudorum ex pacto, quæſtione octaua, vbi diſcrimen ponit inter feudum ex prouidentia, & hæreditarium, vt hoc veniat, aliud non Thom. de mari. in tit. de feudo hęred. nu. 37. Cur. in conſ. 322. nu. 15. Iaco. in tract. §. & cum pacto quod de ipſo feudo, col. 3. ſi vero agens petitione hereditatis non ſit de cõprehenſis in prima inueſtitura, quę poſsidentem cõprehendat, tunc agens excluditur per titulum inueſtiturę poſsidentis, l. hæreditatis C. de pet. hęred. Ozaſ. deciſ. 26. num. 4. & tanto magis hęres obtinebit, ſi agat ex interdicto quorum bonorum, quorum appellatione veniunt feuda, gl. verbo ſuorum c. 1. per quos fiat inueſtit. ex beneficio c. 1. §. inter filiam, ſi de feudo defuncti.

52 Sed an veniat feudum † in reſtitutione fideicommiſsi, & Doct. cenſent, quòd feudum, quod eſt ſimpliciter hęreditarium, vt ſi fuerit conceſſum pro ſe, & quibuſcunque hęredibus, Iaſ. in pręludijs feudorum diuiſ. 15. Thom. de marin. in tit. de feudo omnino hęred. Ozaſ. deciſ. 161. Natt. conſil. 680. in fi. venit in reſtitutione fideicommiſsi, Bal.

l. cum

l.cum virum nu.21. C.de fidei. Marin.frec.in tit. de differentia feudo.ex pacto quæſt.6. Alex.conſ. 19.lib.5. Soc.Iun.conſ.72.nu.22. & conſ.74.nu. 30.libr.1. Clarus in §.feudum quæſt.85. Curt.in tract. parte 4. num. 133. Ripa l.ex facto §. ſi quis ita,num.16.ff.ad trebel. Rol.conſ.84.num.21.lib. 4.Natt.conſi.159.nu.19. Alex. in l.ſi patroni,nu. nu.15. ff.ad trebel.

Si vero feudum ſit ex prouidentia,non veniat, quia eſt quid ſeparatum ab hæreditate, & de quo non valet diſpoſitio,c.1.de ſucceſ.feudi cap.1.de prohib.feudi aliena.per fed.c.1.§. donare qualiter olim feudum alienari poteſt, & ita tenet Bar. Alex.d.l.ſi.patroni frec.d. quæſt.6. Iacob.in §.& cum pacto quòd de ipſo feudo,col.3.

At ſi feudum ſit rectum hæreditarium, quod Doctores vocant mixtum,vel ſanguinis,cenſent, quod veniat in fideicommiſſo, vbi filius vel hęres vocatus ad feudum fuit grauatus reſtituere alteri proximiori vocato per inueſtituram, Bal.d.l.cum virum Alex.d.l. ſi patroni Iaco.d.§. & cum pacto Cephal.conſi.272.nu.133.Soc. Iun.conſi.74.nu. 30.lib.1.Crau.conſi.713.nu.8. Curt.conſil.1.nu. 13. Thomas de marin.in titul. de feudo hæred. nu.38.& mouentur ea ratione,quia filius hoc caſu feudum conſequi non poteſt, niſi ſit hæres patris,vt hoc noſtro capitulo,ſed hęres diſpoſitionē paternam adimplere obnoxius, eſt §.diſponat in

aut;

auct. de nupt. l. 1. C. de ſacroſanctis eccl. propterea ſicut pater in agnatú potuiſſet citra domini conſenſum feudum alienare, c. 1. de alien. feud. pat. ita poteſt legare, & fidei committere, Crauet. conſil. 712. & filius hæres contradicere non poteſt, vt ſupra tetigi, ſed verius eſt feudum in reſtitutione fideicommiſsi non venire, Soc. Iuni. conſ. 72. lib. 1. quia vt dictum eſt, de feudo non valet diſpoſitio, nec eius æſtimatio ex diſpoſitione debetur, Bal. d. §. donare, Rol. conſi 41. num. 30. lib. 2. Iaco. in tract. §. & cum pacto quod de ipſo feudo col. 2. Nardus ad Iſer. in c. 1. fi. verbo æſtimationem, de inueſt. de re aliena facta, Et ſi ſunt, qui in hoc articulo tenent contrarium, Curt. Iun. conſ. 30. frec. in tit. de differen. feudo. ex pacto quæſt. 12. Tho. de marin. in titul. de feudo antiq. nu. 39. nec venit in generali diſpoſitione, c. 1. §. in generali, ſi de feudo defuncti, & pater, qui ſcit ſe diſponere non poſſe, diſponens, in fraudem filiorum facit, qui ſicut alienatum feudum, licet hęredes reuocarent, ſaltem confecto inuentario, vt ſupra probaui, ita nondum remiſſum retinebunt, l. 2. C. ſi in fraudem patroni. l. ſi arrogator ff. de adoptioni. l. inuitus §. cui domus ff. de regul. iuris, & hoc verum eſt, ſi filius grauetur ſtatim reſtituere, nam feudum pręcipuum pro ſua legitima de trahet, l. omni modo §. imputari vbi Bal. C. de inoff. teſt. frec. in tit. de differen. feud. ex pacto quæſt. 14. Alc. poſt alios in l.

in l.in quartam nu.31.ff.ad legem falcid. Tametſi illius valor legitimam excederet, quaſi fuerit exhæredatus, vel præteritus, Thomas de marinis in tit. de feud. hæred. antiq. num. 4. & ſupra tetigi, ſi vero grauetur filius, ſi deceſſerit ſine filijs hæreditatem alteri reſtituere, & tunc aut proximiori agnato vocato, & hic non conſequetur feudum ope teſtamenti agnati, ſed inueſtiturarum, & conceſsionis factæ prædeceſſoribus, c.1.§.& quia de his qui feud. dare, ſi vero alteri agnato remotiori non valebit diſpoſitio, quia proximior ſemper reuocabit, d.c.1.de aliena.feud.pat.vbi Doct.& in c.1.§.Titius ſi de feudo defuncti.

Cæterum quærit hic, Bald. an filius poſsidens feudum paternum præſumatur hæres, & primo arguit, quòd videatur ſe immiſcuiſſe hæreditati, & quòd ſit hæres, glo. verbo, parentes in aucten. vt hij qui obligatas, Bald. hic in principio, quia feudum conſequi non poteſt, niſi ſimul, & hæreditatem adeptus ſit, vt hoc noſtro. c. quinimo filius de iure ciuili eſt patri ſuus, & neceſſarius hæres velit, nolit, §.ſui inſtit. de hæred. qualita. & differen. & ipſo iure dicitur bonis immixtus, l.1.§.qui ſunt in poteſtate, ff. ſi quis omiſſa cauſa, Iaſ. in l. quandiu, num. 25.ff. de acquiren. hæred. verum obſtat, quia aliquibus caſibus filius poteſt feudum retinere, licet non ſit hæres, vt ſupra declaraui, Schencha hic, Zaz. in epit. feudali in tit. de ſucc. feudi in

quarta concluſione, hinc notat Angel. in l. ſi quis non, ff. de acquirend. hæredit. quòd ſi filius petat iuramentum fidelitatis à vaſallis quondam patris ſui, non dicitur gerere pro hærede, cum tale ius fidelitatis tranſeat ad filios etiam nõ hæredes, Soluit Bal. quòd ex poſſeſsione non probatur quis hæres, quia animo aditur hæreditas, l. gerit ff. de acquir. hæred. glo. l. pro hærede verſic. quam animi, ff. eod. tit. Verùm ſi appareat filium poſsidere meliorem partem bonorum, hæres præſumitur, l. ſi is qui bonis ff. de acquir. hæred. Sed verius eſt quòd filius prę ſumitur hęres ex feudi poſſeſsione ſecundum regulam noſtri. c. Afflictus hic nu. 25. nam qui habet regulam pro ſe habet intentionem ſuam fundatam, glo. l. omnis diffinitio ff. de regulis iuris, Dec. in regula prima, nu. 5. & in cõſ. 28. conſil. 81. & conſil. 142. Alciat. conſil. 11. in principio, niſi probetur *filium eſſe in caſu* limitationis, Crauet. conſil. 25. Rurſus quęrit Bald. vaſallus interpellatus à domino, vt eum aſſociet in bello, vadens ad curiam in itinere incidit in latrones, qui eum ſpoliauerunt, an *dominus* debeat damnum emendare, concludit, quòd non, argum. l. inter cauſas §. non omnia ff. mand. ſequũtur Afflict. & alij quòd verum puto: ſed quid ſi vaſſallus mitteretur legatus à domino ad aliquem principem, & contingeret eum eundo, vel redeundo capi, & derobari, nunquid Dominus teneretur ei

dam-

damnum reſarcire, dic ut per Bar. & ad eũ Alex. in l.ſi ſeruus communis §. qui vero, num.5.ff. de fur. Iaſ.in l.ſi pecuniam §.fin.nu.2.ff. de condict. cau.da. Martin. Laud.in tract.de legat. notab.6. Ioan.de Plat.in l.1.C.de re milit.libr. 12. & hęc ſufficiant. LAVS DEO.

FINIS Commentarij ad c.1. An agn. vel fil.

COMMENTAR. AD §. Titius ſi de feu. defunct. ſue. controverſ.

SVMMARIVM.

1 *VARIA ad hunc §. Doc. interpretatio.*

2 *Intellectus §. quòd loquatur de feudo ex prouidentia antiquo.*

3 *Vaſalli ſecundum vſus antiquiores totum feudum, & partem domino in conſulto alienabant.*

4 *Feudum hodie citra domini conſenſum non alienatur, aliàs cadit in commiſſum.*

5 *Feudum vaſallus ſubinfeudare ad libitum poteſt.*

6 *Feudum inter agnatos vocatos ex prima inueſtitura citra domini conſenſum alienabile.*

7 *Alienatio feudi in remotum agnatum tenet proximioribus conſentientibus.*

8 *Caſus §.*

9 *Grauatus de non alienando extra familiam poteſt alienare in remotum agnatum.*

10 *Agnati inter ſe de feudo ad libitum diſponunt.*

11 *Feudum alienatum in remotum agnatum proximior reuocat, & quomodo.*

12 *Agnatis vni poſt alium ius in feudo quæritur, ſtatim quòd nati ſunt.*

13 *Quot ſuccedunt in feudo, tot ſunt ſucceſſores.*

14 Res ſubiecta fideicom. alienata reuocatur ſine pretio mortuo grauato.

15 Grauatus non alienare extra familiam, an in remotum alienare poſsit.

16 Feudum alienatum agnatus reuocat viuente filio alienantis reſtituto pretio.

17 Agnatus conſentiens alienationi feudi à reuocatione excluditur.

18 Agnatus præſens alienationi feudi, & tacens ſibi præiudicat.

19 Conſenſus patris in alienatione feudi an præiudicet filijs.

20 Agnatus ſciens feudum fuiſſe alienatum in remotum agnatum, & tacens per annum ſibi præiudicat.

21 Annus, quo agnatus excluditur a reuocatione feudi alienati in remotum agnatum incipit à die ſcientię.

22 Filij an feudum alienatum à patre poſsint reuocare.

23 Feudū alienatū citra domini cōſenſum an agnatis, uel domino aperiatur, ubi declarantur multi textus feudales.

24 Agnati vſque ad triginta annos feudum alienatum in extraneum reuocant.

25 Filij in reuocatione feudi alienati præferuntur agnatis.

26 Dictio etiam implicat caſum minus dubitabilem.

27 Filius non poteſt reuocare feudum hæreditarium à patre alienatum.

28 Agnati an reuocent feudum ab agnato in extraneum alienatum.

29 Agnatus an hæres vltimi agnati defuncti, vt feudum conſequatur, eſſe debeat, vel ſufficiat eſſe primi, vel

vtriuſque eſſe conueniat.
30 Feudum ex prouidentia alienatum filius adita hæredita te cum inuentario reuocat.
31 Feuda omnia in ducatu Sab. ex cauſa neceßitatis alienabilia, ſi nulla extent allodialia, nu. 32.
33 Neceßitas cogens aliquem ad alienandum feudum quæ eſſe dicatur.
34 Licentia alienandi feudum an ante alienationem debeat impetrari.
35 Dominus an cogatur uaßallo alienare volenti feudum conſentire.
36 Vaſallus volens feudum vendere an venali agnatis exhibebit, & an idem faciet filijs nu. 37.
38 Pretium quod condecens pro feudo venali exiſtimetur.
39 Oblatione agnatis facta pro emendo feudo, quanto tempore ſint expectandi.
40 Feudo vendito ex cauſa neceſſaria, non refert, licet pretium male errogetur.
41 Participia in dus neceſsitatem non important.
42 Vaſallus, cui eſt permißa feudi alienatio pro ſubuenienda neceſſitate, eatenus alienat, & non in plus.
43 Per diſtractionem eius, quod diſtrahi non debet, præſumitur mala fides.
44 Agnatis proximioribus conſentientibus alienationi, remoti reuocant.
45 Agnati remoti feudum alienatum poſt proximiores reuocant, nulla obſtante præſcriptione.
46 Conſuetudine permittente omnia feuda ſunt alienabilia.

§. Titius ſi de feudo defunc. &c.

TITIVS filios maſculos non habens partem ſuam feudi Seio partem eiuſdē feudi poßidenti agnato ſuo conceßit: Sempronius proximior agnatus mortuo demū Titio partem illius feudi nullo dato pretio recuperare poteſt: quòd ſi Titius filios proprios haberet, pretio reddito etiam viuo Titio: quòd ſi conſenſit alienationi, vel per annum, ex quo ſciuit, tacuit; omnino remouebitur.

1 INTERPRETANTVR † aliqui hoc cap. vt intelligatur de feudo ex prouidentia, Iſer. hic, Curt. Iuni. conſ. 138. nu. 17. Dec. conſ. 390. col. fi. Rol. conſ. 57. num. 76. libr. 3. Rubeus conſ. 84. & conſ. 133. nu. 12. Alij autem, quod intelligatur de feudo antiquo, Aluar. hic, Zaz. in epit. feuda. parte 9. nu. 3. Alij de feudo hæreditario, Ceph. conſ. 224. num. 15. Sic & quo ad reuocationem partis feudi alienati diſſentiunt, Alij interpretantur, ꝙ intelligatur de alienatione illicita, vt ſi domino inconſulto fiat, Iac. de Beluiſis, Bald. Schen. hic, Alua. c. 1. §. fi. concl. 25. in quib. cauſ. feudum amitta. Alij de licita, vt quando domino permittente ſit facta, Aluar. hic Sonsbech: in ſuo tract. feud. part. 13. nu. 125. At Prępoſ. Lauden. Petr. Rauen. Afflic. hic

hic, Cur. Iuni. in tract. parte 4. nu. 151. Bru. conſ. 80. & ſeq. Bal. conſ. 276. libr. 5. Thom. de Marin. in tract. de gener. feud. tit. de feud. pat. num. 76. in diuerſas iuerunt ſententias, & multi ſentiunt conſuetudinem noſtri §. eſſe à Feder. & Lothario correctam; In vno omnes falluntur interpretantes Titium partẽ feudi extraneo, partem agnato conceſsiſſe, Propterea omiſsis, quę ad rem non faciunt, pro intelligentia præſuppono feudum de quo in noſtro §. fuiſſe antiquum, ſine autem hæreditarium ſanguinis, & ſecundum quid, vel potius rectum, ſine ex pacto, & prouidentia, hoc nihil ad caſum reuocationis facien dę per agnatũ, Rubeus conſ. 18. nu. 3. Ceph. d. conſ. 224. quia omnibus caſibus reuocatur, vt infra declarabo, Non prętermittam tamen, quòd communior † Doc. interpre
2 interpretatio eſt textum noſtrum loqui de feudo ex pacto & prouidentia antiquo, Iſern. hic Dec. conſ. 144. Alex. conſ. 26. li. 5. Lofr. cõſ. 1. nu. 202.

Item pręſuppono, quòd ſecundum vſus feuda-
3 les antiquiores poterat † vaſallus domino inconſulto citra periculum amiſsionis totum feudum, uel partem in quemuis alienare, pręſertim ad libellum, c. 1. de alienat. feudi c. 1. §. aut. ſi libellario, quibus modis feudum amitta. c. 1. apud quem vel quos contro. feud. diffi. pręſertim ex cauſa neceſſitatis, c. 1. § necesſitate, qualiter olim feud. alien. pot. Quę alienatio quo ad dominum tam diu tenebat

nebat,quandiu feudum domino aperiebatur, eo autem aperto reſoluebatur alienatio, & feudum ad dominum redibat, dict.capitul.primo de alienat.feud.d.capit.primo qualiter olim feud. alien. pot d.c.1.apud quem vel quos contro. verum hęc per legem Lotharij & Federici ſunt ſublata, vt refert Obertus in c.1.de alien. feudi & c.1.qualiter
4 olim feudi. Et hodie † feudum nec in totum nec pro parte poteſt alienari, nec etiam ex cauſa neceſsitatis, & alienatum pro parte alienata ad dominum redit, c.1.de prohi.feud.aliena.per fed.c.1.de vaſallo qui contra conſt. Loth. Iul. Clarus.in tract.§.feudum quęſt.36.verſ.pone vaſallus.

5 Item pręſuppono, ꝙ vaſallus poterat, & nunc etiam obſeruatur, totum feudum ſubinfeudare, d.c.1.§.callidis, de proh. feud.aliena.per fed. c.1.§.ſimiliter de lege coradi, Et omnibus pręmiſsis caſibus, quibus erat permiſſa alienatio, & ſubinfeudatio, donec extabant filij, & deſcendentes, alienatio firma remanebat, at illis deficientibus agnati admittebantur ad reuocandum, c.1.§. hoc quoque de ſucc.feud. c.1. §. ſi vero, qualiter olim feu.alien.pot.c.1.§.ſi aliqui, apud quem vel quos, Nullis autẽ agnatis, vel ex alia cauſa domino feudo aperto, dominus totum ab acquirente reuocabat d.§.ſi vero.

6 Item pręſuppono † ꝙ vaſallus poteſt feudum alienare quouis titulo agnatis licet remotis compre-

henſis tamen in prima inueſtitura citra domini conſenſum, quia non intereſt domini feudum ad illum tranſire pręmaturè, ad quem quandoque licet ſerò erat tranſiturum c. 1. de alien. feud. pat. Rol. conſ. 57. num. 58. lib. 3. quę alienatio quo ad
7 dominum ſemper durabit, Verum † extantibus proximioribus agnatis, vt valeat facta in remotiorem, proximiorum aſſenſus eſt requirendus, quibus conſentientibus reuocatio prohibetur, c. 1. §. pręterea, quib. mod. feud. amitt. Alioqui ſemper proximior reuocabit, Doct. hic, & in c. 1. de alien. feudi pat. iſtis ita pręſuppoſitis caſus fingi poteſt,
8 † Titius nullos habẽs filios habebat vnum feudũ, indiuiſum, hoc. n. in textu p̃ſupponitur in verbo eiuſdem, cum Seio qui erat ſuus agnatus, euenit, ꝙ dictus Titius conceſsit partem ſuam feudi dicto Seio agnato ſuo poſsidẽti partem eiuſdem *feudi*, & ſic ſuam, quo ad facultatem reuocationis non refert, ſiue Titius conceſsiſſet Seio ex titulo lucratiuo, vel oneroſo, verum in textu pręſupponitur, quòd conceſſerit mediante pretio, modo ſic, Titio erat Sempronius proximior agnatus, qui uidens, quòd Titius ſuus proximior agnatus partem ſuã feudi diſtraxerat Seio remotiori agnato, quaſi deluſus ſpe, quam habebat ſucceſsionis dictę partis feudi, eo caſu quo Titius decederet, cum filios nõ haberet, ideo cupiebat feudum reuocare, & conſulens Obertum huiuſmodi retulit reſponſum,

ſum, Quòd Sempronius mortuo demũ Titio partem illius feudi conceſsi nullo dato pretio poterit recuperare, hic eſt uerus ſenſus ad literam, qui nullam ſubauditionem, nullam difficultatem, abſurditatem, uel contradictionem habet, Pro du-
9 bitatione † tamen dici poſſe uidebatur, huiuſmodi alienationem in remotum agnatum factam irreuocabiliter ualuiſſe ad exemplum alienationis factę per grauatum de non alienando, quia uolebat teſtator eius bona in familia reſtare, qui poteſt in quemuis de familia alienare, Pariſ. in conſ. 3. nu. 31. & ſeq. lib. 1. ubi allegat Soc. conſ. 49. lib. 1. Brun. conſ. 24. Dec. conſ. 395. l. uoluntas. C. de fideicom. Calderi. conſ. 10. de feudis, ſed infra reſpondebo.

Sequitur in textu alter caſus, quid ſi illę Titius filios habeat, & cõceſſerit feudi ſui partem, ut modo dictum eſt, nunquid Sempronius poterit recuperare, & reſpondet Obertus, quòd Sempronius poterit recuperare reddito pretio etiam uiuo Titio, Rationem infra uidebimus, cõprobat Scurph. inter conſ. Bruni. conſ. 143. Duę dantur limitationes ad diſpoſitionem reuocationis feudi, Prima eſt, quia agnatus proximior excluditur à reuocatione, ſi expreſſe conſenſit alienationi, Secunda ſi per annum, ex quo ſciuit alienationem factam tacuit, quaſi eo caſu uideatur conſentire. In notabilibus colligendis ex hoc §. ratio decidendi elicie-

tur cum cęteris ad materiam §. pertinentibus, ex quibus ꝑcipietur, quã allucinati fuerint, qui cenſuerunt hunc §. fuiſſe per legem federici correctũ.

10 Notandum † eſt itaque primo loco, ꝙ agnati inter ſe, qui ſunt vocati ſub prima inueſtitura, vel qui ab eodem ſtipite proceſſerunt, poſſunt de feudo contrahere citra domini conſenſum, & feudi caducitatem, Iſern. c. 1. an agnat. vel fil. & c. 1. de aliena. feudi pater. Alex. conſ. 28. lib. 5. Dec. conſ. 194. col. 1. Pariſ. conſ. 4. nu. 29. lib. 1. Ruin. conſ. 2. col. 1. & conſi. 8. lib. 1. cuiuſcunque ſit naturæ, ſiue feudum ſit hęreditarium, vel ex prouidentia, quicquid hic dubitauerit Lofredus, Marin. Frec. in tractatu de differentia feudorũ ex pacto in 25. differentia, & quòd valeat alienatio probatur in c. 1. de alien. feudi pat. vbi Afflic. nu. 33. & in noſtro §. præſupponitur, licet poſsit per proximiorem reuocari, Bru. conſil. 36. & conſ. 81. in primo dubio, Curt. in tract. par. 4. nu. 146. Et quod non requiratur in alienatione domini conſenſus, tametſi in remotum agnatum fieret alienatio, arguunt, Doct. ex eo, quòd non intereſt domini agnatum feudum conſequi ſucceſsione, vel contractu, ſerò vel præmature, Bald. in c. 1. in prin. col. 3. de prohib. feudi alien. per fed. Quandoquidem Dominus in principio feudum conceſſerat pro inueſtito, & omnibus ſuis deſcendentibus, adeo ꝙ dici nequit habere vaſallum cõtra ſuam voluntatem,

c. 1.

c. 1. de fratr. de bene: inueſt. Goz. conſil. 20. Tiraq. in retractu prima parte, in præfatione, nu. 52. Cephal. conſ. 27. nu. 5. lib. 1. huiuſmodi autem alienatio, quæ inter agnatos licita eſt, glo. & Doc. in c. 1. de vaſallo, qui contra conſtit. Loth. Guid. Pap. deciſ. 58. Fel. c. quæ in eccleſiarum, nu. 123. de conſtit. in extraneos non comprehenſos ſub prima inueſtitura prohibetur, cap. 1. de prohibit. feud. alien. per Fed. c. 1. §. fi. in quib. cauſ. feudum amitt. c. 1. de vaſallo, qui contra conſtit. Loth. Ex hoc notabili infertur, quòd ſicut valet feudi inter agnatos diſtractio citra domini conſenſum, ita valet in extraneum interueniente domini licentia, c. 1. de prohib. feu. alien. per fed. Ita quòd in vtroque caſu quo ad dominum valet irreuocabiliter alienatio, Pariſ. conſ. 1. in fine, lib. 2.

11 Secundo notatur † quòd alienatio feudi recti & antiqui facta in remotum agnatum, & eadem ratione in extraneum cum domini conſenſu valet, verum poteſt per proximiorem agnatum mortuo alienante nullo reſtituto pretio reuocari, vt hic dicitur. Et notant Doct. in c. 1. de alien. feudi pat. & tranſeunt Iſern. Bal. Aluar. & cæteri hic, Bal. conſ. 38. lib. 1. conſ. 276. 303. 315. & 401. lib. 5. Soc. iun. conſ. 77. nu. 120. lib. 1. & conſ. 103. nu. 16. & 112. col. 1. lib. 2. Curt. iun. conſ. 1. num. 31. 108. nu. 16. & conſ. 138. num. 23. Brun. conſ. 77. & conſ. 80. Dec. conſ. 395. nu. 2. 208. num. 9. Cepha. conſil.

conſ.3.nu.105.& conſi.90.nu.3.lib.1.Alb.conſi. 76.Rol.d.conſi.55.col.2.lib.3.Thom. de marin. in tract.de gener. feudo.in tit.de feudo paterno, nu.47.Burſ.conſ.291.nu.5.nu.117.& ſeq.D.Ant. Sola ad decretum Sabaudiæ,tit.de de feudis,glo. 1.num.16.Neuiz.conſ.10.num.4.Ioan.de Anan. conſi.47.in fi.

Et alienationẽ factam in vnum agnatum proximiorem iuxta c.1.§.ſed ẽt, per quos fiat inueſti. cęteri, qui ſunt in eodem gradu eorum partem,in qua ſucceſsiſſent,ſi facta non eſſet alienatio,reuocant,quia in parte ſibi contingente dicuntur proximiores cæteris, qui ſunt in eodem gradu, Ruin. conſi.8.nu.4.& conſi.37.num.17.lib.1. Burſa.d. conſi.291.nu.122.Bal conſ.38.& 309.lib.1.Zaz. in epit.parte 9.nu.25.Tiraq.in retractu, parte prima.§.2.gl.6.nu.21. Ratio autem eſt,quia ex pri-
12 ma † conceſsione in feudum ius in eo omnibus quæſitum dicitur,uni poſt alterum ſecundum gradus pręrogatiuam,c.1.de natur.ſucc.feudi,ſtatim
13 quòd nati ſunt, ita,ꝙ quot † ſuccedunt, tot ſunt ſucceſsores, & quiſque capit ex iure,quod incipit à ſeipſo,c.1.§.hoc autem notandum de his qui feudum dare poſſunt, c.1.de grad.ſucced.in feu. Lauden. inter conſi. Brun. conſil. 119. Lofred. conſil.10.nu.24. Bald.c.1.nu.18.an agna.vel fil. Camera. c.1.§. Pręterea de prohib. feud.alien. per fed.Pariſ.conſi.23.num.128.& 139.libr.1.&

conſ.

conſil.65.nu.14.lib.3.Dec.conſ.78. Afflic.deciſ. 385.Rui.conſi.3.nu.2.lib.1.

Et in tantum ius dicitur quęſitum, quòd tenente uno uaſſallo feudum, alter ꝓximior ſucceſſor interim dicitur ſolum impeditus in adminiſtratione, glo.c.1.de cogni.feud. Alci. conſil.92.nu. 39.conſi.116.& conſ.250.in tertio dubio, Ceph. conſ.4 nu.44.lib.1.Pariſ.d.conſ.23.nu.120.lib.1. Ius iſtud cõpetens potentia, & habitu, deducendum ad actum poſt mortẽ uaſſalli non poteſt tolli per contractum eiuſdem in præiuditium ſucceſſoris, l.id quod noſtrum eſt, de reg.iur. Bero.conſil. 73.nu.18.lib.1.Iaſ.conſi.213.libr.2.quia non poteſt uaſallus diſponere de re, quæ non eſt ſua duratura ſaltem repreſentatione, d.c.1.de alien.feudi pat.c.1.de ſucc.feudi Soc.conſi.19.lib.1. Curt. Sen.conſil.50.col.6.Dec.conſ.175.num.8. Brun. conſ.36.Pariſ.conſi.2.nu.5.lib.1. Et ideo non mirum, ſi reuocatio eſt permiſſa.

14 Nam eodem modo res † ſubiecta fideicommiſſo alienata, per fideicommiſſarium uendicatur poſt mortem grauati, nullo reſtituto pretio, l.ſtatuis, §.cornelio, ff.de iure fiſci l.cum pater § hæreditatem, de leg.2.Rub.conſi.154.Soc.iun.conſil. 174.col.fi.lib.2.Bal.conſ.280.lib.1.auct.res quæ ubi Doct C.cõmu.de leg glo.l.3.uerbo celebrata C.eo.tit.Alex.conſi.178.lib.5.Crau.conſ.109. in fi.ita enim de fideicõmiſſo ad feudum arguit,

Dec.

Dec.conſil.445.num.33.

Et in uita alienantis citra pretium non permittitur reuocatio ob ſpem ſobolis ſuſcipiendæ, per quam agnati excluderentur à uendicatione.

Et eadem ratione bona ordinata non alienari extra familiam proximiori defuncti debentur, & alienata in remotum reuocantur, quia inductum cenſetur fideicōmiſſum, & vnuſquiſq; proximiorum ordine ſucceſsiuo, prout ab inteſtato ſuccederet, ad bona inuitatus intelligit̄, l.cum ita legatur l.peto §.fratre, ubi Doct. de leg.2.l.fin.C.de uerb. ſign. ubi Doct. l.ſi cognati, ubi Soc. ff. de reb.dub. & in conſi.49.lib.1. quicquid aliter cenſuerit Pariſ.d.conſi.3.nu.31.

16 Tertio notatur, † quòd ſi uaſallus qui in remotum agnatum feudum tranſtulit, uel in extraneum cum domini conſenſu filios habeat, tunc agnatus proximior poterit feudum reuocare uiuente uenditore reſtituto tamen pretio emptori, Tiraq.in retractu prima parte §.2.gl.6.nu.14. Nardus hic ad Iſer. uerbo rurſus, quia talis alienatio non ualet in prȩiuditium agnati proximioris, Tomas de Marinis in dicto tit. de feudo pat.nu.47.& nu.68. & 72. ubi ampliat hoc procedere, ſiue uenditor filios habeat, ſiue non habeat, dum pretium reſtituatur, ut ſemper poſsit reuocare, & facultas hæc competat agnatis, etiam quòd alienatio eſſet facta domino.

Quæ-

Quærunt Doct.cur diuerſum cautũ ſit hoc caſu à ſuperiori,quo nullis filijs exiſtentibus nullum pretium refunditur,& cur non expectetur mors alienantis, & Bald.inquit poſt gloſ. in uero,filio ſoluat Apollo,& in conſ.276.lib.5.cenſuit nullam rationem reddi poſſe, & in hoc dici poteſt, quòd filij uti proximiores impediunt agnatos,ne reuocent,qui gradu ſucceſsiuo uocant̃,Hiero.Scurph. inter conſ.Bru.conſ.136.nu.10.arg.l.cum ita legatur,§.fi.l.cũ pater§.libertis de leg.2.Verum,quia non eſt certum, an filij ſint reuocaturi:dependet enim eorum facultas à futuro euentu,ſi pater moriatur, & ſi ipſi hæreditatem adiuerint confecto inuentario, ſecundum Docto.ut mox dicam,iure prælationis conueniebat agnatos pro eodem pretio, & ut res in familia conſeruaretur,admitti ad reuocationem, & per hanc rationem uſus inoleuit,quòd reuocari feudum poſsit pretio reſtituto c.1.§.porro qualiter olim feud. alien.pot.arg.l. eum qui, ff.de iureiuran.

17 Quarto notatur † quòd ſi agnatus proximior conſentiat alienationi factæ per ſuum agnatum de feudo,non poterit unquam reuocare, quaſi cõſentiens uiſus fuerit ius ſuum remiſiſſe, glo.hic, c. 1.§.præterea quib.mod.feud.amitt. Afflic.hic,ultimo notabili l.ſi debitor, §.1.l.ſicut §.uenditionis ff.quibus.mod.pigno.uel hippot.ſolu.l.1.C.ſi aduerſus uend.l.1.C.ſi maior factus aliena:ratam

M habeat

habeat, Soc.conſ.62.num.9.lib.1.Dec.conſ.389. nu.8.& glo.ampliat, ut procedat textus noſter in
18 conſenſu expreſſo, & tacito, ut ſi agnatus † fuerit præſens, & tacuerit potens contradicere, per not. in l.quæ dotis, ff ſol.matr. Iaſ.conſ.21.libr.1.Dec. conſi.98.Bald.conſ.227.lib.1.Curt.iun.conſi.34. nu.5. quod an uerum ſit, examinaui in c.1.prin. nu.134.de prohib.feud. alienat.per fed.

Verum eſt, quod conſentiens alienationi factæ per agnatum de feudo non poſsit contrauenire, nec alienationem reuocare.

19 Quæro an eius filij † poterint reuocare, & Bal. in l.qui ſe patris nu.11.C.vnde liberi, relata opinione Nicolai de Matarellis cenſet, quòd conſenſus patris non præiudicet filijs, quia ſimplex conſenſus non extenditur ad ius, quod in patre, finit, & incipit in perſona filii *uirtute primæ conceſsionis*, notat Iſern.in c.1. hoc quoq; de ſucc. feudi, Allegat text. in l.1.§.quod ait prætor, ff. quorum legat, quia ſolus conſenſus in alienatione heredem non excludit à reuocatione, cum per conſenſum nulla *inducatur in* filio hærede obligatio, Paul.de Caſt.conſ.44.col.fi.lib.2. Pinel.in auct.Niſi tricenalis, nu.50.C.de bonis mat.

Et idem Bal.cenſet, ſi preter conſenſum ſimplicem pater promittat non contrauenire, quia perſonale pactum eſt, §.fi.hoc noſtro tit, ſi uero pater conſentiat alienationi, & promittat ſe, & ſuos heredes

redes non contrauenire,tunc ſi feudum eſt hæreditarium,filius excludatur, ac ſi eſſet feudum alienatum,ut infra declaraui,& in c.1.an agna.uel fil.

Et ideo in renunciatione feudi hæreditarij patris renunciatio nocebit filio, Alex. conſ.13.lib. 5.Ruin.conſ.1.nu.15.conſ.11.nu.2. conſ.38.nu. 18.& conſ.42.nu.16.lib.1.Berous conſ.68.num. 48.lib.1.

At ſi feudum eſt ex prouidentia, adita hęreditate cum beneficio inuentarij,filius poterit reuocare,& hoc eſt quod ſentit Bal.allegando notata in l.fi. §.in computatione C. de iure delib.ſequitur Rui. conſ.1.nu.7.li.1. Ang.& Caſtr.in l.apud Iulianum §.ſi quis de leg. 1.Aluar. in c.1.§.hoc quoque in 3.glo.de ſucc.feud.Bero.conſi. 70.in 2.dub.lib.1.Hiero.Scurph.inter conſi.Bru.conſi. 132.nu.3.Pariſ.conſi.5.nu.23.& conſi.16.nu.42. & conſi.47.in fi.lib.1.

20 Secundo notatur,quòd ſi agnatus† proximior notitiam habens de alienatione feudi facta per ſuum agnatum in agnatum remotiorem, per annum tacuerit,excluditur à facultate reuocandi feudum,quòd ſi cõtradixerit intra annum,ſibi conſeruat ius in futurum agendi pro reuocatione,vt hic notatur, Hiero.Scurph.conſ.132.quod intelligit Ruin. conſilio. 37. numer. 18. libr.1. ſi agnatus poſſideat, quia ita vſus obtinuit inter agnatos,ius reuocandi anno præſcribi, quaſi

agnatus per annum tacens ratam habeat alienationem, Bar.l.3.C.ſi maior factus, Curt.iun.conſ. 50.& ſeq.Goz.conſi.8.num.23.Rol.conſi.57.nu. 67.lib.3. Rui.conſ.8.nu.6.li.1. Burſ. conſ.291.nu. 129. Dec.conſi.328.nu.4.& ſeq.& conſi.395.in fi.Gratus conſi.4.in 4.dubio lib.1. Rui.conſi.35. nu.7.lib.1. Cepha.conſi.27.nu.12.& conſ.30.nu. 32.Neuiz.conſi.10.nu.4. Bero.conſi.68.nu.52. lib.1.Tho.de marin.in dicto tract.tit. de feu.pat. nu.65.& nu.71.vbi ampliat, vt annus quo ad filios non currat niſi a morte patris poſt habitam ſcientiã de alienatione, ſed fallitur Marinus, quia annus incipit à die ſcientiæ alienationis, & filium excludit, non ſi non agat, ſed ſi non contradicat, quod ſemper poteſt, etiam clam coram teſtibus, ſi minas paternas timeat, & cenſet Bal.conſi.265. lib.5.quòd ſi feudum in remotum agnatum fuerit diſtractum, qui diſtet quarto gradu, primo datur annus ad reuocãdum illi, qui eſt in primo gradu, quo elapſo datur alter annus illi, qui eſt in ſecundo gradu, & eo elapſo alter annus illi, qui eſt in tertio, & his elapſis agnatus eſt ſecurus, ampliat Purpuratus noſtram concluſionem, vt procedat ſi alienatio ſit facta per vaſallum filię eo caſu, quo feudum erat conceſſum pro maſculis, & fœminis, conſi.367.nu.82. & ſeq. lib.1.

21 Annus † tamen non incipit currere, niſi à die ſcientiæ, vt hic probatur in verbo ex quo, quod termi-

terminum principij ſignificat, & latè declarat, Ozaſ.in deciſ.176.Dec.conſi.445. in fi.vbi addit quòd talis ſcientia eſt articulanda, & probanda ad agnati reuocantis excluſionem, Bero.conſ.68. in vltimo dubio lib. 1. cenſens, quod annus currit contra minores vel impeditos, quin concedatur reſtitutio, & quod non præſumitur ſcientia in filio vel agnato de alienatione.

At facta cõtradictione præſcriptio deinde continuat vt cętere, Bart.poſt glo.in rub.ff.de diuerſ. præſcrip. Balb. in tract. præſcrip. in prima parte quartæ partis principalis, quæſt.6.

Aliqui autem cenſent annum fuiſſe ſtabilitnm ad excluſionem, quia vaſſallus per annum à feudo excluditur, ſi inueſtituram non petat, c.1.quo tempore miles, Bald.& alij hic, Iaſ.conſi.78.lib.1.& conſi.159.nu.4.lib.2.& conſi.7.in fi.lib.3. Quod non eſt verum, quia annus datur ad petendam inueſtiturã poſt adeptam feudi poſſeſsionem, dixi, d.c.1. ſi igitur agnatus non poſsidet, dici nequit terminum anni fuiſſe ſtabilitum pro petenda inueſtitura, ſed vſum talem inoleuiſſe, & rationem dari non poſſe, facit quod notat Bar.in l.diuortio § interdum, ff.ſol. matr.

Hæc de præſcriptione annali ad excludendum agnatos à reuocatione feudi alienati intelligunt aliqui procedere, quando feudum alienatur, & pretium interuenit, ſed ſi per alium contractum diſtrahe-

ſtraheretur, tunc cenſent agnatos, vel filios non excludi, niſi ex præſcriptione triginta annorum licet in remotum agnatum facta eſſet Aluar. hic in verbo conſenſit, Alex. de Neuo. conſi. 29.

Hæc ſunt notabilia, & quidem egregia, & ſingularia quę in hoc §. colligi debuerunt per Doct. ex quibus diſpoſitio vſus noſtri §. redditur clara omiſsis ambagibus, & diuinationibus cumulatis hic per Doct. præſertim Afflictum.

Capio gloſſ. in verbo filio impubere, quæ remanet expedita cum notabilibus vſque ad verſ. ſed quid eſt, ibi enim gloſſ. mouet quæſtionem, quia in textu dicitur, quòd agnatus alienationem reuocat, quid eſt quod dicitur in c. 1. §. fi. quæ fuit prima cauſ. benef. amitt. vbi cautum legitur, quòd ſi vaſſallus feudum vendat, quia dominum contemnere videtur, hoc ideo feudum ad dominum deuoluitur, interrogat glo. an propter patris alie-
22 nationem filij † à reuocatione excludantur, & ſi excluduntur, cur potius admittantur agnati, quam ipſi, Et non reſpondet hic, ſed in capitu. primo. ſi vaſſallus feudo priuetur cui deferatur. Et pro reſolutione huius quæſtionis, ac terminis, intelligendis, omiſſa conſuetudine per legem Lotharij, & Federici reuocata, vt ſupra dicebam, Differentiam ponere opportet inter alienationem feudi factam inter agnatos, & factam in extraneum.

Nam

Nam primo caſu alienatio valet citra domini licentiam, & conceditur reuocatio proximioribus, modis delaratis in hoc. §. cuius diſpoſitio, eſt incorrecta, & hodie obſeruatur, Burſa. conſi. 291. num. 119. & ſeq.

At ſecundo refert, an facta ſit cum domini cõſenſu, & tunc datur agnatis reuocatio, prout datur, quando eſt facta inter agnatos, arg. notat. in hoc §. quia licet teneat alienatio quo ad dominum, tamen in agnatorum præiuditium non valet c. 1. de vaſſallo decrep. eta. ex Iſer. & Doct. in c. 1. §. hoc quoque, de ſucc. feud. Alex. conſi. 30. lib. 1. Pariſ. conſi. 13. nu. 11. lib. 1. Dec. conſil. 144. nu. 2. Burſ. conſ. 82. nu. 2. & conſ. 191. num. 116. Intelligunt tamen Doctor. quòd permittatur reuocatio poſt mortem alienantis, Alex. d. conſil. 30. Rolan. conſi. 57. nu. 58. & ſeq. libr. 3. Burſa. conſi. 49. nu. 44. Nardus hic ad Iſerniam.

Si vero citra domini permiſsionẽ, & conſenſum
23 facta ſit alienatio in extraneum † non comprehenſum, nec inuitatum ex prima inueſtitura, tunc, an filij, vel agnati admittantur ad reuocationem, vel alias feudum ſit factum caducum, & domino apertum, plerique Doct. diſtinguunt feudum nouum à feudo antiquo, vt primo caſu ad dominum deuoluatur, in ſecundo autẽ filij, & agnati ſint domino potiores, Iſer. hic in fin. Iſer. Aluar. Afflict. & Præpoſ. Schen. Lauden. Petrus Rauen. in c. 1. §. callidis

callidis, de prohib. feud. alien. per fed. Aluar. Afflict. c. 1. §. aut ſi libellario, quib. mod. feu. amitta. ca. 1. §. fin. quæ fuit prima cau. ben. amitt. glo. vbi omnes, Doct. in c. 1. §. hoc quoque de ſucc. feu. Bru. conſ. 36. Dec. conſi. 208. nu. 9. Rol. conſi. 57. nu. 61. & conſil. 60. lib. 3. & conſi. 64. lib. 2. Curt. in tract. part. 5. nu. 11. Iac. in tract. §. & cum pacto de non alienando col. 8. Tiraq. in retractu prima parte §. 21. glo. 1. Bero. conſi. 77. nu. 35. lib. 1. Neuiz. conſil. 10. num. 16. Alex. conſ. 30. lib. 1. Ruin. conſ. 2. nu. 2. lib. 1. Tho. de Marin. in dicto tract. tit. de feudo paterno, nu. 86. & ſeq. vbi dicit hanc eſſe communem opinionem, licet in ea ſe non firmet, & intelligunt aliqui, quòd agnati ſtatim ſecuta alienatione poſsint reuocare, Aluar. c. 1. §. fi. concl. 27. Iac. in tract. §. & cum pacto de non alienando in fi. Cepha. conſi. 133. nu. 70. Rol. d. conſ. 57. num. 63. Nardus hic, non reſtituto pretio, quia nulla eſt alienatio, Burſa. conſil. 49. nu. 44. vbi tamen refert hoc caſu ad agnatum feudum alienatum ſpectare demum mortuo vaſallo, qui alienauit, Mouentur præmiſsi Doct. & ſequaces per textum in c. 1. §. Item ſi fuerint, quib. mod. feu. amitt. c. 1. §. hoc quoque de ſucc. feud. & in noſtro §. c. 1. §. donare qualiter olim feud. alien. pot. c. 1. ſi vaſſallus feudo priuetur, cui deferatur, vbi videtur diſpoſitũ, quòd agnati ſemper præferantur tam in reuocando alienationes, quam in prohibendo,

&

& pro hac parte ſtat ratio, quia cum feuda ſint conceſſa omnibus deſcendentibus, vt ſupra declaraui, impium eſſet admittere ex facto aliorum agnatos ſuo iure priuari, l. non debet alteri, ff. de reg. iur. l. ſi vnus §. ante omnia ff. de pactis, c. non debet, c. ſine culpa de regul. iur. in 6. Crau. conſil. 271. col. 2.

Verum quia ex diametro cum hac Doctorum opinione pugnat legis diſpoſitio, in qua expreſſe dicitur, quòd venditum feudum citra domini cõſenſum ad dominum reuertitur, quia Dominum vaſſallus contemnere viſus eſt. c. 1. §. fin. quæ fuit prima cauſa benef. amitt. vno verbo reſpondent, quòd loquitur de feudo nouo, vel de feudo antiquo nullis aliis agnatis exiſtentibus, ſed in hoc dubitari poſſet, an iura per quę mouentur, loquantur in feudo antiquo.

Aliqui autem cenſuerunt per alienationem domino inconſulto factam, ſiue ſit antiquum feudum, ſiue nouum, vel ex prouidẽtia, reiectis filiis, & agnatis, domino vt caducum aperiri, quia ſub pacto ne alienetur creditur conceſſum in pœnam contemptus, d. c. 1. §. fi. quæ fuit prima cauſ. ben. amitt. c. 1. §. aut ſi libellario quib. mod. feud. amitt. c. 1. de vaſſallo, qui contra conſtit. Lotha. c. 1. de prohib. feu. alien. per Loth. c. 1. de contro. feudi inter dominum, & emptorem feudi, c. 1. de prohi. feu. alien. per fed. c. 1. quid iuris ſi poſt alienatio.

feudi vaſſal.id recuper. Quæ iura cum ſint generalia, comprehendunt feudum cuiuſcunque ſit facultatis, & cum non diſtinguant feudum antiquũ à feudo nouo, non eſt à Doctoribus in illis ponenda differentia, ceſſat enim in claris coniectura, & in verbis claris, & ratione expreſſa non debet admitti diſpoſitionis quæſtio, Quinimo in c.1.de contro.inter dominum, & emptorem feud. præſupponitur feudum fuiſſe antiquum, & tamen ibi dicitur, quòd ſi vendatur, domino aperitur, & ita tenet Bald. in c. ceterum de iudic. & in c.1.§.hoc quoque de ſucc.feud.c.1.§.fi.quæ fuit prima cauſ. benef.amitt. & conſil.215.conſi.345. 349. libr.2. conſi.121.lib.3. & conſil.276.& conſil.333.in fi. libr.5.Io.de Ana.conſ. 32. Iul. Clar.in tract.ſententiarum.§.feudum quæſt 31. Pariſ.conſ.21.nu. 52.lib.1. Sonsbec.in tract.feudali in parte 13.nu. 7.Zaz.in epit.in tit.de feud.priu.in princip. Burſ. conſ.49.nu.42.& 45.vbi dicit hanc eſſe communem opinionem, Ruin.conſi.42.num.2.lib.Dec. conſi.185.nu.8.& conſi.208.nu.9.Petr.Iac.in ſua praxi in tit. de act. in rem ſi agatur contra empt. nu.5.& tit.de cauſ.ex quibus dominus amitt.proprie, nu.7.& hanc dicit communem, Aret.conſil. 14.verſi. verum ad ſecundum, & tenuerunt antiqui, Petrus de Ceru. Odofredus in ſumma, Iacob. de Ardiz.Frec.Sonsbec.ut tenet, & refert, Burſ.conſ.49.nu.42.præſertim ſi venditũ feudum

ſit non

ſit,non expreſſo,quòd ſit feudum, Balb.conſi.55. in conſilijs feud.lib.2. Giudo papæ q.305. Idem ſi ſimpliciter vendatur, quia tunc cenſetur uenditum,ut res allodialis, Burſa. d.conſ.49.nu.37.

Et hęc pars uidetur mihi uerior,pro qua ſunt iura expreſſa,quæ non ſunt limitanda contra rationem deſcriptam in illis per ſubauditam aliam rationem, gl.c.cupientes §.quod ſi de elect.in 6. Io.de Ana.conſ.28.nu.3.Alex.conſ.25.col.3.lib. 5.Et id magis,quia iſti caſus,ꝙ dominus iniuria a vaſſallo afficiatur, quòd inueſtitura non petatur intra annum, & diem,quod feudum domino inconſulto alienetur, quo ad feudi priuationem, ęquiparantur.c.1.quæ fuit prima. cauſ. beneff. amitt.verum primis duobus caſibus feudum domino excluſis agnatis aperitur, Doct.c.1.quo tempore miles, Curt.in tract.parte.5.in prin.ergo vt æquiparatorum idē ſit iuditium,admittere oportet ita eque feudum committi domino per venditionem,ſicut per iniuriam domino illatam, & ſatis iniuria afficitur,quia contemnitur,ſi conſenſus non requiratur, vt dicitur in d.c.1.§.fi.Iterum feuda ſuis regulis ſtabiliuntur Nempe ne uendantur,quod petatur inueſtituræ renouatio,quòd in illis maſculiꝰ ſuccedant, quòd ſeruitia exhibeantur, quòd citra culpam non amittantur, Ergo vt huiuſmodi adimpleantur,cōceduntur,& per conſequens illis non obſeruatis reuocatio conceden

ti cenſetur ordinata, l.pecuniam ff. ſi cert. peta.l. 1.C.de don.quę ſub modo, Ozaſ.in deciſ.166.nu. 4.Nec obſtat text.in c.1.§. Item ſi fuerint, quib. mod.feud.amitt.quia ibi ponitur caſus ſecundum vſus feudorum antiquiores, ſecundum quos erat permiſſa alienatio citra domini cõſenſum, donec extabant deſcendentes ab inueſtito, vt ſupra teti gi, hoc ſtante dicitur ibi; quòd ſi unus inueſtiatur de feudo, de quo partem faciat fratri ſuo, quod erat licitum, c.1.§.ſi uero de alienat feudi, qui plus medietate partis uendat, ſi de inde inueſtitus decedat ſine filijs, feudum ad dominum reuertitur, filiis autem exiſtentibus ceſſat reuerſio, c.1.§.hoc quoq; de ſucc.feud.c.1.§. ſi quis apud quem uel quos contro. feudi diffin. cap.1.§. ſi uero, qualiter olim feud.alien.pot. Illis autem deficientibus reuocant agnati, & poſt eos dominus, ut ſupra dixi, iſtud eſt ſecundum primęuas regulas feudorum, de quibus in c.1.in prin.qualiter ol.feu.alien. pot.c.1.de fratri. de nouo bene.inueſtit. c.1. de alienat.feudi in prin.c.1.§.ſin aũt unus, de his qui feudũ dare poſſunt, & ita ẽt intelligitur tex.in c.1. §.ſi aliquis, apud quẽ uel quos contro.feu. diffin.

Minus etiam obſtat tex.in d.§. hoc quoq;, quia præſuppoſito ibi, quod uerum eſt feudum à fratribus poſſeſſum fuiſſe indiuiſum, & partem illius ab uno ex fratribus alienatam, certum eſt quòd alienatio erat permiſſa, ut iam dictum eſt, at reuocatio

catio conceditur fratri proximiori agnato alienante decedente ſine filijs ſecundum conſuetudinem noſtri §. qui ſecundum intellectum doctorum tenentium hic partem feudi fuiſſe extraneo alienatam concordat cum d. §. hoc quoque, Non obſtat ſimili modo text. in §. donare, quia tametſi locatio feudi ſit permiſſa, tamen ſi fiebat in perpetuum ſub aliqua penſione annua, quaſi in fraudem eſſet celebrata, licita erat reuocatio, & in hac reuocatione agnati domino preferebantur, quia contractus erat permiſſus, ſed hoc nihil ad caſum noſtrũ, in quo eſt prohibita quæuis diſtractio, & id pręſertim tenendum cenſeo, quia §. donare, & cæteri uſus ſupra allegati in totum ſunt correcti, d. c. 1. de alienat. feudi, & hodie feudum in perpetuum locari, uel alienari in parte, uel in totum nõ poteſt, c. 1. ubi Doct. de prohib. feu. alien. per Fed. Curt. in tract. par. 4. nu. 92. Ideo ſuper correctis iuribus non poteſt fieri fundamentum, quia omnia cenſentur correcta, quę à principali diſpſitione correcta dependent, c. miramur de ſeruis non ordinan. c. multis de ætat. & qualit. Abb. in c. non debet de conſang. & affi. Crot. in rub. ff. de uerbo. oblig. nu. 22. Non obſtat etiam tex. in c. 1. §. ſi uaſſallus culpam & in c. 1. ſi uaſſallus feudo priu. cui defera. quia communiter intelliguntur de culpa, quę dominum non reſpiciat, & ideo feudum à uaſſallo eripitur, & agnatis tribuitur excluſis filiis, q a

in

in curia cum decore ſtare non poſſunt. cap. 1. an ille qui interf. fratrem domini ſui, Curt. in tract. feudi in parte 5. in prin.

Noſtra autē quæſtio verſatur circa culpam, quæ dominum offendit, Et ideo nimirum ſi feudum in ultionem iniuriæ reuocat, Non obſtat autoritas glo. & doct. quia illa conſuetudini, & iuri ſcripto cedit, Quinimo non ex multitudine auctorum, ſed quod melius, & æquius eſt iudicari opportet, glo. l. 1. §. ſed neq; C. de vet. iure enucleando, At in concurſu æquior eſt domini, quam agnatorum cauſa, quia ille de contemptu, & damno tractat, iſti autem de lucro, ergo &c. Et opinio doctorum communis non obſeruatur, quando conuincitur ratione, Dec. conſ. 259. col. 1. & conſil. 456. nu. 9. & conſil. 576. nu. 11.

Glo. in verbo conſenſit, & glo. verbo per annū vſque ad verſic. ſecus forte, fuit cum notabilibus expedita.

At in verſ. ſecus forte quærit, an vendito feudo in extraneum cum domini licentia, proximiores agnati excludantur à reuocatione ex annali præſcriptione, ex quo ſciuerunt alienationem factam, ſicut quando venditum fuit agnato remo-
24 tiori, & gl. inclinat † in opinionem, quòd non excludātur, niſi ex pręſcriptione triginta annorum, & cum gloſa tranſeunt omnes doct. arg. l. ſicut l. omnes C. de præſcript. trig. annorum Alex. conſi. 15.

15.col.4.lib.5.Iaſ.conſ.7.in fi.lib.3. Burſa.conſil. 291.nu.129. Dec.conſi.395.col.fi. Neuiz. conſil. 10.nu.4.& 18.Dec.conſ.889.nu.7. Pariſ.conſ.23. nu.125.lib.1. Thom.de Mari.d.tract.& tit.de feu. pat.num.66. Nardus hic ad Iſer.verb. glo.quæ eſt.

Modò expeditis gloſis quæro, an filij volentes feudum alienatum in agnatum, vel extraneum de licentia domini reuocare, præferantur agnatis, Et text.hic videtur, quòd non, Iaco.de Beluiſ. hic, & licentia permittitꝰ agnatis ſolis, quorum appellatione non veniunt filij, arg.rub. an agna.vel fil. Item reputatur filius eadem perſona cũ patre, ergo vt contra factum proprium filius audiri non debet, l.poſt mortem ff.de adopt.l.ſicut C.de acti. & oblig. At Doct.† ampliantes diſpoſitionem no-
25 ſtri §.cenſent filios præferri debere agnatis, ſicut preferuntur in ſucceſsione, c.1.de ſucc. feud.c.1. de grad.ſucc.in feudo, Hiero.Scurph.inter conſ. Brun.conſ.136.num.10.& conſ.143. qui ad feudum inuitati ex conceſsione domini per vſus feudales approbata feudum reuocant, vt bona delata, l.defuncto C.ſi in fraud.patro.vbi Caſtr.Sigiſ. d.conſ.10.nu.24.quaſi in fraudem eorum alienata, Marin.Frec.in tract.de differen. feudorum ex pacto.in diff.21.ex iure proprio, & ſeparato à bonis patris l.fi.C.de euicti.l. Seia ff.eo.tit.& hoc tenẽt Iſer. Afflic.& cæteri hic, Sonsbec.in ſuo tract. feud.parte 13.num.126. Bal.in c.1.§.fin. quæ fuit

prima

prima cauſ. benef. amitt. Iaſ. conſ. 56. lib. 3. Iac. de San. Georg. in tract. §. & cum pacto col. 10. Tiraq. in tract. retractus part. 1. §. 1. glo. 9. num. 46. Bero. conſil. 70. num. 36. libr. 1. Ita quòd ſtantibus filijs agnati non admittuntur ad reuocationem, Hiero. Scurph. conſ. 136. nu. 10. & qui reuocant feudum alienatum viuo patre reſtituto pretio, & poſt mortem patris ſine pretio, Rui. conſ. 1. nu. 2. lib. 1. Ego autem cenſeo in terminis noſtri §. verius eſſe filios non præferri agnatis in reuocanda feudi alienatione, Bald. d. conſ. 276. in fi. lib. allegando Petrum de Ceru. & conſil. 303. eo vol. Hieronim. Scurph. inter conſi. Brun. conſi. 23. quod aduertit etiam Nardus hic ad Iſer. ver. filius, & verbo ſi vero, Alioquin illis exiſtentibus nunquam agnati admitterentur, quia gradus pręcedens cęteros excludit Bal. conſi. 265. nu. 2. lib. 5. *Zaz. in epit. part. 9.* nu. 30. Bru. conſ. 40. nu. 5.

Et tamen hic dicitur, quòd agnati admittuntur,
26 & per uerba illa, etiã uiuo Titio, † infertur, quòd ita æque admittuntur eo mortuo, licet filios habeat uenditor, Nam dictio implicatiua etiam exprimit caſum magis dubitabilem, ſed minus dubitabilem implicat, Clemen. 2. de hæreti. Dec. l. 1. in prin. de iur. om. iud. & in l. qui ſe patris num. 2. C. unde liberi, uerum fateor ex conſuetudine induci poſſe filios præferri in reuocatione, & conſuetudine huiuſmodi uigente in hac patria Pedemontana

tana vidi plures alienationes feudorum à filijs re-
uocatas, & cum feuda conſuetudine fuerint inuen-
ta, à conſuetudine reguntur, quæ vt cætera mutan-
tur, c. non debet de conſangui. & affini. & diuerſo
vſu interpretantur, l. de quibus ff. de legi. vbi Doc.
Reuocant tamen viuente patre reſtituto pretio,
& poſt eius mortem ſine pretio, Afflic. hic in no-
no not. Ceph. conſ. 207. num. 31. Ruin. d. conſil. 1.
lib. 1. Scurph. d. conſi. 143. vbi amplius cenſet fi-
lios non excludi ex annali præſcriptione, licet ſci-
uerint feudum eſſe agnato alienatum, & non con-
tradixerint, ſed requiri tempus triginta annorum,
quaſi caſus filiorum non ſit vſibus determinatus,
qui ſecundum ius ciuile, quo anni triginta requi-
runtur, terminari debeat, ſed fallitur Scurf. per
notata in c. 1. de feudi cogn. vt hic dicitur.

Verum admittamus filium viuo patre pretium
reſtituentem feudum reuocandi facultatem habe-
re, quomodo poſt mortem poterit admitti ad re-
uocandum? Nã filius ad feudum aſpirare nequit,
niſi ſe hæredem patris declaret c. 1. an agn. vel fil.
verum ſtatim, quòd hæres declaratus eſt, non po-
teſt venire contra diſpoſitionem patris, l. cum à
matre C. de rei vend. l. vindicantem ff. de euict.
Tiraquel. in retractu prima parte §. 1. glo. 9 num.
48. & ſeq. In hac difficultate Doct. uidentur diſtin-
guere feudum hæreditarium à feudo ex pacto, &
27 prouidentia, ut primo caſu filius † audiri nequeat

volens feudum reuocare, tametſi hæreditatem confecto inuentario adiuerit, Nardus hic ad Iſer. verbo ſecus, Dec.conſi.395.nu.5. Capi. in ſua inueſt.§. feudorum genera, verbo hæreditariũ, verſ. concl.5. Berous conſi.68.nu.46.lib.1. Pinellus l. 1.par.3.num.93.C.de bonis mat. Burſa.conſi.49. num.49.

Quia licet feuda hæreditaria antiqua dicantur prouenire in deſcendentes ex prouiſione antiquorum, Bart.l.vt iuſiurandi §. ſi liberi C. de oper.libert. Alex.conſi.107.lib.4. Iaſ. conſ. 7. lib.3.Soc. iun.conſ.112.col.1.libr.2.proueniunt tamen, ſi ſe hæredes parentum vltimorum declarent, d. c.1. an agnatus vel fil. Nomen autem, & qualitas hæredis quam filius ex hæreditatis aditione capit, eius eſt virtutis, quòd eum, vt patrem repreſentat, §.1.in auth.de iuramento à minori præſtito, ideo non eſt mirum, ſi contra alienationem patris venire non poteſt, quia aliàs contra ſe ipſum repreſentatiuè veniret, quod non licet, Bar.l.poſt mortem ff. de adoptioni. Alc. conſ.160. num. 12. Et cum pro euictione propterea obligetur, d.l.vendicantem, vendicans exceptione repellitur, & ita tenet, Alex.conſ.19.26.28.libr.5. Alb. conſil.76. Afflic.deciſ.112.Dec.conſ.185.in prin. Cra.conſ. 286.col.2.Alc.conſi.160.num.15.Curt.iun.conſi. 138.& 155.Iaſ.conſ.7.& conſi.56.in fi.lib.3.Rol. conſ.44.nu.8.lib.3.Gratus conſ.4.in 3.dub.lib.1.

Scur-

Scurſ.conſi.156.col.1.Lofred.conſ.1.Camera.d. §.1.gl.9.nu.49.Cepha.conſ.152.nu.56.Pariſ.cõſ. 2.nu.32.conſ.3.& conſ.16.num.43.libr.1. Ruin. conſ.38.nu.14. conſ.1.num.12.conſ. 17.nu.11. lib.1.Brun.conſi.135.colum.penul.& conſi.137. col.3.lib.2.Pariſ.conſ.16.nu.14.libr.1.Rui conſi. 7.nu.24.lib.1.Bero.conſ.68.nu.45.& 77.libr.1. Burſat.conſ.2.nu.37.conſ.3.num.26.& ſeq.conſ. 291.nu.106.& ſeq.conſ.49.nu.46.Thom.de mar. in tit.de feud.hæreditario antiquo ſiue pat.num. 27.Rol.conſ.3.lib.4.Cepolla cõſ.31.in ciuilibus, Frecia in tract.de autho.baronis § ſupereſt nu.3. & in titul.de differentia feud.ex pacto in 2.differentia.

Hæc cõcluſio intelligit̃ per Doct. vt procedat, in caſu quo pater feudi venditor bona allodialia in hæreditate relinquat,& filijs hæreditas deferatur,ſi vero nulla bona allodialia reliquerit,vel habens alium inſtituerit,tunc, quia per filios nõ ſtat quin ſint hęredes, ſed impediuntur ex paterna diſpoſitione,aut quia nulla bona extant, in quibus ſe hęredes declarent,tunc poterunt feudum hęreditarium antiquum diſtractum reuocare,Iaco.de Beluiſ.hic,& in c.1.an agnatus vel filius,Afflic.hic nu.8.Aluar.in fin.Præpoſ.nu.3.Arg.l.2.vbi Caſtr. C.ſi in fraud.patro. Lofred.conſ.10.nu.24. Dec. cõſ.208.in fi.Iacob.in tract.§.& cũ pacto de non alienando,col.fi.Rol.conſ.57.nu.76.& ſeq.lib.3.

Caſtr.conſ.197.viſis dubijs, & conſ.438. libr.2. Cra.conſ.200.nu.7. Tiraq.in retract. prima parte §.1.glo 9.nu.57.

Alij autem cenſent, quòd filius ſemper admittitur ad reuocationem feudi hȩreditarij antiqui per patrem alienati, dum adeat patris hȩreditatẽ confecto inuentario, & pro euictione reſpõdeat, quatenus ſuppetat hȩreditas, Soc.iun.cõſ.108.nu.42.lib.2.Rol.conſ.97.nu.4.lib.1.Ozaſ.deciſ.180.nu.11.& 181.nu.14. Burſ.conſ.49.num.51. Bru.conſ.122.lib.2.vbi ſe refert in alijs locis, Pariſ.cõſ.10.nu.6.lib.1.Dec.cõſ.208.quod latius explicaui in c.1.an agnatus vel filius.

28 Quo vero † ad agnatos, an poſsint reuocare feudum hæreditarium antiquum alienatum per aliquem eorum agnatum citra eorum conſenſum poſt alienantis mortem,

29 Doct.aliqui cenſent quòd non poſsint, † quia requiritur vt feudum adipiſci valeant, quòd ſe hȩredes defuncti alienantis declarent, Iac.de Beluiſ. c.1.de eo qui ſibi vel hæred.ſuis Dec.conſ.208.nu.9.Pariſ.conſi.23.num.167.lib.1.Soc.iun.conſ.112.nu.10.lib.2.Curt.iun.conſ.138.Ceph.conſi.224.nu.19.Burſ.cõſ.49.n.46.& 59.quinimo & ꝙ ſint vniuerſales, Pariſ.conſ.16.nu.14.& ſeq.lib.1. Rol.conſ.23.in fi. lib.1. Burſ.conſ.49.nu.61.licet quo ad primũ vaſſallum inueſtitũ, & eius hæreditatem ſufficiat hȩredis in ſuccedente denominatio

ſine diſtributione, Bal. c. 1. an agn. vel fil. Dec. cõſ. 208. in fin. Si igitur hæredes ſe declarare debent, non poterunt tunc reſcindere factum à defuncto, l. cum a matre C. de rei vend. Et in hoc feudo cenſent doct. q non proſit inuentarium, ut poſt alios refert Burſ. d. conſ. 49. nu. 49. Rui. conſ. 38. nu. 15. lib. 1. Nard. ad Iſern. c. 1. qui ſucc. teneantur, verſ. inuentarium, Rol. conſ. 44. lib. 3.

Aliqui autẽ cenſent, quòd non requiritur, quòd agnatus ſit hęres vltimi, ſed ſufficere, ſi eſt hęres primi inueſtiti, ad hoc vt feudum conſequatur, Burſ. d. conſ. 49. ſub nu. 58. & conſil. 291. nu. 132. conſ. 63. nu. 16. Rol. conſ. 3. nu. 28. lib. 4. Alc. conſ. 178. nu. 8. & conſ. 183. nu. 2. Alex. conſ. 26. & 28. lib. 5. Brun. conſ. 18. & 24. Neuiz. conſ. 10. nu. 15. Cald. conſ. 13. in tit. de feudis, Ceph. conſ. 4. num. 46. & 224. nu. 16. & ſeq. Pariſ. conſ. 13. nu. 4. & cõſ. 16. nu. 17. lib. 1. Tho. de mari. in tract. tit. de feud. ex pacto & prouid. num. 25. Clarus in §. feud. q. 9. verſ. ſed quęro. Hęc opinio ſuadetur, q a in feudo à primo inueſtito datur ſucceſsio in deſcendentes in infinitum, c. 1. de nat. ſucc. feud. & ſic vltra decimum gradum, ultra quem non eſt ſucceſsio de iure, ergo non eſt ultimi ſucceſsio conſideranda, ſed primi, quæ opinio, ſi uera eſt, citra dubiũ agnatus poterit feudum reuocare probando ſe vocatũ ex prima inueſtitura, & hæredem primi inueſtiti, c. 1. §. ſed etiam res, per quos fiat inueſti. Alex. conſ.

10.nu.8.lib.3.Burſa.d.conſ.49.nu.60.& ſeq.Dec. conſi.390.nu.5.conſi.185.num.4. Gra.conſ.4.in 3.dubio.

Alij autem volunt, quòd eſſe debeat hæres, & primi, & vltimi, Thom.de mari.in tract.de generib.feudo.tit.5.nu.34.vbi allegatis multis doctoribus hanc dicit communem opinionem.

Alij autem cenſent ſufficere agnatum eſſe hæredem vel primi vel vltimi, Curt.iun.conſ. 1.nu. 11.Clarus d.quæſt.9.Pariſ.conſ.16.nu.13.lib.1. In hac doctorum varietate, mihi illa videtur vera reſolutio, quòd decedente aliquo agnato, relicto feudo hæreditario antiquo, vel qui illud alienauerit cum domini conſenſu, poſsit agnatus illud cõſequi, vel iſtud reuocare, duobus concurrentibus, Primo probans ſe uocatum ex prima inueſtitura, & deſcendiſſe à primo inueſtito, cuius præſumitur hæres mediante perſona ſuorum parentum, l. fi.C.de hæred.inſtit. niſi eorum probaretur abſtinentia, & id præſertim ſi agens agnatus partem bonorum, vel feudi illius primi acquirentis poſsideret, c.1.§.cum quis, ſi de inueſtit.feud. controſit, Secũdo declarans ſe hæredem vltimi, vbi illius hæreditas ſibi delata ſit, quam adeat cum inuentario, ne in plus teneatur, quàm ſuppetãt hęreditarie facultates, & vbi delata non ſit, proteſtetur per ſe non ſtetiſſe, quin ſe declarauerit hæredem defuncti, vbi hæreditas fuiſſet delata, ſed impediri aditio-

aditionem facto defuncti, vel iure aliorum proximiorum, quo ad bona allodialia pro quibus datur hæreditas.

30 In ſecundo autem caſu, quando † feudum, eſt ex prouidentia, cenſent, Doct. filium ad illud, ſi tamen ſe hæredem patris declaret, c.1. an agna. vel fil. Ceph. conſ. 224. lib.2. vocari tanquam ad rem ſuam, quam habiturus eſt alio titulo, quam hæreditario, & propterea confecto inuentario actio pro reuocanda alienatione ſalua remanet, Bald.l. qui ſe patris nu.11. C. vnde liberi, Alex. conſi.19. lib.3. Dec. conſi.185. col.4. Rub. conſi. 84. col.3. Iac. d. §. & cum pacto &c. col.10. Berouſ. conſ.68. nu.59 lib.1. & nu.62. & conſ.70. in 2. dub. eo. lib. Zaz. in epit. parte nona, nu.28. Alex. d. conſi.160. Rol. d. conſi.44. Goz. conſil.25. nu.21. Alc. conſi. 389. nu.4. in fin. Afflic. deciſ.112. Dec. conſi.445. nu.55. vbi ampliat etiam, quòd non ſit cõfectum inuentarium, Capit. deciſ.97. Grãma. deciſ.103. Gul. à perno in ſuis notabilibus, nu.36. Aret. l. pro hærede §. quid ſi tamen col. fin. ff. de acqui. hæred. Brun. conſi.24. & conſi.80. Bero. conſi.68 nu.56. lib.1. Afflic. poſt alios in c.1. an agna. vel fil. Pariſ. conſi.5. nu.25. lib.1. Alex. conſi.98. lib.4. Soc. cõſ. 66. col.1. lib.3. Pariſ. conſi.16. num.43. lib.1. quod etiam approbat Rui. conſi.1. num.16. lib.1. Pariſ. conſi.65. nu.47. lib.3. Ruin. conſi.38. nu.14. lib.1. Alc. conſi.160. Rol. d. conſ.44. in fi. Crau. d. conſ. 256.

256. Pinellus d.l.1.par.3.nu.93. C.de bonis mat. alias non confecto inuentario filius diſpoſitioni patris cõtrauenire, nec reuocare feudum poterit, Burſa.conſil.291.nu.97. Cætera, quæ conueniunt huic articulo examinaui in c.1. an agna.vel fil.

31 Pręmiſſa concluſio † non procedit in dominio Sereniſsimi Ducis Sabaudiæ, in quo vigent conſtitutiones, per quas permittitur vaſſallis feuda alienare pro dotandis filiabus, ac pro ſubueniendo alijs quibuſcunque vaſſalli neceſsitatibus, quæ ſi alienabuntur ex his cauſis, non poterunt reuocari, verum, quia feuda ex aliqua cauſa, etiam neceſſitatis alienari nequeunt, c.1. in princ. vbi Aluar. qualiter olim feud. alien.pot.c. 1. de prohib.feu. alien. per fed. Iaſ.auct.res quæ, nu.26.C.cõmu.de leg. Iul. Clar. in d.tract.§. feudum q. 31. Neuiz.d. conſi. 10. num.4.

Huiuſmodi conſtitutiones, vt contrarie vſibus feudalibus ad ꝓprios caſus expreſſos ſunt reſtringendæ, Bar. & alij l.ſi vero §.de viro ff.ſolu. matr. Dec. cõſ.484.nu.5.Soc.iun.cõſ.1.col.6.li.2. Cra. conſi.259.Iaſ.conſ.115. col. 3. libr.4. vt quo fieri poteſt minus ledant ius commune, Iaſ. conſi.58. in fi.lib.3.c. cum dilectus de conſuet. Alex. conſi. 52.col.1.libr.1. & ad illos inquam, in quibus concurrant qualitates in conſtitutionibus adiectæ, Barto.l.1.§.ait prætor ff. ne quid in flu.pub. Dec. conſi.49.nu.2.conſi.589.nu.7. Sigiſ.conſi.22.nu. 12.

12. Natt. conſi. 266. nu. 5. 388. num. 1.

32 Quarum prima eſt † vt dicta facultas competat, q vaſſallus nulla bona allodialia poſsideat, & quamuis hoc expreſſe non caueretur in conſtitutione, tamen requirit̃ de iure, iuxta notata in auth. res quę C. cõmu. de leg. Alex. in l. filiusfam. §. diui nu. 10. de leg. 1. & in conſ. 56. lib. 1. Cra. in cõſ. pro genero nu. 185. Neuiz. d. conſ. 10. nu. 10. Præſupponitur itaq; , ſed non inducitur ex argumento à contrario ſenſu, quod ſumi non poteſt ex verbis narratiuis, qualia ſunt prolata in dictis cõſtitutionibus, gl. l. 1. vbi Doct. C. quando non pet. partes Fed. de de ſenis cõſ. 3. viſo puncto &c. Alex. conſ. 105. magn. prętor li. 3. Propterea quòd cenſerem non impediri facultatem vaſſallo alienandi, licet aliqua bona allodialia poſsideret, quę vtilius eidẽ eſſet retinere, quàm feudum, quòd ad arbitrium iudicis remittitur, nec etiam per ſuppelectilem, quæ ad vſum quotidianum habetur, arg. l. obligatione, & ſeq. ff. de pign. D. Sola d. tit. gl. 4. 2. par. nu. 3. & 11. ſufficit igitur nulla alia extare bona, quæ feudo non ſint fructuoſiora pro vita vaſſalli ſuſtinenda, & pro facultate ſatis erit vaſſallo, ſi ea quæ poſsideat, denuntiet, quia cõtrarium aſſerenti incumbet probatio, quòd alia bona poſsideat, l. cũ lege ff. de probat. vbi gl. Nam per hunc modum probatur paupertas, & bona non extare, Iaſ. l. fi. §. licentia, C. de iure delib. Alex. conſ. 71. lib. 4. Curt.

bona allodialia poſsideat

Iun.conſ.150.Caſtr.conſ.177.li.1.Iaſ.cõſ.34.li.1. Soc.in conſ.3.col.2.lib.2.Natt.conſ.199.& conſ. 238.Crau.conſ.225. D.Ant. Sola d.tit.de feu.gl. 1.ſecundæ part. nu.4. Et ideo reuocans agnatus feudum alienatum ab emptore contendente venditorem nulla bona allodialia poſſediſſe probare debet venditorem bona allodialia poſſediſſe venditionis tempore, quod eſt fundamentum ſuæ intentionis, quia nemo idoneus facultatibus præſumitur, glo.& Doct.in l.ſi vero in prin.ff.qui ſatiſd. cog. & ita intelligendus eſt Ozaſ. in deciſ. 174. & Neuiz. d. conſil. 10. num. 10. & id præſertim ſi venditionis tempore agnatus, cui fiebat denuntiatio, vt mox dicam, nihil dixit, quaſi tacens viſus ſit confirmare agnatum venditorem nulla alia bona poſſediſſe, qui contradicens alienationem poterat impedire, c.qui tacet vbi Dyn.de reg.iuris in 6.D.ſola d.tit.in gl.3.ſeundæ partis nu.9.

33 Secundo requiritur,† quòd alienatio fiat pro ſatisfaciendis debitis ex neceſsitate contractis, ideſt, quia neceſsitas vaſſallum impulerit ad debitum, & obligationem faciendam, Oſaſ.deciſ.167. Quoties igitur ex neceſsitate obligatur vaſſallus, toties concurrentibus aliis decreti qualitatibus feudum irreuocabiliter alienare poterit, eſt enim neceſsitas vis ipſa, quę cogit, & inducit citra vaſſalli cõſenſum obligationem, & id clarius exemplis demõſtrari poterit, quam doctrina, Ecce vaſſallus

h[illegible]et

habet filiam nubilem, ex neceſsitate cogitur illam in matrimoniũ collocare, & dotare, l. qui liberos ff. de ritu nupt. l. fi. de dot. promiſſ. Propterea poterit, vt dotet, bona feudalia alienare, Nec refert, quòd vaſſallus ſe in neceſsitate poſuerit ex voluntate cõtrahens matrimonium, ex quo filiam ſuſcepit, quia ipſe etiam ex neceſsitate ſaltem cauſatiua cõtrahit, vt à peccatis abſtineret, ciuitatem liberis hominibus impleret, & familiam propagaret, qui ſi caſu filiã, & non maſculum ſuſcepit, naturæ, & non ei imputandum eſt l. maximum vitiũ C. de lib. prȩter. l. lege duodecim C. de legit. hȩre. eiſdem rationibus, vt vxorem ducat cogitur donationem propter nuptias facere, auct. æqualitas, C. de pactis conuentis, §. 1. in auct. de æqualit. dot. & dotẽ ſoluto matrimonio reſtituere, ideo propter donationem, & dotis reſtitutionem faciendã bona feudalia obligabit, Hãc, quȩ à lege eſt introducta obligationẽ, neceſsitatem legalẽ vocat Oſaſ. in deciſ. 167. col. 2. Rurſus cogitur vaſſallus filios, & familiam alere, toto tit. ff. de liber. agnoſc. l. de alimẽtis, vbi Dec. C. de tranſa. Et ideo pro uictu, & ueſtitu, qui alimentorum uerbo comprehendunt l. fin. ff. de alimentis legat. l. uerbo uictus, de uerb. ſigni. Bar. l. legatis ff. de adim. lega. ſi alia bona nõ ſuppetant, poterit feudalia alienare, idem pro expenſis exhibendis filijs in ſtudijs, ſi dociles ſunt, ut prȩditi fiant, l. qui filium ff. ubi pupillus educa.

Soc.conſi.161.col.fi.lib.2.Cald.conſi.2.de regular.Cra.conſ.199.nu.3. Sed quid ſi vaſſallus, vxor eius, vel filij in aliquem morbum incidaut, in cuius cura requirat̃ magna pecuniæ errogatio, ſi bonis allodialibus careat, poterit feudalia vendere, idem ſi bona feudalia cultura, vel reparatione, aut reſtauratione, & ſi domus minetur ruinam, vel flumen inundationem, vt ad vtilitatẽ redigantur, domus inſtauretur, & flumẽ diuertatur, pars feudi poterit alienari, & huiuſmodi à Doctoribus vocatur neceſsitas naturalis, Bal.conſi.20.lib.2. Boer.deciſ.44.nu.27. Oſaſ.d.deciſ.167.nu.5. Cra.in conſ. pro genero, nu.94. Alia eſt neceſsitas fatalis, qua imminente licita eſt ẽt alienatio, vt ſi vaſſallus, vel filij in latrones inciderint vel ab hoſtibus capiantur, vt ſe redimant, in deffectum allodialiũ poterit feudalia vendere, idem ſi fructus vredine, tempeſtate, vel incurſu hoſtium deſtruantur, aut comburantur, vel ſi domus caſmate ruat, his omnibus, & ſimilibus caſibus, deficiẽtibus allodialibus permiſſa eſt ex decretis patrie Sabaudiane feudi alienatio, Crau.d.conſi.pro genero nu.94. Oſaſ.d.deciſ.167. & ſeq. & de his latæ Menocha de arbit. iud.lib.2.cent.2.caſu 182. Pręcedente itaq; neceſſitate, quæ obligationem cõtraxerit, & nullis exiſtentibus bonis allodialibus, ad feudi alienationem irreuocabilem deueniri poterit, Requiritur
34 † tertio, quòd à Principe impetretur feudum alie-
[...]ndi

nandi licentia, hæc inquam ex forma decreti debet alienationem præcedere, Bart.l.ſi autẽ plures ff.de aqua plu.arcen.Bal.conſ.221.lib.1.ad impediendam alienationis reuocationẽ, quia in decreto quo ad agnatos ponitꝰ pro forma licentię impetratio, qua non obſeruata alienatio non teneret, & pro non facta haberetur l.cum hi.§.ſi prætor ff.de tranſact.Iaſ.conſ.97.in fi.lib.4.Goz.conſ. 40.Natt.conſ.332.nu.5. qua impetrata nõ opus, eſt, vt denuo renouetur, vt voluit, Oſaſ.deciſ.166. qui recte in hac parte notatur à D.Sola ad decreta Sabaudiæ in tit.de feudis gl.2.ſecundæ partis, nu. 7.Verum non refert, tametſi in impetratione non narrentur omnes feudi qualitates, quia cuiuſcũq; ſit naturæ, pro debitis neceſſarijs poteſt alienari, vt ex ipſis decretis ellicitur, Ergo omiſsio qualitatis non uiciat impetrationem, quicquid monuerit Oſaſ.in deciſ. 166.quod etiam aduertit, D.Anto. Sola d.tit.de feudis glo.2.ſecundæ part.nu.2. eſt verum ꝙ D.Oſaſ. has, & alias volebat requiri ſolemnitates ad inducendam reuocationem facilio rem, quia rem ſuam agebat.

Quæro modo vaſſallus obligatus ex neceſſarijs debitis nulla allodialia poſsidens feudum prę ſcripſit alienabile, & agnatis emẽdum obtulit, quibus emere recuſantibus, & emptioni non conſentientibus, uendidit extraneo cum clauſula ſaluo beneplacito Principis, qui deinde alienationem appro-

approbauit, an agnati poterunt reuocare, quaſi forma non obſeruata, & cenſerem, quòd poſsint, reſtituto tamen pretio, ſecus ſi conſenſiſſent venditionem fieri, D.Sola d.tit.de feudis gl.3.ſecundę partis, nu.18. quia cum feudum obnoxium ſit, & tranſeat in omnes cum eodem onere iuxta decretum Ducis Filiberti, ſicut agnati habentes feudum ſoluere tenerentur, ita feudum reuocantes obligantur pretium reſtituere, quod ſolutum eſt ad extinguendum debita neceſſaria, reuocatio autem datur propter formæ inobſeruantiam, ex qua actus viciatur, & pro non facto exiſtimatur, Bal.conſ.146.lib.2.& conſi.94. lib.5. Alba conſi. 70. Curt.iun.conſi.141.in prin. D.Roll.conſ.72. li.3. Oſaſ.deciſ.165.nu.16. Neuiz.d.cõſ.10.n.11.

35 Secundo quæro, an Princeps † cogatur alienãdi liceatiam præſtare vaſſallis grauatis ære alieno ex neceſſaria cauſa, q̃d ſi forte nullos agnatos habeant, nec filios, & feudum ſperetur ad dominũ recaſurum, & pro quantitate debita à vaſſallo, certum eſt dominum obligatum ad impartiendum licentiã, vt vaſſallus creditoribus ſatisfaciat, alioqui eſſet ſine effectu cõſtitutio, Afflic.c.1. in prin. not.17. de prohib.feud.aliena.per fed. at remota hac obligatione Dominus conſentire alienationi vaſſalli non tenetur, Iſer.& Camer.d.c.1. in prin. Petr.Iacobi.in praxi.& titul. de act. in rem pro re feud. vbi limitat, niſi pro acquiſitis, & emptione

ſolua-

ſoluatur laudemiũ, vel niſi paſsim conſueuerit cõſenſum pbere, Corn.cõſ.230.li.3.Burſ. cõſ.45.nu. 12. Menocha de arb.iud.lib.2.cent.2.caſu 182. nu.11.D.Sola d.tit.de feud.glo.2.ſecundæ part.in prin. Quæro iterum, Princeps vaſſallo impartitur licentiam feudum alienandi ſub hac forma, quæ in curia Sereniſsimi Ducis Sabaudiæ obſeruatur, tibi concedimus licentiam alienandi feudũ obſeruata forma noſtrorũ decretorũ, non obſeruatur illa forma, & fit alienatio, an licentia cenſeatur data, Oſaſ.deciſ.166. arbitratur per ablatiuum abſolutum, decretorum forma obſeruata, conditionem induci, l. à teſtatore vbi Doct.de cond.& demonſt.l.ab emptione vbi Doct.ff.de pact.Bart. l.1.num.34.ff.de condi.& demonſtr.& per conſequens licentiam fuiſſe conceſſam ſub conditione formæ obſeruandæ, & reuocatam ſub contraria conditione inobſeruantiæ, l. pecuniam ff.ſi cert. peta.l.neceſſario ff.de periculo rei vend. Ego autem non arbitrarer licentiam reuocatam, Ne alioqui dicamus feudum citra dñi conſenſum alienatũ factum caducum, & dño apertũ, & id præſertim, quia illę ablatiuus conditionem nõ ponit demonſtrans rem certam, Bald.l.3.in 11.oppoſitione de leg.2. ſequuntur Doct.oẽs in rub.ff. ſol.matr. ſed dũtaxat per formæ inobſeruantiam alienationem reuocabilẽ remanere cum ptij reſtitutione, vt mox dicebam in conſenſu poſt alienationem adhibito,

Quar-

36 Quarto requiritur, ꝙ vaſſallus offerat agnatis feudum venale, & ipſis emere condecenti pretio recuſantibus, aut plus debito differentibus, cuilibet extraneo vendere poterit, debet itaque vaſſallus feudum venditurus agnatos interpellare, an emere velint, & illis vendere, ſi emere velint, Neuiz.d.conſi.10. nu.13. Hęc interpellatio ſecuta recuſatione loco cõſenſus habetur, Ozaſ.deciſ.175. Neuiz.d.cõſi.10.nu.12. & ſicut quando feudum alienatur cum domini, & agnatorum conſenſu, volentes poſtea alienationem agnari reuocare exceptione repelluntur, c.1.de alien.feud. pat.glo. Bal.& cæteri hic, & in c.1.§. præterea quib.mod. feu.amitt.Aret.conſi.3. Bru.conſ.80.Ceph.conſ. 133.nu.57.lib.1.l.ſi fundum per fideicom. de leg. 1.l.fi.C.remiſſ.pign.l.quidam ex parte ff.de euict. l.2.C.ſi in fraudem patroni, ita repelluntur agnati, quibns feudum venale denuntiatum eſt, quod emere recuſarunt, ſed difficultas eſt, an ſufficiat proximioribus offerre, vt cæteri excludantur, vel potius omnes moneri debeant, & quo ad alienationis validitatẽ certum eſt ſufficere, ſi proximioribus fiat exhibitio, c.1.de alien.feu.pat.vbi Alua. nu.2.ſicut ſi illis fieret alienatio, Bal.c.1.nu.11.de alie.feud.Iſer.c.1.de alien.feu. pat. Pariſ.cõſ.5.nu. 23.lib.1. ſed vt ſemper irreuocabilis remaneat in caſu, quo remotioribus agnatis feudum aperiretur, defunctis anteceſſoribus, cõuenit omnibus vo

catis

catis ex prima inueſtitura feudum venale offerri, & hoc eſt, quod ſentit, Mart. de Laud. Afflic. Præpoſ. hic col. penul. Oſaſ. d. deciſ. 175. D. Ant. Sola d. tit. de feudis gl. 3. ſecundæ par. in prin. quod verum puto quo ad reuocationem media pretij ſoluti reſtitutione, cum poſsit emptor ob feudi affectam proprietatẽ ſolutione neceſſarie antecedentis obligationis ſecundum ſtatutum Ducis Blanche rem retinere, donec pretium ſibi reſtituatur, facit qđ notat Bar. l. Iul. §. offerri ff. de acti. empt. Soc. conſi. 109. col. 1. lib. 1.

Quæro modo, an ſicut agnatis facienda eſt denuntiatio, † ita filijs ſit etiam neceſſaria, vt remoueantur à reuocatione, & licet agnatorum appellatione non veniant filij in feudis, in rub. an agn. vel fil. Bru. conſi. 80. nu. 12. qui licet proximiores ſint §. 1. inſtit. de hęred. quę ab inteſtato defferunt̃, agnati tñ patri non ſunt, l. filius ff. de ſuis & legit. l. ſcripto ff. vnde lib. ꝓut intelligit Alc. lib. 3. Parergon. c. 25. verũ magis ex interpretatione doctorũ, qui volunt filium admitti ſicut agnatum, imo pręferri in reuocatione feudi, ſecundũ huius §. diſtinctionem, quam quòd vſu probetur, tenendum eſt, licet de hac reſolutione dubitet, D. Sola d. titu. de feud. gl. 3. ſecundæ par. nu. 5. filijs etiam eſſe feudũ venale exhibendum, vt excludantur, quaſi ex conſenſu emere recuſantes, Oſaſ. deciſ. 175. quia ſi agnati per exhibitionem excluduntur, vt filij excludantur

Q

dantur eis exhibitio facienda eſt, ergo neceſſaria eſt exhibitio, alioqui ſemper oblato ꝑtio, vt agnati ꝓcedente obligationis neceſsitate reuocabunt. Qđ intelligo ꝓcedere in feudo antiquo, non autẽ in nouo per patrem acquiſito, qđ pr̃ ſemper pôt inuitis filijs alienare, niſi nominatim pro ipſis acquiſitum fuiſſet, l & hæredi ff. de pact. Iſer. Aluar. in c. 1. de alien. feud. pat. Curt. in tract. parte 4. nu. 144. Alex. Iaſ. l. apud Iul. §. ſi quis alicui de leg. 1. Tiraq in retractu 1. par. §. 32. gl. 1. nu. 2. Afflic. deciſ. 112. Alc. conſ. 160. nu. 25. Cur. Senior conſ. 82. col. 2. Brun. conſ. 105. Pariſ. conſ. 2. nu. 9 & conſ. 3. nu. 16. lib. 1. Dec. conſ. 208. nu. 11. Rui. conſ. 7. nu. 23. & conſi. 45. nu. 18. lib. 1. Tho. de Mari. in tract. de gener. feudo. in ti. de feud. ex prouid. nouo, nu. 16. quod latius explicaui in c. 1. an agn. vel fil. Quę-
38 ro rurſus, ꝙ pretium erit condecens, de quo in decreto dicitur, & forte dicendum videretur, quantũ ab alio reperiri, & recipi poſsit, quia res tantum valet, quantum alienari poteſt etiam ſi iuſtum pretium excedat, l. eum qui melior ff. de in diem adiectio l. 1. §. ſi hæres ff. ad trebel. gl. & Doct. in l. 2. C. de reſcin. vend. Bar. & Doct. in l. pretia rerum ff. ad leg. fal. Soc. conſ. 8. nu. 3. lib. 1. conſ. 85. in fi. libr. 3. Bal. conſ. 437. lib. 3. D. Sola d. ti. gl. 3. 2. par. nu. 14. & pro hac opinione videtur tex. in l. 3. C. de iure emphi. c. potuit de locato. c. 1. §. ſed & res ꝑ quos facit inueſtitura, c. 1. §. porrò, qualiter ol. feu. alie.

pot.

pot.Oldr.conſ.34.quæſtio talis eſt, verum obſtat, quia pretia rerum non conſtituntur ex affectione ſingulorum, ſed cõi regionis extimatione, & rei qualitate, & reddituũ quantitate, gl.& doct.d.l.2. & in d.l.pretia rerum, Ang. Iaſ.in l.qui Romæ.§. cohęredes ff.de ver.ob. Tiraq.in tract.retractus,1. par.§.1.gl.18.nu.3.cenſeo decretum intelligendũ de iuſto, & cõi pretio, tum ad euitandam fraudem, vt ſi venditor emptorem, qui maius pretium offer ret ſubmitteret, vt inquit, Caſtr.d.§.cohæredes ſe quitur Tiraq.d.num.3. Tum ꝙ antequam cæteris vendatur, venale agnatis offerri debet. Ergo quãti inter ipſos vendi poterit, & non quanti cęteris cõſideratur, Soc.d.§.cohęredes in fi.5.& 6.concl. Et cum decretum ſimpliciter loquatur de cõdecenti pretio, intelligitur de iuſto, & cõi, Iaſ.d.§.cohęredes in fi. Ripa quem Tiraq.alleg.vbi ſupra in l.1. in fi.ff.de priuil.credit. Et ita intelligere debemus præſertim ad conſeruationem iuris feudi in agnatione, Ang.d.§.cohęredes Iaco.in tract.§.& cum pacto de non alien.col.pen. Vltimo quia in decreto dicitur, ꝙ agnatis plus debito differẽtibus emere, poſsit vaſſallus cui vellit vendere, quid eſt illud plus debito, aut quantum tẽps † expectabit agna-
39 agnatum, & ſufficit ſi ꝑ duos mẽſes expectet, illis aũt ꝑteritis poſt denũciationẽ vaſſallo, licebit cui maluerit, feudũ vendere, l.iij. C.de iure emph. vbi Iaſ.in 8.notab. Oſaſ.decis.173.nu.12. Bar. Alex. &

Iaſ.in l.qui Romę §.cohęredes col.1.ff. de ver.obl. Ang.conſ.243.multi cõſortes,vbi ponit denuntiationis formã trina vice reiterandã, concurrentibus itaq; p̃miſsis quatuor a decretis requiſitis bona feudalia irreuocabiliter alienari poſſunt,ſi vero nõ obſeruetur ſolemnitas ab eis ordinata,ſi tñ ex cã neceſſaria fuerint alienata in defectum bonorũ allodialium permiſſa erit reuocatio reſtituto p̃tio, vt ſupra declaraui, Pone modo, vaſſallus
40 grauatus ære alieno ex neceſſaria cã,† obtenta licentia feudum emendũ agnatis obtulit, q̃bus emere renuentibus extraneo vendidit,at pecuniã non erogauit in eã cauſam,dubitatũ fuit an emptor ſit tutus à reuocatione,vr̃ primo aſpectu illũ non eſſe ſecurum,q̃a verba decreti,per qđ cõceſſa eſt licentia ſunt concepta per verba participij paſsiui,quę reſoluunt̃ in relatiuum,& verbũ, gl.verbo ſi dignitatib.cle.1.de præb.quæ reſolutio importat cõditionem,l.ſi quis fundum ubi Bar.ff. de cõtr.empt. quæ in ſui ſpecifica forma debet impleri,l.qui hæredi.l.męuius ff.de cond.& dem.& quæ denotant effectum,& neceſsitatem pro dotibus,pro debitis ſoluendis,igit̃ demonſtrari opportet pecuniã eſſe in eam cãm conuerſam,qđ adiuuatur, Nã reuocante agnato alienationẽ emptor exceptione ſe tuetur,ꝗ feudum ex neceſſaria obligatione fuit venditum,qđ alioqui erat inalienabile,c.1.de prohib. feu.alien. per Fed. Ergo debet probare pecuniã

eſſe

eſſe cōuerſam in eam cām, & vtilitatem Caſtr. cōſ. 2.li.1. quia hoc eſt fundamentū ſuæ exceptionis, Bar.l.1.C.ſi aduerſus credi.l.2.ff.de ꝓba.& in hanc partem vr̃ inclinare Oſaſ.in dec.171.mihi tñ verius vr̃, ꝙ ſufficiat ꝓbari ab emptore obligationem neceſſariam ſubfuiſſe alienationis tꝑe, quę cām alienationi p̃buerit, & licet pecunia caſu in manibus vaſſalli perierit, uel inutiliter erogata fuerit, hæc culpa, aut negligentia emptori p̃iudicialis eſſe nō debet, l.1.§.non aūt, l.fi.ff.de exercito. Bar.l.Ciuitas nu.7.ff.ſi cer.pet. Doct.in auct. hoc ius porrectum C.de ſacroſ.eccl.Nat.cōſ.547.n.7. Ratio eſt quia ſubſiſtente neceſſitate licita eſt diſpoſitio, & ideo nō requiritur diligentia in acquirente, vt faciat pecuniā verti in eam cauſam, Bar.d.§.non aūt,
41 quia participia † in dus futuri tꝑis indicant, quod fieri debeat, ſed neceſſitatē non important, Doc. in rub.C.de edendo, & in rub.ff.de libe.& poſth. & in rub.ff.de hęre.inſtituen. Cęterū illud ſciendū eſt, ꝙ licet pro ſubueniendis neceſſitatibus ꝑmiſſa
42 ſit feudi alienatio, tñ hæc licentia † non debet eſſe diſſoluta, & ideo reſtringēda eſt, quatenus neceſſitas cōcurrit, l.cum hi §.in cā ff.de tranſac.l.fi.C.de exercito.l.magis puto §.item p̃tor ff. de rebus eo. Menocha d.caſu 182.D.Sola in d.ti.de feud.gl.4.
43 2.part.nu.2.quia per diſtractionem † eius, qđ diſtrahi non debet, p̃ſumitur mala fides, gl.l.q̃ diu C. de diſtrac.pign. Bar.l.alio hærede nu.13.& ſeq.ff.

de alim. lega.l.à diuo pio §.in vendi.nu.5.ff.de re iud.Bal.l.ordo C.de execut.rei iud.Abb.c.q̃d ad conſultationẽ,de re iudicata,& ideo ſi feudum magnum pro paruo neceſsitatis debito alienaret̃,licita eſſet in totum reuocatio,Oſaſ.d.deciſ.171.Cra. in cõſ.pro genero nu.128.q̃d ſano modo interpretari oportet,qñ pars feudi commode vſq; ad concurrentem quantitatẽ debiti vendi põt,At ſi feudum diuiſionem non patiat̃, vel emptor non reperiat̃,niſi totũ feudum vendat̃,tunc totũ vendi poterit,arg.l.tutor §.1.ff.de mino.l.q̃d ſi vno ff.de in diem adiecti.l.ſi ſponſus §.qualiter ff.de don.inter vir.& vxo.Bal.conſ.75.li.1.Cętera quę ad interpretationem decretorũ conueniunt,explicat ibidem D.Sola ſubtiliter,& eleganter, Modo reuertens ad materiã §.noſtri,quęro vaſſallus cum dñi, & proximiorũ agnatorum cõſenſu feudum in extraneũ alienauit,remotiores illud reuocare inten

44 dunt,q̃ritur an poſsint,& dicẽdum eſt † ꝙ poſsint in vita venditoris,agnatorũ conſentiẽtium,& eorum filiorum,reſtituto p̃tio, illis oĩbus defunctis nullo p̃tio reſtituto, vt hic dr̃, quia conſentientes pro venditoribus habent̃,ita vt reuocare non poſſint,gl.Bal.& Laud.hic & in c.1 §.p̃terea q̃b.mod. feud.amit.Bal.conſ.16.lib.1.Bru.conſ.80.Neuiz. conſ.10.nu.17.& 20.facit tex.in l.non vr̃ ff.ſi quid in fraudẽ patroni,notat Tiraq. in retractu 1.par. §.1.gl.9.n.134.Quorũ filij ſecundum gradus præroga-

rogatiuam cęteris p̄ferri debent in reuocatione, ſecundum diſtinctionem ſupra declaratã, Defun-
45 ctis autẽ omnibus, cęteri remotiores admittunt̃, vt ſine p̄tij reſtitutione reuocent nulla obſtante p̄ſcriptione, Afflic. hic Iſer. Afflic. Alua. Prępoſ. & Schench. c. 1. §. & olim de ſucc. feu. Afflic. c. 1. §. q̄d ergo nu. 10. de inueſ. de re aliena facta, ꝗa quiſq; dr̃ vocatus ex ꝓprio iure ſublato antecedenti agnato, vt ſupra dixi, Dec. cõſ. 445. nu. 45. & interim viuente antecedente ꝓximiore remotior reuocare nequit, Doc. hic, & d. c. 1. de alien. feu. pat. & ideo ſibi non currit p̄ſcriptio, quia impeditus agere nõ potuit, l. 1. in fi. C. de anna. p̄ſcript. Bal. conſ. 390. li. 1. Cra. conſ. 201. nu. 29. & in hoc non refert, ꝙ remotior eſſet tp̄e venditionis agnitus, ꝗa ad reuocationem admittit̃ iure proprio, & non hęreditario Bar. l. itẽ prætor ff. de ſuis & legit. Rub. cõſ. 8. in fi. conſ. 28. col. 3. & conſ. 84. Bal. conſ. 343. in fi. lib. 2. Soc. cõſ. 51. in fi. li. 4. Dec. d. cõſ. 445. n. 2. ſecus autẽ eſſet ſi iure hęreditario reuocatio foret p̄miſſa, Guid. Pap. q. 511. Iaſ. cõſ. 35. li. 3. Bal. conſ. 68. li. 1. Dec. conſ. 364. Soc. cõſ. 10. li. 3. & hoc magis conſonat ꝓximiorem expectari, q̃ ꝙ ſibi terminus ad agendum p̄figatur, quo finito remotiores admitti poſſint, vt aliquis hic cenſuit, Alb. cõſ. 76. ꝗa nemo inuitus agit, & id magis, ſi iura fortè, aut pecuniã pro actione introducenda, & protegenda in promptu nõ habeat, Cęterum certum eſt diſpo-

ſpoſitionē huius §. ceſſare, ſi per conſuetudinē feu
46 da † alienata reuocari non permitterentur, Ioan. Rainal. c. 1. §. habito, de prohib. feu. alien. per fed. Pariſ. conſ. 13. nu. 24. lib. 1. vbi loquitur de conſuetudine Mantuæ, Bru. cōſ. 36. Zaz. in epit. par. 9. nu. 22. Rol. conſ. 55. nu. 16. lib. 13. Natt. conſ. 322. Iul. Clar. in §. feudū q. 31. Curt. in tract. feudali par. 4. nu. 110. quia per conſuetudinem induci poteſt, vt feuda ſint alienabilia, Doct. c. 1. §. porrò, qualiter olim feud. alien. pot. Bru. conſ. 135. col. 3. & col. 9. verſ. 6. faciunt & cōſ. 137. col. 1. lib. 2. vbi addit, ꝙ ex inſtrumentis rogatis de alienationibus feudi probatā conſuetudo, & quando actus eſt notorius, ſufficit unicus actus, ut inſtitutio de primogenito cum curſu triginta annorum, & atteſtatā talem eſſe conſuetudinē in Comitatu Aſtenſi, & ꝙ nō requirit agnatorum cōtradictio, q ain actibus affirmatiuis ſufficit uſus ad inducendum conſuetudinem Bru. d. conſ. 137. col. 4. uerſ. nec etiam obſtat ſi dicatur. Probande modum conſuetudinis notat etiā Pariſ. conſ. 13. n. 32. & ſeq. lib. 1. Sed an per ſtatutum poſsit dari licentia feuda alienandi. Refert an ſtatutum per populum ſit factum, uel per Principem, primo caſu non ualet, quia populus ſuper bonis Principis nō poteſt diſponere, ſecundo uero caſu poteſt, Brun. conſ. 183. col. 4. libr. 2. Curt. in tract. in quarta parte nu. 109. Et de his ſatis.

FINIS.

AMM. PROV. DI TORINO
№ 10394
BIBLIOTECA

P